

Jilid III
Bil. 21

MALAYSIA

Hari Rabu
18hb Julai, 1973

PENYATA RASMI

OFFICIAL REPORT

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KETIGA
Third Parliament

PENGGAL PARLIMEN KETIGA
Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN [Ruangan
2383]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT [Ruangan
2422]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Maklumat Perkerjaan (Pindaan) [Ruangan 2458]

Rang Undang-undang Majlis Amanah Rakyat (Pindaan) [Ruangan 2475]

USUL:

Laporan Jawatankuasa Pilihan Khas Mengenai Filem-filem Yang Mendatangkan
Persoalan [Ruangan 2423]

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN—

Penubuhan Lembaga Kawalan Harga [Ruangan 2479]

Perhentian Teksi Tapah [Ruangan 2484]

7

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KETIGA

Penyata Rasmi
PENGGAL YANG KETIGA

Hari Rabu, 18hb Julai, 1973

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

YANG HADIR :

- Yang Berhormat Tuan Yang di Pertua, TAN SRI DATUK CHIK MOHAMED YUSUF BIN SHEIKH ABDUL RAHMAN, P.M.N., S.P.M.P., J.P., Datuk Bendahara Perak.
- Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Menteri Luar Negeri dan Menteri Pertahanan, TUN HAJI ABDUL RAZAK BIN DATUK HUSSEIN, S.M.N., K.O.M. (Pekan).
- Yang Berhormat Menteri Perhubungan, TAN SRI HAJI SARDON BIN HAJI JUBIR, P.M.N., S.P.M.K., S.P.M.J. (Pontian Utara).
- ” Menteri bagi Hal Ehwal Sarawak, TAN SRI TEMENGGONG JUGAH ANAK BARIENG, P.M.N., P.D.K., P.N.B.S., O.B.E., Q.M.C. (Ulu Rajang).
- ” Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TAN SRI V. MANICKAVASAGAM, P.M.N., S.P.M.S., J.M.N., P.J.K. (Kelang).
- ” Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Melaka Utara).
- ” Menteri Kerja Raya dan Tenaga, DATUK HAJI ABDUL GHANI GILONG, P.D.K., J.P. (Kinabalu).
- ” Menteri Kemajuan Tanah dan Menteri Tugas-tugas Khas, DATUK HAJI MOHD. ASRI BIN HAJI MUDA, S.P.M.K., (Kota Bharu Hulu).
- ” Menteri Tugas-tugas Khas dan Menteri Penerangan, TAN SRI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., D.I.M.P., P.D.K. (Lipis).
- ” Menteri Teknologi, Penyelidikan dan Kerajaan Tempatan, DATUK ONG KEE HUI, P.N.B.S. (Bandar Kuching).
- ” Menteri Perusahaan Utama, DATUK HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, P.G.D.K. (Samarahan).
- ” Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN ALI BIN HAJI AHMAD, S.M.J. (Pontian Selatan).
- ” Timbalan Menteri Pertahanan dan Timbalan Menteri Jabatan Perdana Menteri, Y.M. TENGKU AHMAD RITHAUDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, P.M.K. (Kota Bharu Hilir).
- ” Timbalan Menteri Kewangan, TUAN HAJI MOHAMED BIN YAACOB, P.M.K., S.M.T. (Tanah Merah).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUSA HITAM (Segamat Utara).

- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Penerangan, TUAN SHARIFF AHMAD (Langat).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Perdana Menteri, DATUK WAN ABDUL KADIR BIN ISMAIL, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu Utara).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Kemajuan Tanah, TUAN MOHAMED BIN UJANG, A.M.N., P.J.K. (Jelebu-Jempol).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Pelajaran, TUAN MOHAMED BIN RAHMAT, K.M.N. (Johor Bahru Barat).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TUAN HAJI RAMLI BIN OMAR, K.M.N., P.M.P. (Krian Darat).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN MOKHTAR BIN HAJI HASHIM (Rembau-Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen kepada Menteri Pertanian dan Perikanan, DATUK HAJI MUSTAPHA BIN HAJI ABDUL JABAR, D.P.M.S., J.M.N., A.M.N., J.P. (Sabak Bernam).
- „ NIK ABDUL AZIZ B'N HAJI NIK MAT, J.P. (Kelantan Hilir).
- „ DATUK DR HAJI ABDUL AZIZ BIN OMAR, D.J.M.K., J.M.N., J.M.K., S.M.K. (Tumpat).
- „ DATUK HAJI ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB, P.N.B.S. (Payang).
- „ TUAN HAJI ABDUL RASHID BIN HAJI JAIS, A.D.K. (Sabah Selatan).
- „ TUAN HAJI ABDUL WAHAB BIN YUNUS (Dungun).
- „ PENGHULU ABIT ANAK ANGKIN, P.P.N. (Kapit).
- „ TUAN ABU BAKAR BIN UMAR (Kubang Pasu Barat).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN ARSHAD, A.M.N. (Muar Utara).
- „ TUAN AHMAD BIN HAJI ITHNIN (Melaka Selatan).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN SAID, J.P. (Seberang Utara).
- „ TUAN HAJI AHMAD DAMANHURI BIN HAJI ABDUL WAHAB, P.M.P., P.J.K. (Hilir Perak).
- „ TAN SRI HAJI NIK AHMED KAMIL, D.K., S.P.M.K., S.J.M.K., P.M.N. (Ulu Kelantan).
- „ PUAN BIBI AISHAH BINTI HAMID DON, A.M.N., P.J.K. (Kulim Utara).
- „ DR AWANG BIN HASSAN, S.M.J. (Muar Selatan).
- „ TUAN AZAHARI BIN MOHD. TAIB, S.M.K., J.S.M., A.M.N., J.P. (Sungei Patani).
- „ DATUK PENGARAH BANYANG ANAK JANTING, Q.M.C., P.N.B.S., P.B.S. (Julau).
- „ TUAN BOJENG BIN ANDOT (Simunjan).
- „ TUAN BUJA BIN GUMBILAI (Tuaran).
- „ TUAN AWANG BUNGSU BIN ABDULLAH (Limbang-Lawas).
- „ TUAN HAJI AWANG WAL BIN AWANG ABU (Santubong).

Yang Berhormat TUAN CHAN FU KING (Telok Anson).

- ” TUAN CHAN SIANG SUN, A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- ” TUAN CHAN YOON ONN (Ulu Kinta).
- ” TUAN CHEN KO MING, A.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- ” DR CHEN MAN HIN (Seremban Timur).
- ” TUAN MICHAEL CHEN WING SUM (Ulu Selangor).
- ” TUAN VALENTINE COTTER *alias* JOSEPH VALENTINE COTTER (Bau-Lundu).
- ” TUAN PETER PAUL DASON (Pulau Pinang Utara).
- ” TUAN V. DAVID (Dato Kramat).
- ” TUAN EDWIN ANAK TANGKUN, A.B.S. (Batang Lupar).
- ” TUAN FAN YEW TENG (Kampar).
- ” DATIN HAJAH FATIMAH BINTI HAJI ABDUL MAJID, J.M.N., P.I.S. (Batu Pahat Dalam).
- ” TAN SRI FATIMAH BINTI HAJI HASHIM, P.M.N. (Jitra-Padang Terap).
- ” TUAN THOMAS SELVARAJ GABRIEL (Pulau Pinang Selatan).
- ” TUAN HANAFIAH HUSSAIN, A.M.N. (Jerai).
- ” TUAN HASHIM BIN GERA (Parit).
- ” TUAN RICHARD HO UNG HUN (Sitiawan).
- ” TUAN HOR CHEOK FOON (Damansara).
- ” TUAN HUSSAIN BIN HAJI SULAIMAN (Besut).
- ” DATUK KHOO PENG LOONG, P.N.B.S., O.B.E. (Bandar Sibul).
- ” TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- ” TUAN LATIP BIN HAJI DRIS (Mukah).
- ” TUAN LEE SECK FUN, K.M.N. (Tanjong Malim).
- ” TUAN LIM CHO HOCK (Batu Gajah).
- ” TUAN LIM KIT SIANG (Bandar Melaka).
- ” TUAN LOH JEE MEE (Batang Padang).
- ” TUAN WALTER LOH POH KHAN (Setapak).
- ” TUAN LUHAT WAN (Baram).
- ” TUAN ANDREW MARA ANAK WALTER UNJAH (Betong).
- ” TUAN HAJI MAWARDI BIN LEBAI TEH (Kota Star Utara).
- ” DR MOHAMED BIN TAIB, P.M.K., P.J.K. (Kuantan).
- ” TUAN MOHAMED ARIF BIN SALLEH, A.D.K. (Sabah Dalam).
- ” TUAN MOHD. DAUD BIN ABDUL SAMAD (Kuala Trengganu Selatan).
- ” TUAN MOHD. NOR BIN MD. DAHAN, A.M.N., J.P. (Ulu Perak).
- ” TUAN MOHD. TAHIR BIN ABDUL MAJID, S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- ” TUAN MOHD. TAHIR BIN HAJI ABDUL MANAN (Kapar).

- Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMED YUSOF BIN MAHMUD, A.M.N. (Temerloh).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH (Bachok).
- „ DATUK ENSKU MUHSEIN BIN ENSKU ABDUL KADIR, D.P.M.T., J.M.N. (Trengganu Tengah).
- „ WAN MOKHTAR BIN AHMAD, P.J.K. (Kemaman).
- „ TUAN HAJI MOKHTAR BIN HAJI ISMAIL, J.S.M. (Perlis Selatan).
- „ TUAN MUHAMMAD FAKHRUDDIN BIN HAJI ABDULLAH, J.P. (Pasir Mas Hilir).
- „ TUAN MUSTAPHA BIN HUSSAIN (Seberang Tengah).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).
- „ TAN SRI SYED NASIR BIN ISMAIL, P.M.N., J.M.N., D.P.M.J., P.I.S. (Muar Dalam).
- „ TUAN NG HOE HUN (Larut Selatan).
- „ RAJA NONG CHIK BIN RAJA ISHAK, S.M.S., P.J.K. (Kuala Selangor).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDULLAH, A.M.N. (Perlis Utara).
- „ PENGARAH RAHUN ANAK DEBAK (Serian).
- „ TUAN SEAH TENG NGIAB, S.M.J., P.I.S. (Muar Pantai).
- „ DR S. SEEVARATNAM, P.J.K. (Seremban Barat).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN, P.D.K. (Kuala Kedah).
- „ TUAN HAJI SHAFIE BIN ABDULLAH, A.M.N., B.C.K. (Baling).
- „ TUAN SOH AH TECK, A.M.N. (Batu Pahat).
- „ DR A. SOORIAN (Port Dickson).
- „ TUAN SULAIMAN BIN BULON, P.J.K. (Bagan Datoh).
- „ WAN SULAIMAN BIN HAJI IBRAHIM, S.M.K. (Pasir Puteh).
- „ TUAN SULAIMAN BIN HAJI TAIB (Krian Laut).
- „ PENGIRAN TAHIR BIN PENGIRAN PATERA (Kimanis).
- „ TUAN TAI KUAN YANG, A.M.N., P.J.K. (Kulim-Bandar Bharu).
- „ DATUK TAJUDIN BIN ALI, D.P.M.P., P.J.K. (Larut Utara).
- „ DR TAN CHEE KHOON (Batu).
- „ TUAN TAN CHENG BEE, A.M.N., J.P. (Bagan).
- „ TUAN TIAH ENG BEE, P.I.S. (Kluang Utara).
- „ TUAN JAMES STEPHEN TIBOK, A.D.K. (Penampang).
- „ TUAN TIBUOH ANAK RANTAI (Rajang).
- „ TUAN TING MING KIONG (Bintulu).
- „ TUAN V. VEERAPPEN (Seberang Selatan).
- „ TUAN YEH PAO TZU, A.M.N. (Tawau).
- „ TUAN YEOH TECK CHYE (Bukit Bintang).
- „ TUAN STEPHEN YONG KUET TZE (Padawan).
- „ TUAN HAJI YUSOF BIN HAJI ABDULLAH *alias* HAJI YUSOF RAWA (Kota Star Selatan).
- „ TENGKU ZAID BIN TENGKU AHMAD, D.P.M.K., J.M.K., S.M.K. (Pasir Mas Hulu).

YANG TIDAK HADIR:

Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri dan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUN DR ISMAIL AL-HAJ BIN DATUK HAJI ABDUL RAHMAN, S.S.M., P.M.N., S.P.M.J. (Johor Timur).

Yang Berhormat Menteri Kewangan, TUN TAN SIEW SIN, S.S.M., J.P. (Melaka Tengah).

- " Menteri Perpaduan Negara, TUN V. T. SAMBANTHAN, S.S.M., P.M.N. (Sungei Siput).
- " Menteri Tak Berpotfolio, TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kedah Tengah).
- " Menteri Pertanian dan Perikanan, TAN SRI HAJI MOHAMED GHAZALI BIN HAJI JAWI, P.M.N., D.P.C.M., P.N.B.S. (Kuala Kangsar).
- " Menteri Kesihatan, TAN SRI LEE SIOK YEW, P.M.N., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- " Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK HAJI HAMZAH BIN DATUK ABU SAMAH, S.M.K., D.S.R., S.I.M.P. (Raub).
- " Menteri Pelajaran, DATUK HUSSEIN BIN DATUK ONN, S.P.M.J., P.I.S., M.B.E. (Johor Bahru Timur).
- " Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK ABDUL SAMAD BIN IDRIS, J.M.N., A.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- " Timbalan Menteri Perhubungan, TUAN LEE SAN CHOON, K.M.N. (Segamat Selatan).
- " Y.A.M. TUNKU ABDULLAH IBNI ALMARHUM TUANKU ABDUL RAHMAN, P.P.T. (Rawang).
- " PENGIRAN AHMAD BIN PENGIRAN INDAR (Kinabatangan).
- " TUAN AJAD BIN O. T. UYONG (Labuk-Sugut).
- " CHEGU BAUDI BIN UNGGUT (Bandau).
- " DR CHU CHEE PENG (Kluang Selatan).
- " TUAN GOH HOCK GUAN (Bungsar).
- " TAN SRI SYED JAAFAR BIN HASAN ALBAR, P.M.N. (Johor Tenggara).
- " DR LIM CHONG EU (Tanjong).
- " TUAN LIM PEE HUNG, P.J.K. (Alor Star).
- " DATUK PETER LO SU YIN, P.G.D.K. (Sandakan).
- " TUAN HAJI MOHD. CHIK JOHARI ONDU MAJAKIL (Labuan-Beaufort).
- " TAN SRI HAJI MOHAMMAD SAID BIN KERUAK, P.M.N., S.P.D.K. (Kota Belud).
- " TUAN MOHD. SALLEH BIN DATUK PANGLIMA ABDULLAH (Darvel).
- " TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., P.D.K., K.V.O., O.B.E. (Marudu).
- " DATUK PANG TET TSHUNG, P.D.K. (Kota Kinabalu).
- " TUAN R. C. M. RAYAN *alias* R. C. MAHADEVA RAYAN (Ipoh).
- " DATUK SRI S. P. SEENIVASAGAM, S.P.M.P., D.P.M.P., P.M.P., J.P. (Menglembu).
- " TUAN SU LIANG YU (Bruas).
- " TUAN JOSEPH UNTING ANAK UMANG (Kanowit).
- " DATUK JAMES WONG KIM MIN, P.N.B.S. (Miri-Subis).

YANG HADIR BERSAMA:

Yang Berhormat Peguam Negara, Tan Sri Abdul Kadir bin Yusof, P.M.N., P.J.K. (Dilantik).

„ Menteri Kebajikan Am, PUAN HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, A.M.N. (Dilantik).

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN- PERTANYAAN

PENDUDUK LUAR BANDAR KE BANDAR—PENGHIJRAHAN

1. Tuan Ng Hoe Hun (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) langkah-langkah yang telah diambil untuk mencegah penghijrahan penduduk luar bandar ke bandar-bandar yang mana menimbulkan beberapa kesulitan seperti kekurangan rumah-rumah, kekotoran udara dan kesibukan lalu-lintas dan dengan demikian menyebabkan kekurangan tenaga buruh di luar-luar bandar terutama di bidang pertanian; dan
- (b) samada Kerajaan dapat menimbang mengambil langkah-langkah yang tegas untuk mengadakan imbalan penduduk-penduduk di bandar dan luar bandar serta mendirikan beberapa perindustrian di luar bandar sebagaimana yang terkandung di dalam Rancangan Malaysia Yang Kedua supaya kesesakan di bandar dapat dikurangkan.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak praktikal malahan tidak perlu untuk mencegah sama sekali penghijrahan penduduk luar bandar ke bandar-bandar kerana pada masa ini kita sedang dalam proses menyusun semula masyarakat. Masyarakat berbilang kaum yang terdapat di negara kita memerlukan pendekatan yang realistik untuk menyelesaikan masalah kaum supaya satu-satu kaum tidak tertumpu di satu-satu kawasan tertentu.

Walau bagaimanapun, pada masa ini Kerajaan sedang berusaha supaya penghijrahan penduduk-penduduk luar bandar ke bandar-bandar dapat dikurangkan dengan membuka peluang-peluang pekerjaan serta menambahkan pendapatan kepada penduduk-penduduk luar bandar. Sebagaimana diketahui umum, penghijrahan penduduk-penduduk luar bandar ke bandar-bandar antara lain adalah disebabkan oleh keadaan pengangguran yang terdapat di sektor ekonomi luar bandar dan peluang-peluang pekerjaan yang lebih yang terdapat di kawasan-kawasan perusahaan di bandar-bandar. Oleh yang demikian, Kerajaan pada masa ini sedang berusaha menarik industri-industri ke kawasan-kawasan luar bandar serta membuka bandar-bandar baharu seperti di kawasan Johor Tenggara akan terdapat 7 buah bandar baru dan sebanyak 38 buah bandar baru telah dirancang di kawasan Pahang Tenggara.

Berhubung dengan soalan (b) Kerajaan pada masa ini memang menggalakkan perindustrian di kawasan-kawasan luar bandar. Selain daripada pelaburan langsung oleh institusi-institusi Kerajaan, Kerajaan juga sedang berusaha menarik pelabur-pelabur persendirian untuk menempatkan kilang-kilang mereka di kawasan luar bandar. Bilangan projek-projek yang diluluskan dari setahun ke setahun menunjukkan kadar projek-projek yang diluluskan di kawasan bandar semakin berkurangan, umpamanya pada tahun 1971 80.3% daripada projek-projek yang diluluskan adalah di kawasan-kawasan bandar sementara tahun 1972 hanya 76.1% dan dalam 4 bulan pertama tahun 1973 cuma 60% sahaja. Ini menunjukkan projek-projek perindustrian semakin banyak ditempatkan di kawasan-kawasan luar bandar.

Di samping itu Kerajaan juga telah mengadakan peruntukan terbaharu dalam Akta Galakan Pelaburan iaitu galakan penempatan bertujuan untuk menggalakkan lebih banyak

lagi perusahaan-perusahaan di kawasan-kawasan luar bandar. Dengan tersebarinya perindustrian di kawasan-kawasan luar bandar, masalah mengadakan imbalan penduduk di bandar dan luar bandar dijangka akan dapat diatasi dengan cara beransur-ansur dari satu masa ke satu masa.

Tuan Ng Hoe Hun: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Daripada jawapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tadi beliau sedar bahawa ramai orang di luar bandar pergi ke bandar-bandar, saya hendak bertanya adakah Kerajaan mempunyai satu rancangan untuk menarik orang ramai yang duduk di bandar pergi ke luar bandar?

Perdana Menteri: Saya fikir soalan ini berbalik, Tuan Yang di-Pertua. Soalan itu berlawanan dengan soalan yang kedua itu.

Tuan V. Veerappen: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Berkenaan dengan soalan (b) adakah Perdana Menteri sedar, iaitu ada juga Kerajaan-kerajaan Negeri yang tidak mahu meluluskan permohonan untuk mengadakan kilang-kilang ataupun industri-industri di luar bandar dan apakah langkah Kerajaan hendak ambil oleh kerana Kerajaan Negeri sendiri ada kawasan perusahaan sendiri dan tidak membenarkan industri-industri di luar-luar bandar?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, ini pun soalan yang luar biasa. Saya tahu semua dasar Kerajaan Negeri ialah hendak menggalakkan industri-industri ini dibawa ke kawasan luar bandar, seperti negeri Pulau Pinang barangkali juga tidak ada kawasan-kawasan industri yang dikatakan luar bandar kerana semua kawasan-kawasan itu boleh dikatakan semua kawasan bandar.

Tuan T. S. Gabriel: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Di bawah Rancangan Malaysia Yang Kedua, dasar Kerajaan ialah to restructure our society, pada masa sekarang, ramainya orang yang duduk di bandar ialah orang yang berada, akan tetapi orang yang duduk di luar bandar ialah orang yang tidak berada. Adakah apa-apa rancangan oleh Kerajaan untuk mengajar orang-orang luar bandar pergi ke bandar untuk menaikkan atau memajukan kehidupan mereka.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya telah terangkan perkara ini dengan panjang lebar sebentar tadi.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita tadi ingin saya mendatangkan soalan tambahan. Menurut pandangan dan perincian Kerajaan mana lebih baik atau lebih berekonomi duduk di dalam bandar dengan duduk di luar bandar?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, perkara ini terpulanglah kepada pandangan seseorang. Bagi diri saya sendiri saya sukalah duduk di luar bandar lebih lumayan, keadaan lebih baik, tidak sebok. Tetapi, bagi mereka yang suka hendak memulakan kehidupan yang baharu, terutama sekali dalam lapangan perdagangan dan perusahaan dengan cara kecilan, beransur, kawasan luar bandar lebih baik, iaitu bandar-bandar baharu atau pertumbuhan baharu yang kita akan dirikan. Kalau mereka itu hendak mengambil bahagian dalam perniagaan dengan cara besar-besaran, mengambil bahagian dalam perniagaan besar, barangkali peluang lebih banyak lagi di bandar besar.

ISLAM DAN PERANCANG KELUARGA

2. Tuan Haji Abdul Wahab bin Yunus minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah Lembaga Perancang Keluarga mengeluarkan buku yang mendatangkan kekeliruan kepada orang-orang Islam, sehingga menimbulkan pandangan berat dari Majlis Ugama Islam Perak. Apakah bukunya, dari mana datangnya, siapa pengarangnya dan apakah halnya sekarang.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, Lembaga Perancang Keluarga Negara ada menyediakan sebuah buku kecil "Islam dan Perancang Keluarga" yang mengandungi bahan-bahan penerangan berkaitan dengan Perancang Keluarga dari segi Ugama Islam. Buku kecil ini tidak sekali-kali dikelilingkan kepada orang ramai, tetapi apa yang dibuat oleh Lembaga Perancang Keluarga Negara ialah merujuk buku kecil itu kepada Majlis Ugama Islam Negeri dengan tujuan untuk mendapatkan ulasan-ulasan dan teguran-teguran daripada Majlis tersebut tentang samada isi kandungan sesuai atau tidak untuk disebarkan kepada penduduk Islam di negeri ini.

Saya sukalah menegaskan bahawa Lembaga Perancang Keluarga Negara tidak akan mengeluarkan atau mengedarkan buku kecil ini

kepada orang ramai melainkan telah dilulus dan dipersetujui oleh Majlis Ugama Islam tiap-tiap negeri.

Tuan Hashim bin Gera: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Sebagaimana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengetahui bahawa risalah itu telahpun diharamkan oleh Majlis Hal Ehwal Ugama Islam dan Adat-istiadat Melayu Perak. Apakah reaksi yang diambil oleh Kerajaan Pusat terhadap kepada Majlis Ugama itu yang menentang perancangan keluarga, padahal perancang keluarga itu adalah dasar Kerajaan. Bagaimanakah sebuah negeri boleh menentang dan apakah reaksi yang akan diambil?

Dan yang keduanya, dalam khutbah Sembahyang Jumaat di Negeri Perak, ada pernah dibacakan bahawa melarang orang-orang Islam daripada mengikut rancangan keluarga yang dianjurkan oleh Kerajaan ini.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, yang saya tahu yang diharamkan oleh Majlis Ugama Negeri Perak ialah penyebaran buku-buku yang saya sebutkan ini, ini kuasa Kerajaan Negeri. Dan begitu juga berkenaan dengan perancang keluarga, dasar kita ialah hendak memberi peluang-peluang kepada mereka yang suka hendak menggunakan peluang ini, terutama sekali dari segi kesihatan. Kalau mereka itu tak hendak menggunakan itu terpulanglah kepada mereka itu. Jadi mana-mana pihak seperti saya katakan tadi tak bersetuju hendak menggunakan peluang ini itu terpulanglah kepada mereka.

Tuan Hashim bin Gera: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di dalam dasar Kerajaan dan rancangan perancangan keluarga ini saya dapat mengetahui bahawa Kerajaan Pusat akan meminjam wang kepada Bank Dunia untuk melancarkan perancangan keluarga ini. Jika satu daripada rahsia penentangan yang sudah dibuat oleh sebuah negeri ini, adakah akan berjaya Bank Dunia akan memberi jika pekerjaan itu tidak dapat dijalankan?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, ini soal lain. Saya kata dasar kita ialah hendak mengadakan kemudahan-kemudahan dan kita akan meminjam wang ini untuk hendak mengadakan kemudahan-kemudahan yang dikehendaki itu dan kita berharap peluang dan kemudahan-kemudahan akan digunakan dengan seberapa segera yang boleh

oleh rakyat negeri ini, tetapi terpulanglah kepada mereka itu samada hendak guna ataupun tak hendak menggunakannya.

Tuan Loh Jee Mee: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Memandang kepada keadaan kelahiran iaitu birth rate di Malaysia adalah salah satu daripada yang tertinggi di dunia—the highest birth rate in the world. Adakah menjadi polisi Kerajaan untuk menggalakkan perancangan keluarga dan jika ya, mestikah semua orang yang sedang atau ingin mengikuti perancangan keluarga mengetahui kepada nasihat-nasihat Lembaga Perancang Keluarga?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menjawab tadi.

SIDANG NEGARA-NEGARA ASIA TENGGERA

3. Dr Tan Chee Khoon: minta Menteri Luar Negeri menyatakan samada beliau telah berbincang dengan Perdana Menteri U Ne Win berhubung dengan seruan beliau supaya diadakan suatu Persidangan Asia Tenggara bagi menjamin keamanan dan kestabilan Asia Tenggara. Jika ya, apakah hasil perbincangan itu.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, dalam perbincangan kami yang informal (tidak rasmi) dan meliputi banyak perkara-perkara “bilateral”, “regional” dan “international”, yang mempunyai kepentingan bersama, perkara mengadakan sidang Negara-negara Asia Tenggara, yang telah dibincangkan oleh Perdana Menteri U Ne Win di Jakarta sebelum itu, telah dibincangkan juga. Dengan sebab sifat perbincangan itu “informal”, keputusan-keputusan rasmi memanglah tidak dibuat atau diharapkan. Perbincangan-perbincangan ini, sebetulnya, memberi peluang keemasan untuk kita bertukar-tukar fikiran secara terus-terang dan berbaik sangka supaya pendirian masing-masing boleh difaham dan dihargai dengan lebih baik lagi.

Dr Tan Chee Khoon: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Di dalam perundingan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dengan Perdana Menteri Burma, adakah Perdana Menteri kita membincangkan perkara mengujudkan perhubungan diplomatik antara kita dan Republik Rakyat Cina?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya telah terangkan tadi bahawa perbincangan ini meliputi semua perkara—bilateral, regional dan international. Jadi, apa perkara yang termasuk dalam bahagian-bahagian itu adalah diperbincangkan dengan cara informal.

Dr Tan Chee Khoon: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Adakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sedar bahawa Jeneral U Ne Win telah ada perhubungan diplomatik dengan Republik Rakyat Cina selama barangkali 20 tahun lebih, dan adakah Jeneral U Ne Win memberi nasihat kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita tentang perkara ini iaitu perhubungan diplomatik antara kita dan Republik Rakyat Cina.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, butir-butir perbincangan itu saya tak boleh sebutkan di sini. Tetapi, saya hairan mengapa Ahli Yang Berhormat ini nampak tak sabar lagi dan terburu-buru hendak meminta kita mengadakan perhubungan diplomatik dengan Negeri Cina. Saya telah terangkan yang kita telah adakan perbincangan, jadi dalam perkara-perkara seperti ini kita mestilah memandang kepentingan negara kita, jangan memandang kepentingan negara lain, kerana kita taat kepada negara ini, bukan kepada negara lain.

Dr Tan Chee Khoon: Soalan tambahan. Di dalam perundingan ini juga, adakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita membincangkan dengan Jeneral U Ne Win bahawa Burma akan memasuki ASEAN atau lain-lain kumpulan di dalam Asia?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya tak boleh sebutkan butir-butir lebih daripada apa yang saya telah cakapkan tadi.

KAJIAN SEMULA RANCANGAN MALAYSIA KEDUA

4. Tuan Hashim bin Gera (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan bilakah beliau menjangka kajian semula Rancangan Malaysia Kedua akan siap untuk dibentangkan dalam Parlimen.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya telahpun memberitahu Dewan ini semasa persidangan yang lalu bahawa kajian semula pertengahan penggal Rancangan Malaysia Kedua itu sedang dilaksanakan dan dokumen kajian semula ini akan dibentangkan di Parlimen pada penghujung tahun ini.

PERKHIDMATAN TENTERA DAN POLIS

5. Dr Chen Man Hin minta Perdana Menteri menyatakan samada beliau bercadang mengadakan angkatan tentera dan polis berbagai kaum dan jika ya, apakah langkah-langkah yang telah diambil sejauh ini untuk melaksanakan polisi ini.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, soalan yang agak serupa telahpun diberi jawapan semasa persidangan Parlimen yang baru lalu. Walaubagaimanapun, untuk ingatan semula kepada Ahli Yang Berhormat, adalah dijelaskan bahawa sejak awal-awal lagi memang sudah menjadi dasar Kerajaan bahawa perkhidmatan tentera dan polis di Negara kita ini harus mencerminkan corak masyarakat berbilang kaum. Dasar ini telahpun dilaksanakan, melainkan Pasukan Askar Melayu Di Raja, yang mana, oleh kerana sejarah penubuhannya, dikhaskan kepada orang-orang Melayu sahaja.

Dr Chen Man Hin: Soalan tambahan. Sungguhpun Kerajaan ada satu dasar untuk mencerminkan masyarakat berbagai kaum dalam angkatan polis dan tentera, saya nampak tidak ada mencerminkan keadaan seperti itu sekarang. Bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memberi satu pelan untuk betul-betul mencerminkan berbilang kaum di Malaysia?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya telah terangkan tadi bahawa dasar kita memanglah pihak tentera dan polis supaya mencerminkan kedudukan rakyat berbilang bangsa di negara kita ini. Kita dapati di dalam peringkat pegawai perkara ini ada berjalan menurut kehendak kita, akan tetapi bagi peringkat rendah iaitu pegawai-pegawai rendah dan juga mata-mata dan askar-askar biasa adalah berbilang pihak rakyat Malaysia daripada keturunan Cina, India dan lain-lain, sangat kurang, sebab mereka itu tidak suka hendak berkhidmat sebagai pegawai-pegawai rendah dan juga pegawai-pegawai pribet atau mata-mata peringkat pribet.

Dr Tan Chee Khoon: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Adakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sedar pengambilan memasuki pasukan polis daripada inspektor ke atas tidak mencerminkan rakyat berbilang kaum di tanah air kita. Umpamanya, saya berpendapat pengambilan inspektor

baharu-baharu ini barangkali 90% atau lebih bumiputra dan kurang daripada 10% yang bukan bumiputra. Bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri siasat atas perkara ini?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya katakan tadi, kedudukannya adalah bagi pihak inspektor dan juga pegawai-pegawai lain dalam mencerminkan kedudukan seperti yang kita kehendaki. Akan tetapi oleh sebab bilangan mata-mata sebahagian besarnya, 90% daripada orang Melayu, tentulah kita tidak boleh hendak membanyakkan pegawai-pegawai daripada pihak yang bukan Melayu. Itu akan menimbulkan masalah-masalah yang tidak seimbang.

Tuan Ng Hoe Hun: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri beritahu Dewan ini berapa banyak atau berapa persen polisi itu telah dilaksanakan?

Tuan Yang di-Pertua: Saya sendiri tidak faham apa soalnya.

Tuan Ng Hoe Hun: Adakah polisi ini sudah dijalankan?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah jawab soalan ini tadi.

Dr Chen Man Hin: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sedar ada banyak police patrol tetapi tidak ada nampak mereka itu ada berbilang kaum iaitu police constables. Sebab di kawasan urban, saya ingat, kalau ada police patrol yang berbilang kaum lagi baik dan rakyat jelata pun puas hati. Bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri siasat hal ini dan ujudkan satu langkah untuk mengadakan police patrol yang berbilang kaum?

Perdana Menteri: Seperti yang saya kata tadi, bagi pegawai-pegawai yang peringkat rendah (mata-mata) permohonan-permohonan daripada pihak rakyat yang keturunan bukan Melayu sangatlah kurang. Oleh sebab itu, bilangan mereka itu sangat kurang.

Tuan Hashim bin Gera: Adakah benar Kerajaan menyelaraskan bagaimana quota-quota pegawai-pegawai polis kepada bumiputra bagaimana yang ada pada pengetahuan saya hari ini polis Melayu 42,000, polis daripada orang Cina 2,400 dan lain-lain bangsa India dan Sikh 988 orang. Tetapi pegawai-pegawai yang diwartakan oleh Kera-

jaan mengikut pada satu masa ucapan Timbalan Perdana Menteri dalam Parlimen ini, maka pegawai-pegawai yang diwartakan itu hendaklah 4:2 dan 1 ertinya 4 bumiputra, 2 orang Cina dan 1 bangsa asing. Sampai hari ini telah mengelirukan—berpusing, 1 bangsa asing yang diwartakan ini ialah 4 bangsa Cina, 2 bangsa asing, 1 orang Melayu. Benarkah perkara ini ataupun tidak?

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, itu soalan lain. Perkhabaran ini tidak benar.

Tuan Hashim bin Gera: Sebelum Kerajaan menjalankan rancangan menubuhkan angkatan tentera daripada bangsa asing iaitu saudara-saudara saya orang-orang Cina atau orang India, sudahkah Kerajaan mengkaji adakah mereka itu benar-benar mahu berkhidmat kerana tanah air ini, sebab contohnya sudah ada pada suatu masa Kerajaan hendakkan man-power daripada pemuda-pemuda di negara ini, maka mereka itu menghilangkan diri dari negara ini. Adakah Kerajaan telah mengkaji sebelum menubuhkan tentera ini?

Tuan Yang di-Pertua: Itu soalan lain.

Tuan Hashim bin Gera: Maafkan saya.

ELAUN SARA HIDUP

6. Tuan Chan Yoon Onn (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan samada Kerajaan bercadang hendak membantu pegawai-pegawai yang bersara dengan mengadakan satu elaun sara hidup sementara untuk menolong mereka mengimbangkan anggaran belanja dan membantu tanggungan-tanggungan mereka memandangkan perkhidmatan mereka yang taat setia kepada Kerajaan sebelum mereka bersara dan belanja hidup yang tinggi pada masa sekarang.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menjawab soalan yang serupa ini pada minggu lepas dan hari Isnin kelmarin dahulu.

UJIAN NUKLEAR DI PASIFIK

7. Tuan V. David bertanya kepada Menteri Luar Negeri samada Kerajaan Malaysia menyokong orang-orang Australia menentang ujian nuklear di kawasan Pasifik dan jika ya, apakah tindakan yang telah diambil ke arah ini.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, Malaysia memang menyokong langkah-langkah untuk mengharamkan semua ujian

nuklear samada di bawah tanah atau udara di kawasan Pasifik atau di mana-mana juga di dunia ini. Kita telah menyokong Kenyataan Bersama berhubung dengan ujian nuklear di Persidangan "environment" Bangsa-bangsa Bersatu di Stockholm tahun lalu.

Saya telah terangkan dalam Dewan ini pada minggu lepas iaitu kita telah memberitahu Kerajaan Peranchis mengenai pendirian kita terhadap rancangan ujian nuklear mereka di kawasan Pasifik dan telah merayu kepada mereka supaya mengkaji semula keputusan mereka untuk menjalankan ujian-ujian itu.

IBUPEJABAT PARTI PEMBANGKANG

8. Tuan Loh Jee Mee minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan samada benar ibupejabat-ibupejabat parti-parti Pembangkang telah diintip untuk mendapatkan maklumat-maklumat dan juga untuk men-sabotaj (sabotage) strategi-strategi parti-parti Pembangkang dalam pilihanraya umum yang akan datang.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Ali bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, tuduhan Ahli Yang Berhormat itu tidak benar samasekali.

Tuan Loh Jee Mee: Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu Dewan ini samada Biro Siasatan Negara (NBI) yang akan menjalankan tugasnya tidak lama lagi akan juga menjalankan tugas-tugas seperti yang dijalankan oleh FBI di Amerika Syarikat?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, tugas mendapatkan maklumat berkenaan dengan keselamatan adalah tugas polis dan secara umumnya bukanlah tugas Biro Siasatan Negara. Tetapi dalam satu-satu perkara itu pada masa-masa yang tertentu, terpulanglah kepada kedudukan keadaan-keadaan pada masa itu.

Dr Chen Man Hin: Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun Yang Berhormat Timbalan Menteri ada kata dia ada menafikan hal ini, bolehkah dia beri satu public enquiry untuk menyiasat, adakah tidak Kerajaan mengintip premises Opposition party atau telephone Opposition party leader dan lain-lain?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah kata tidak ada tadi. Apa yang hendak disiasat lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Sudah disiasat, dengan sebab itu dikatakan tidak ada, begitu?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Ya.

JAWATANKUASA BERTINDAK DAERAH/BAHAGIAN

9. Tuan Andrew Mara Anak Walter Unjah minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan mengapakah tidak seorang pun Yang Berhormat Ahli Parlimen dari parti Pembangkang dilantik sebagai ahli dalam sebarang Jawatankuasa Bertindak Daerah dan Bahagian di Sarawak.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan bahawa kuasa melantik ahli-ahli Jawatankuasa Bertindak Daerah dan Bahagian di Sarawak adalah terletak di tangan Ketua Menteri Sarawak dan bukan dalam bidang kuasa Kerajaan Pusat. Oleh yang demikian, saya mengesyorkan kepada Ahli Yang Berhormat itu supaya mengemukakan pertanyaan itu kepada Dewan Undangan Negeri Sarawak ataupun kepada Ketua Menteri Sarawak sendiri.

RANCANGAN PERUMAHAN DI JALAN STEVENS, TAIPING

10. Tuan Ng Hoe Hun minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan, berkenaan dengan rancangan perumahan di Jalan Stevens, Kampung Boyan, Taiping:

- (a) sebab-sebabnya Badan Pencegah Rasuah tidak mengambil tindakan terhadap orang-orang yang terlibat dalam rancangan perumahan persendirian tersebut dalam mana tanah negeri telah diberikan untuk tujuan itu;
- (b) samada Badan Pencegah Rasuah akan mengambil tindakan selanjutnya untuk menangkap mereka yang menerima rasuah; jika tidak, mengapa; dan
- (c) samada benar atau tidak bahawa pegawai-pegawai Pencegah Rasuah yang menyiasat kes ini telah menerima rasuah untuk menutupkan kes tersebut.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Badan Pencegah Rasuah telah mengambil tindakan menyiasat dengan sertamerta pada hari menerima maklumat pada 23-11-71. Tindakan terhadap mereka yang dikatakan terlibat tiada

diambil kerana ketiadaan bukti yang cukup cuma atas sangkaan dan agak-agak sahaja.

- (b) Sekiranya ada maklumat yang berisi dan bukti yang menasabah dan sesiapa juga yang tahu atas perkara ini sedia bekerjasama dengan pihak yang menyiasat, maka tindakan sewajarnya mengikut undang-undang akan dijalankan. Yang Berhormat adalah dipersila dan digalakkan memberi pertolongan supaya berjaya penyiasatan tersebut;

- (c) Perkara ini ialah DUSTA dan FITNAH.

Tuan Ng Hoe Hun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di dalam penyiasatan Badan Pencegah Rasuah, bolehkah Timbalan Menteri beritahu Dewan ini, berapa luas tanah itu, berapa ekar, berapa rod dan berapa pole?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya kata tadi aduan-aduan itu adalah tidak cukup bukti dan keterangan, jadi tidak dapat diambil tindakan.

Tuan Ng Hoe Hun: Tuan Yang di-Pertua, apakah sebabnya orang lain yang membuat permohonan di tanah negeri itu tidak boleh dapat, tetapi seorang MCA yang bernama Chua Yu Aun, permohonannya boleh diluluskan. Apakah sebabnya?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan di hadapan kita ini ialah soalan rasuah. Kalau soalan permohonan tanah itu, silalah Ahli Yang Berhormat itu kemukakan kepada Kerajaan Negeri yang berkenaan.

Tuan Ng Hoe Hun: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan lain lagi. Sekarang Timbalan Menteri bersetuju dengan saya, satu precedent has been set berkenaan dengan permohonan tanah di situ, sudah dijalankan. Apabila orang-orang lain di masa hadapan buat permohonan, bolehkah permohonan itu diluluskan?

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soal permohonan tanah itu kenalah tanya kepada Kerajaan Negeri yang berkenaan.

Tuan Ng Hoe Hun: Terima kasih.

PINJAMAN DARI NEGARA ASING

11. Tuan Loh Jee Mee minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (i) Jumlah wang yang telah diambil sebagai pinjaman dari negara-negara asing dalam masa di antara 1-9-1957 dan 30-6-1973;
- (ii) jumlah wang yang telah dibayar balik setakat ini untuk menyelesaikan pinjaman-pinjaman yang telah diambil; dan
- (iii) jumlah wang faedah yang telah dibayar setakat ini atas pinjaman-pinjaman yang disebutkan di (i) di atas.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Haji Mohamed bin Yaacob): Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan-pertanyaan yang sumpama ini telah dikemukakan beberapa kali di dalam Dewan ini dalam persidangan-persidangan yang lalu dan Ahli Yang Berhormat bolehlah mendapatkan maklumat-maklumat yang dikehendaki itu daripada jawapan-jawapan yang telah diberikan kepada pertanyaan-pertanyaan tersebut.

Tuan Loh Jee Mee: Soalan saya ialah money borrowed as loans daripada tahun 1957 hingga 30-6-1973, dan bukan 31-12-1972.

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Saya syorkan Ahli Yang Berhormat membuat soalan lain.

CARUMAN PENCEN BALU/ANAK YATIM

12. Tuan Jonathan Narwin anak Jinggong minta Menteri Kewangan menyatakan mengapa berlaku kelambatan dalam mengembalikan caruman Pencen Balu dan Anak Yatim kepada pencarum-pencarum kerana sekim pencen ini telah lama dimansuhkan dan bilakah pengembaliannya akan dibuat dan samada caruman kerajaan sebanyak 5% itu akan dikembalikan juga. Bolehkah Menteri menjamin bahawa pencarum-pencarum yang tidak lagi berkhidmat dengan Kerajaan tetapi pernah mencarum kepada sekim pencen ini akan juga dibayar apabila pemulangan dibuat.

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tuan Yang di-Pertua, kajian yang sedang dibuat ke atas pemulangan bagi kedua-dua Kumpulan Wang Pencen Balu dan Anak Yatim, Sabah dan Sarawak itu telah menemui beberapa

masaalah-masaalah yang rumit, terutamanya mengenai hal-hal yang ada kaitannya berdasarkan atas pertimbangan-pertimbangan akcuari. Adalah difikirkan pengembalian wang pencarum-pencarum itu hendaklah berdasarkan atas prinsip-prinsip akcuari itu, jika sekiranya pengembalian wang caruman-caruman itu hendak dijalankan dengan teratur dan licin. Pada ketika ini, saya tidaklah dapat memberitahu bagaimanakah pengembalian wang bagi seseorang pencarum itu akan dibuat sehingga semua faktor-faktor itu dapat diketahui. Saya berharap Ahli Yang Berhormat akan bersabar bersama-sama kita dalam sedikit masa lagi, oleh kerana sesuatu kajian atau tindakan mengenai penggulangan seperti ini memanglah mengambil masa, dan tentulah kelambatan tidak dapat dielakkan.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kub: Soalan tambahan. Bukankah benar bahawa kerumitan yang disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri itu adalah mengenai undang-undang yang berjalan kuatkuasanya di Semenanjung Malaysia dan bukan di Negeri Sarawak dan Sabah, di mana undang-undangnya begitu terang dan jelas dan senang pihak-pihak berkenaan mengetahui berapa banyakkah carum-carum yang telah diberi oleh pekerja-pekerja selama ini.

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tuan Yang di-Pertua, benar undang-undang itu berlainan tetapi ada problems atau masaalah-masaalah yang lain yang sedang dikaji oleh pihak Akcuari.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kub: Tuan Yang di-Pertua, bukankah pengkajian mengenai masaalah itu berhubung dengan keadaan yang berlaku di Semenanjung Malaysia terutama sekali, dan keputusan bagi negeri Sarawak dan negeri Sabah itu adalah bergantung kepada pengkajian yang sedang berlaku sekarang mengenai keadaan di Semenanjung Malaysia?

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tuan Yang di-Pertua, keadaan di Semenanjung Malaysia sudahpun diselesaikan.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kub: Apakah kerumitan-kerumitan mengenai pelaksanaan ataupun pengembalian semula kepada pencarum-pencarum di negeri Sabah dan Sarawak yang telah ditemui oleh pegawai-pegawai yang berkenaan?

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tuan Yang di-Pertua, masaalah-masaalah ini banyak dan saya boleh menerangkan kepada Ahli Yang Berhormat itu.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kub: Kerajaan Negeri Sarawak telahpun memberitahu Kerajaan Pusat dalam perkara ini bahawa sebenarnya sistem di Sarawak dan di Sabah itu adalah lebih senang diselesaikan daripada sistem yang telah berlaku di Semenanjung Malaysia ini. Dan jika ini benar, mengapakah pengembalian caruman ini mengenai pegawai-pegawai di Semenanjung Malaysia ini telah selesai dan tidak mengenai pegawai-pegawai yang berkhidmat di Sarawak dan di Sabah?

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tidak benar begitu, Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kub: Saya sedia memberi bukti-bukti bahawa sistem yang selama ini berjalan di Sabah dan Sarawak adalah lebih senang untuk menyelesaikannya daripada sistem-sistem yang telah dijalankan di Semenanjung Malaysia dahulu.

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Perkara ini akan dapat dibereskan.

ADAT ISTIADAT BUMIPUTRA PERKAHWINAN/PERCERAIAN

13. **Tuan Luhut Wan** minta Peguam Negara memberi pengakuan supaya adat resam serta adat perkahwinan bumiputra di Sarawak akan dipertimbangkan secara hormat apabila Rang Undang-undang Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) yang dicadangkan itu dikuatkuasakan.

Peguam Negara (Tan Sri Abdul Kadir bin Yusof): Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) tidak dipakai kepada bumiputra Sarawak dan Sabah. Bagaimana mengikut Senarai 13 (2) (a) Jadual Kesembilan Perlembagaan Malaysia bukanlah kuasa Parlimen untuk memperbuat undang-undang mengenai perkara-perkara berhubung dengan undang-undang dan adat istiadat bumiputra itu termasuk perkahwinan dan perceraian. Kuasa itu adalah dikuasai oleh Kerajaan Negeri.

SEKOLAH-SEKOLAH KECIL— CANTUMAN

14. Tuan V. Veerappen bertanya kepada Menteri Pelajaran apakah langkah-langkah, sekiranya ada, yang telah diambil oleh Kementerian beliau berhubung dengan mengumpul semula sekolah-sekolah yang kecil terutama sekali sekolah-sekolah di ladang-ladang yang telah dipecahkan.

Setiausaha Parlimen kepada Menteri Pelajaran (Tuan Mohamed bin Rahmat): Tuan Yang di-Pertua, adalah menjadi dasar Kementerian Pelajaran untuk mencantumkan sekolah-sekolah kecil supaya senang mengadakan kemudahan-kemudahan dan memperbaiki pentadbiran demi kebaikan penuntut-penuntut. Walaupun demikian, dalam usaha kearah ini, Kementerian Pelajaran sangat-sangat berkehendakkan kerjasama dan persefahaman dari ibubapa dan juga Lembaga Pengurus sekolah. Setakat ini hanya sebilangan kecil sahaja sekolah-sekolah yang tersebut yang telah dicantumkan.

ORDINAN PEMBERIPINJAM

15. Tuan Mustapha bin Hussain minta Menteri Teknologi, Penyelidikan dan Kerajaan Tempatan menyatakan samada Kerajaan sedar bahawa pemberipinjam-pemberipinjam atau syarikat-syarikat kewangan memerah dan menindas peminjam-peminjam dengan mengenakan bunga sebanyak 10% setahun terlebih dahulu atas jumlah pinjaman dan bukan 10% atas baki pinjaman, apabila ansuran-ansuran sudah dijelaskan yang bermakna bahawa kadar bunga ini bukanlah 10% tetapi lebih daripada 30%, jika ya bolehkah Kerajaan meminda undang-undang yang berkenaan supaya kadar 10% ini ditetapkan atas jumlah wang pinjaman yang sebenar atau atas bagi pinjamannya.

Menteri Teknologi, Penyelidikan dan Kerajaan Tempatan (Datuk Ong Kee Hui): Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar tentang adanya pemberipinjam-pemberipinjam atau syarikat-syarikat kewangan yang berdaftar yang memerah dan menindas peminjam-peminjam seperti yang dinyatakan kecuali sekiranya Ahli Yang Berhormat memberikan kes-kes yang tertentu untuk pengetahuan saya. Setakat ini Kementerian saya tidak ada menerima apa-apa pengaduan mengenai penindasan dan pemerahan daripada mana-mana orang awam.

Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, syarikat-syarikat kewangan yang berdaftar menggunakan cara-caranya berikut untuk mengira kadar bunga yang dikenakan ke atas pinjaman-pinjaman:

(a) *Kadar bunga purata ke atas jumlah pinjaman pokok.*

Syarikat-syarikat peminjam berlesen yang memberi pinjaman secara sewabeli mengenakan kadar bunga purata ke atas jumlah pinjaman pokok mengikut peruntukan-peruntukan dalam Akta Sewa Beli Tahun 1967. Akta itu ada memberi formula cara mengira bunga pada had maxima 10% setahun, ke atas pinjaman pokok. Kadar bunga yang dikenakan itu adalah lebih tinggi dan berbeza mengikut tempoh bayaran pinjaman itu. Bagi tempoh bayaran selama 24 bulan kadar bunga yang dikenakan adalah 19.2% setahun sementara kadar bunga bagi pinjaman yang akan dibayar dalam masa 36 bulan adalah 19.4% setahun.

(b) *Bunga ke atas Baki Pinjaman*

Syarikat-syarikat peminjam berlesen mengenakan bunga ke atas baki pinjaman tiap-tiap tahun atau baki pinjaman tiap-tiap bulan bagi pinjaman perumahan dan pinjaman yang mana bayarannya selama 3 hingga 5 tahun kerana pembayaran pembelian atau memperbaiki benda-benda yang merupakan modal. Jumlah bunga yang dibayar akan berkurangan selaras dengan berkurangnya jumlah pinjaman pokok itu. Oleh itu, kadar bunga yang dikenakan adalah lebih rendah daripada kiraan kadar purata ke atas pinjaman pokok.

Berkenaan dengan pinjaman-pinjaman yang diberi oleh pemberipinjam pula, Seksyen 17 (1) Ordinan Pemberipinjam 1951 melarang dari mengenakan bunga compound. Seksyen 22 (1) dengan terang mencatatkan bahawa bunga yang dikenakan ke atas pinjaman yang terjamin, tidak boleh melebihi 12% setahun dan mengenai pinjaman yang tidak berjamin, bunga yang dikenakan, tidak boleh melebihi 8% setahun. Seksyen 24 juga menentukan pengiraan bunga yang diterangkan dalam Senarai Kedua. Pemberipinjam-pemberipinjam yang melanggar peruntukan-peruntukan Ordinan Pemberipinjam ini akan dihukum.

Saya ingin menambah bahawa satu penyediaan ke atas Ordinan Pemberipinjam ini sedang giat dijalankan.

Tuan Ng Hoe Hun: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Sekarang Kerajaan ada satu rancangan menolong beras dengan subsidi, bolehkah Menteri memberitahu Dewan ini Kerajaan kita ada satu rancangan menolong barang-barang seperti tepung dan beras dengan subsidi?

Tuan Yang di-Pertua: Dukacita itu soalan lain.

Tuan Hashim bin Gera: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Menteri Teknologi, Penyelidikan dan Kerajaan Tempatan ini tahu bahawa di dalam Parlimen ini telah diharamkan ahli-ahli peniaga menjual kereta dan meminjamkan wang daripada wang bola (football money), tetapi masih lagi penjual-penjual kereta second-hand atau peminjam wang untuk membeli kereta berkehendakkan tiap-tiap \$1,000 dipinjam \$100 football money, kalau \$2,000 \$200—apakah tindakan yang akan dibuat?

Datuk Ong Kee Hui: Itu tidak ada sangkut-paut dengan soalan yang asal.

Tuan Hashim bin Gera: Tuan Yang di-Pertua, soal pokok kita tadi peminjam wang dengan bunganya, jadi bersangkut-paut juga dia, walaupun tidak ada berbuah bunganya ada juga (*Ketawa*).

Tuan Yang di-Pertua: Macammana tidak berbuah ada bunga (*Ketawa*).

PELUANG PEKERJAAN

16. Wan Sulaiman bin Haji Wan Ibrahim minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan memandang kepada kenyataan beliau bahawa masih terdapat majikan-majikan yang mengamalkan perbezaan kaum di kalangan pekerja-pekerja mereka dan apakah tindakan yang telah diambil terhadap majikan-majikan ini, dan di negeri mana.

Setiausaha Parlimen kepada Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tuan Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, selaras dengan Dasar Ekonomi Baru, semua langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi membanyakkan lagi peluang-peluang pekerjaan adalah bertujuan ke arah mencapai matlamat untuk menentukan supaya semua kaum adalah

diwakili secara samarata dalam tenaga kerja dan dengan ini dapat mencerminkan komposisi kaum di negeri ini. Serta juga untuk menentukan bahawa tidak ada sebarang bentuk diskriminasi dari segi kadar gaji dan syarat-syarat pekerjaan. Terima kasih kepada majikan-majikan di perusahaan-perusahaan besar di atas kerjasama mereka yang mana dengan kerjasama mereka itu kita telah dapat mencapai kejayaan yang agak memuaskan setakat ini. Hal ini akan dapat diketahui oleh Ahli Yang Berhormat jika Ahli Yang Berhormat melihat sendiri akan keadaan yang terdapat diberbagai perusahaan-perusahaan besar. Walaubagaimanapun masih terdapat sebilangan kecil majikan-majikan yang belum lagi mengikut dasar Kerajaan.

Sekiranya dengan cara-cara pujukan tidak juga dapat mencapai hasil yang dikehendaki, maka kita terpaksa memikirkan cara-cara lain untuk mengatasinya.

Kementerian saya dalam berbagai-bagai tugasnya akan terus berusaha untuk memperbaiki kesaksamaan di dalam pekerjaan.

Tuan Hashim bin Gera: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Penerangan yang diberi oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat tadi memang sedap telinga mendengarnya. Tetapi, Tuan Yang di-Pertua, saya sebagai Wakil Rakyat selalu pergi melawat ke kilang-kilang sampai hari ini daripada mula saya masuk dalam Parlimen ini, saya menceritakan bagaimana perbezaan gaji buruh bumiputra rendahnya, maka Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat mengaku akan menyiasat, tetapi, saya, dukacita penyiasatan yang dilakukan itu tidak dapat memenuhi 100%. Kalau tidak percaya marilah ikut saya pergi ke Ipoh, saya boleh bawa. Jangan pergi ke kilang itu, sebab bila ditanya buruh itu di hadapan tokehnya, dia tidak hendak menjawab, tetapi pergi ke rumah dia. Saya boleh beritahu Setiausaha Parlimen rumah-rumah buruh, orang Melayu kilang-kilang papan di Tasek duduknya di Kampung Tasek. Kalau yang bekerja di Menglembu mereka duduk di Kampung Kuala Pari. Pergilah tanya, pekerja perempuan \$1.50 dan lelaki \$2.00, bekerja 8 jam.

Tuan Yang di-Pertua: Saya hendak tahu soalan tambahannya, cerita itu saya suka mendengarnya, tetapi soal tambahannya itu lebih lagi saya suka.

Tuan Hashim bin Gera: Soalan tambahan saya ini, bilakah dapat dihapuskan juga perbezaan gaji di antara kaum ini dan bilakah Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat akan melantik pegawai buruh bumiputra oleh kerana buruh hari ini banyak kaum wanita dan boleh dikatakan 40% buruh hari ini terdiri daripada bumiputra. Saya tahu ada seorang sahaja seluruh Malaysia orang ini iaitu Encik Amiruddin bin Marhakim, pada penghujung tahun ini dia akan berhenti, patut dilantik seorang Melayu menjadi pegawai buruh supaya dia dapat menyiasat hal orang Melayu kalau bangsa lain ini maklumlah seekor ayam, seekor itek, tidak faham bercakap (*Ketawa*).

Tuan Haji Ramli bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat sahabat saya tadi dia tidak dengar betul-betul apa kenyataan dan jawapan yang saya telah beri dalam Dewan ini. Saya tidak menafikan bahawa tidak ada langsung keadaan yang sedemikian, ada sebilangan kecil majikan-majikan.

Yang keduanya, beliau tidak mendengar sekiranya dengan cara-cara pujukan dan nasihat tidak juga dapat mencapai hasil yang dikehendaki, maka kita terpaksa memikirkan cara-cara lain untuk mengatasinya. Sehingga hari ini tidak ada satu-satu surat pun daripada Ahli Yang Berhormat menghantar tempat yang tertentu bagi mengatakan keadaan-keadaan yang sedemikian sebagaimana yang diterangkan. Kalau ada saya dan pegawai-pegawai dari Kementerian saya bolehlah mengambil tindakan yang tegas dengan serta-merta.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Adakah Kementerian di dalam menjalankan tugasnya untuk mencerminkan pekerjaan itu sebagai masyarakat Malaysia dan bila didapati ada di antara majikan-majikan yang masih lagi mengamalkan dasar lama, adakah Kementerian ini memberi suatu tempoh kepada sesuatu majikan itu mesti menyelesaikan masalah ini di dalam tempoh sekian masa dan masa yang ditetapkan?

Tuan Haji Ramli bin Omar: Ada.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Kalau ada, bolehkah diberi tahu Dewan ini biasanya berapa lama tempoh itu diberi kepada sesuatu majikan

Tuan Haji Ramli bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, ada 3 bulan dan ada 6 bulan.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Soalan tambahan. Adakah atau tidak didapati di antara majikan-majikan setelah diberi tempoh itu masih berdegil untuk menghormati arahan daripada Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat?

Tuan Haji Ramli bin Omar: Tidak.

Datuk Haji Abdul-Rahman bin Ya'kob: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Menteri bersetuju bahawa adalah tidak benar di seluruh Malaysia ini kita hanya mempunyai seorang sahaja Pegawai Buruh daripada anak bumiputra?

Tuan Haji Ramli bin Omar: Betul.

GERAKAN KOMINIS DI LUAR BANDAR

17. Dr A. Soorian minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) bilangan pengganas-pengganas kominis yang telah terbunuh atau ditahan dalam Gerakan Setia dan Gerakan Maju yang dilancarkan di Malaysia Barat baru-baru ini; dan
- (b) sejauh manakah kebenarannya pengaruh dadah dan seks telah digunakan oleh pengganas-pengganas kominis untuk mempengaruhi belia-belie di luar bandar untuk menyertai kegiatan-kegiatan mereka.

Timbalan Menteri Pertahanan (Tengku Ahmad Rithaudeen Al-Haj): Tuan Yang di-Pertua, 3 orang pengganas kominis yang dibunuh di dalam Operasi Maju dan Setia yang telah dijalankan di kawasan Semenanjung Malaysia. Seramai 6 orang yang disyaki telah ditahan semasa Operasi Maju dijalankan dan 22 lagi termasuk Operasi Setia dijalankan.

(b) Kementerian ini tidak ada bukti-bukti yang benar tentang hal ini.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua soalan tambahan. Adakah dapat dicamkan dengan sahnya bahawa pembunuh Ketua Inspektor Polis di Kulim, Kedah baharu-baharu ini dilakukan oleh pengganas kominis?

Tengku Ahmad Rithaudeen Al-Haj: Tuan Yang di-Pertua, perkara ini masih lagi dalam siasatan.

PEMBAHAGIAN/PENJUALAN BARANG KEPERLUAN

18. Tuan Mustapha bin Hussain minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan samada Kerajaan melalui badan-badan berkanun, akan menjual barang-barang keperluan, seperti beras, gula, tepung, susu dan lain-lain, di tiap-tiap daerah dengan harga yang murah dan "disubsidised" supaya rakyat-rakyat yang miskin mampu membelinya tanpa peralihan dan penindasan oleh saudagar-saudagar yang dengan sewenang-wenang mencari untung.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Musa Hitam): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak mengambil bahagian secara langsung pada masa ini di dalam pembahagian dan penjualan barang-barang keperluan seperti gula, tepung dan susu dengan harga yang dibantu atau disubsidised, melalui badan-badan berkanun seperti Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri dan syarikat-syarikat perniagaannya. Walaubagaimanapun, untuk menjamin bahawa pengguna-pengguna negeri ini dapat membeli barang-barang keperluan itu dengan harga yang berpatutan Kerajaan telah mengambil tindakan atas barang-barang keperluan seperti gula, tepung dan susu untuk menjamin harga dan bekalan barang-barang itu adalah setabil. Untuk mengekalkan harga gula sekarang iaitu 45 sen satu kati Kerajaan telahpun memberi subsidi dengan memberi pengecualian cukai eksais sebanyak \$71.86 sen bagi satu tan gula tapis. Dalam pada itu pengeluaran-pengeluaran gula tempatan juga telah diarah menanggung sebahagian dari kenaikan harga gula mentah supaya harga runcit gula sekarang dapat dikekalkan. Selain daripada menjamin harga yang berpatutan bagi barang-barang keperluan, Kerajaan telah juga mengambil tindakan untuk mendapatkan pengeluaran-pengeluaran barang-barang keperluan meluaskan pembahagian barang-barang mereka dengan menjual terus kepada Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri atau syarikat-syarikat perdagangan mereka untuk mengurangkan amalan mendapat untung berlebihan dan spekulasi serta simpanan beku (hoarding).

Tuan V. Veerappen: Soalan tambahan. Bolehkah Menteri yang berkenaan memberitahu Dewan ini apa telah jadi kepada

cadangan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak berapa lama dahulu iaitu untuk mengadakan kedai-kedai menjual barang-barang melalui kedai-kedai yang dibutuhkan oleh State Economic Development Corporation dan lain-lain badan Kerajaan.

Tuan Musa Hitam: Tuan Yang di-Pertua, dari segi barang keperluan yang disebutkan di dalam soalan ini seperti beras, gula, tepung dan susu, dasar ataupun pelaksanaan yang telah disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri itu sedang dijalankan, nampaknya berjalan dengan puas hati untuk kepentingan rakyat.

Tuan Ng Hoe Hun: Soalan tambahan. Kerajaan kita ada satu rancangan untuk menolong (subsidies) beras dan gula seperti kata Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, jadi soalan saya sekarang, adakah Kerajaan bercadang untuk menolong (subsidies) berkenaan tepung dan lain-lain?

Tuan Musa Hitam: Belum ada lagi, Tuan Yang di-Pertua. Soal ini akan dikaji dari semasa ke semasa dan terpulang kepada keadaan pengeluaran dan harga barang-barang berkenaan.

Tuan Ng Hoe Hun: Kita tahu rakyat sekarang sedang menunggu tindakan yang akan dijalankan oleh Kerajaan dan rakyat hendak tahu apakah langkah Kerajaan bagi mengurangkan harga tepung yang bertambah naik lagi, itulah sebabnya saya tanya soalan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Perkara itu sudah dijawab tadi.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Dalam jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi mengatakan akan menyalurkan bahan-bahan keperluan itu kepada Perbadanan Kemajuan Negeri. Adakah Kementerian ini sedar bahawa Perbadanan Kemajuan Negeri ini tidak dapat menunaikan permintaan-permintaan yang dipohonkan oleh kedai-kedai pemborong ini? Apakah langkah yang patut diambil oleh Perbadanan tersebut?

Tuan Musa Hitam: Tuan Yang di-Pertua, saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat sedar bahawa soal pengedaran barang-barang ini meliputi satu tugas yang begitu besar yang meliputi segala lapangan rakyat di seluruh

negara kita ini. Oleh sebab Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri ini adalah Perbadanan yang baharu dan terpaksa mengambil masa untuk memperbaiki pentadbiran dan kuasa serta kebolehan masing-masing. Saya berharap Ahli Yang Berhormat sedar bahawa ini akan mengambil masa dan saya percaya bahawa pada masa-masa akan datang, maka pengedaran barang-barang ini akan dapat dijalankan dengan lebih memuaskan daripada masa sekarang.

KUMPULAN PERDAGANGAN BUMIPUTRA

19. Tuan Edmund Langgu anak Saga minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan apakah langkah-langkah yang telah diambil ke arah mengadakan suatu Kumpulan perdagangan dan perindustrian bumiputra di Sarawak dan kemajuan yang telah dicapai setakat ini.

Tuan Musa Hitam: Tuan Yang di-Pertua, di Sarawak, sehingga saat ini, sebanyak 7 buah projek perindustrian yang dimodali lebih 51% oleh bumiputra telah diluluskan oleh Kementerian saya iaitu:

- (i) Amalgamated Batteries
- (ii) Syarikat Geoblit
- (iii) Syarikat Tanjong Mani Lumber
- (iv) Kutex Sendirian Berhad
- (v) Universal Gas
- (vi) Syarikat Awang Murni
- (vii) Syarikat East Malaysia Cement

Jumlah modal yang dijelaskan untuk tujuh projek ini ialah \$13,025,000 dengan peluang guna tenaga untuk 846 orang. Dua projek lain adalah dalam pertimbangan, iaitu:

- (i) Wire Rope Factory
- (ii) Sarawak Motor Industry Sdn. Bhd.

Dalam lapangan perdagangan, setakat mana yang mungkin dan perlu, pengeluaran-pengeluaran diminta melantik pertubuhan-pertubuhan bumiputra termasuk PERNAS atau Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri untuk pembahagian keluaran mereka. Sebagai tambahan, Kementerian saya juga memberikan pertolongan kepada peniaga-peniaga bumiputra yang mengalami kesukaran dalam memperolehi bekalan barang-barang yang diperlukan dan pada masa yang sama Kementerian saya memberikan setiap galakan khususnya kepada

pengguna-pengguna perindustrian untuk mendapatkan keperluan barang dan perkhidmatan mereka melalui atau dari firma-firma bumiputra. Kementerian saya juga menolong mencari saluran pemasaran untuk barang-barang dan perkhidmatan-perkhidmatan yang dikeluarkan oleh bumiputra. Dengan pertolongan Kementerian saya, Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Sarawak misalnya sekarang ini membahagikan tidak kurang dari 30% keperluan gula untuk negeri itu.

Polisi Kerajaan hendak mengujudkan satu masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputra adalah objektif jangka panjang dan oleh sebab ianya masih dalam peringkat awalan, maka tentulah sukar bagi saya untuk mengukur kejayaan yang telah dicapai setakat ini.

JAMBATAN SABAK BERNAM

20. Tuan Chan Fu King minta Menteri Kerja Raya dan Tenaga menyatakan samada Kementerian beliau ada apa-apa rancangan untuk membina sebuah jambatan di Sabak Bernam untuk merintang Sungei Bernam bagi menggantikan perkhidmatan feri yang ada sekarang, jika ya, bilakah pembinaannya akan bermula dan berapakah belanja membina jambatan itu.

Menteri Kerja Raya dan Tenaga (Datuk Haji Abdul Ghani Gilong): Tuan Yang di-Pertua, Kajian Kemungkinan Ekonomi telahpun dilakukan di atas cadangan membina sebuah jambatan tetap di Sabak Bernam ini. Hasil daripada kajian ini menunjukkan bahawa pembinaannya adalah wajar (justified) dari segi ekonomi tetapi walau bagaimanapun memandang kepada kemudahan yang ada di waktu ini serta keutamaannya jika dibandingkan dengan projek-projek lain yang lebih penting pembinaannya tidaklah dapat dilakukan pada masa ini. Anggaran projek ini ialah kira-kira \$6 juta.

TULISAN BAHASA MALAYSIA DI PAPANTANDA

21. Dr S. Seeveratnam minta Menteri Pelajaran menyatakan samada suatu Keputusan (ruling) oleh Kerajaan supaya tulisan dalam Bahasa Malaysia di papantanda-papantanda mestilah dua kali ganda besarnya daripada tulisan bahasa-bahasa lain seperti Tamil dan Cina.

Tan Sri Abdul Kadir bin Yusof: Tuan Yang di-Pertua, Perlembagan dan Akta Bahasa Kebangsaan telah memperuntukkan Bahasa Melayu ialah Bahasa Kebangsaan dan bahasa rasmi. Semua golongan rakyat telah menerimanya. Masaalah yang rumit ialah pelaksanaan penggunaannya dalam bidang iklan dan papan-papan tanda di gudang-gudang dan di kedai-kedai. Dengan sebab Bahasa Malaysia adalah Bahasa Kebangsaan dan bahasa rasmi negara ini, maka adalah wajar bagi Kerajaan menyeru semua yang mengguna papan-papan tanda dan iklan-iklan menulis tulisan Bahasa Kebangsaan lebih besar atau lebih prominent daripada bahasa-bahasa lain dan diletak di sebelah atas sekali, kalau tulisan bahasa-bahasa itu bertingkat-tingkat. Kerajaan tidak menetapkan bahawa Bahasa Malaysia hendaklah dua kali ganda besarnya dari bahasa-bahasa lain. Yang dikehendaki ialah lebih prominent supaya Bahasa Kebangsaan diberi taraf yang istimewa dari bahasa-bahasa lain yang bukan bahasa rasmi. Lagi besar Bahasa Kebangsaan dituliskan, misalnya lima kali atau sepuluh kali ganda, lagi baik. Saya percaya pihak-pihak yang jujur dalam perkara ini tidak akan mengalami apa-apa kesulitan untuk melaksanakan kehendak Kerajaan.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Setakat ini adakah Kerajaan berpuashati di atas sambutan yang diberi oleh ahli-ahli perniagaan mengenai dengan Tulisan Bahasa Kebangsaan di papan-papan tanda?

Tan Sri Abdul Kadir bin Yusof: Setakat ini adalah puashati dan tentang sambutan nampaknya adalah baik di samping kerjasama daripada mereka itu.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Soalan tambahan. Sekiranya mereka ini tidak mahu mengamalkan seruan yang diminta oleh Kerajaan, adakah sampai ketikanya Kerajaan akan mengambil tindakan kepada mereka itu?

Tan Sri Abdul Kadir bin Yusof: Bila sampai masa dan ketikanya, kita ada pindaan yang akan difikirkan.

GURU ATTACHMENT DI SEKOLAH RENDAH/MENENGAH

22. Tuan Haji Mohd Zain bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan setakat ini berapa ramaikah bilangan guru-guru

"attachment" yang sedang berkhidmat di Sekolah-sekolah Rendah dan Menengah di negeri-negeri Malaysia Barat. Berapa bilangan guru-guru terlatih samada siswazah atau latihan maktab yang masih dikehendaki oleh Kementerian bagi negeri-negeri di Malaysia Barat pada 31hb Mac, 1973.

Setiausaha Parlimen kepada Menteri Pelajaran (Tuan Mohamed bin Rahmat): Tuan Yang di-Pertua, bilangan guru-guru. "attachment" hingga tarikh ini ialah 1,876 orang. Bilangan guru-guru Siswazah yang terlatih yang masih dikehendaki oleh Kementerian Pelajaran untuk Malaysia Barat pada 31hb Mac, 1973 ialah 2,022 orang. Bilangan guru-guru latihan maktab pula ialah 6,153 orang.

Tuan Haji Mohd Zain bin Abdullah: Soalan tambahan. Oleh sebab didapati bahawa keputusan-keputusan peperiksaan tidak begitu memuaskan di setengah-tengah sekolah yang begitu ramai guru-guru "attachment" yang mengajar, adakah Kerajaan bercadang akan bertindak mengurangkan bilangan guru-guru "attachment" itu dengan seberapa segera?

Tuan Mohamed bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, kita mengakui bahawa kita masih mengalami kekurangan guru-guru yang terlatih untuk mengajar di sekolah-sekolah. Dan tindakan telahpun diambil dari satu masa ke satu masa untuk menambah lagi jumlah pelatih-pelatih yang akan dapat kita latih di maktab-maktab supaya pengeluaran guru-guru yang terlatih ini dapat dibaiki daripada setahun ke setahun. Misalannya pada tahun ini pengambilan guru-guru untuk dilatih di maktab-maktab telah kita tambah lagi sampai kepada 2,350 orang dan pada tahun hadapan dijangka pengambilan ini akan meningkat kepada 3,500 orang. Dan satu masalah besar yang kita hadapi untuk menambahkan lagi pengeluaran guru-guru yang terlatih ini ialah dari segi maktab-maktab yang ada. Walaupun pada masa ini kita telah mempunyai 13 buah maktab, tetapi dirasakan bahawa jumlah maktab-maktab ini belum lagi dapat menampung pengeluaran yang lebih tinggi. Dengan sebab itu, kita telahpun merancangkan bahawa beberapa buah maktab yang dahulunya ditutup bagi pengeluaran guru-guru ini akan dibuka semula tidak berapa lama lagi. Dan ada rancangan pula untuk membina sebanyak 5 buah lagi Maktab Perguruan di Semenanjung Malaysia ini dalam jangka

masa yang tidak berapa lama lagi dan ini akan menjadikan jumlah Maktab-maktab Perguruan ini sampai kepada 20 buah. Dan adalah dijangka dengan bertambahnya maktab-maktab ataupun pusat-pusat Latihan Guru ini kita merasakan pada tahun 1980 bahawa pengambilan guru-guru untuk dilatih akan meningkat kepada 5,000 setahun. Apabila kemudahan yang ada dapat ditambah dan pengambilan guru-guru pelatih dapat ditambah pengeluaran guru-guru yang terlatih ini akan dapat kita tambahkan pula. Dan dengan adanya rancangan yang baharu ini, kita harap masaalah kekurangan guru-guru yang terlatih bagi sekolah-sekolah ini akan dapat kita atasi dengan memuaskan pada masa hadapan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan Lisan bagi Pertanyaan No. 23 hingga 38 adalah diberi di bawah ini).

PENYERTAAN 30% MELAYU DALAM PERDAGANGAN

23. Tuan Haji Abdul Wahab bin Yunus minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan berapa peratus kejayaan yang telah dicapai ke arah mendapatkan 30% penyertaan orang-orang Melayu dalam perniagaan dan perusahaan serta dalam bidang apa.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tun Dr Ismail Al-Hajj): Polisi Kerajaan hendak mengujudkan satu masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputra selaras dengan kehendak Dasar Ekonomi Baru adalah satu objektif jangka panjang dan ia meliputi seluruh lapangan kegiatan ekonomi. Ia tidak sahaja melibatkan perdagangan dan perindustrian tetapi juga pengangkutan, pembinaan, perlombongan, sektor-sektor perkhidmatan dan sebagainya.

Perlaksanaan polisi ini adalah satu usaha nasional dan oleh itu melibatkan semua Kementerian dan Jabatan. Kerajaan seterusnya telah menubuhkan badan-badan yang khas seperti MARA, PERNAS, Bank Bumiputra, UDA, Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri dan lain-lain badan yang diberi tugas untuk melaksanakan polisi ini dalam lapangan-lapangan yang khusus.

Dalam hubungan ini peranan Kementerian saya ialah menentukan seberapa yang boleh supaya setiap langkah diambil untuk mendapatkan sepenuh penyertaan bumiputra dalam aktiviti-aktiviti perdagangan dan perindustrian sejajar dengan objektif-objektif Dasar Ekonomi Baru. Semua projek perindustrian yang diluluskan oleh Kementerian saya adalah dikehendaki mempunyai penyertaan modal Bumiputra dan nisbah penyertaan di dalam beberapa industri adalah lebih dari 50% di mana Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri dan lain-lain agensi yang ditubuhkan oleh Kerajaan untuk faedah Bumiputra menyertai projek-projek itu.

Akhir-akhir ini, Unit Penyertaan Bumiputra telah ditubuhkan dalam Kementerian saya yang mana tanggungjawab utamanya ialah untuk mengujudkan peluang-peluang penyertaan bumiputra dalam segala aspek perdagangan dan perindustrian.

Dalam lapangan perdagangan, saya baharu sahaja menjelaskan perkara ini sebentar tadi dan oleh itu saya tidaklah bercadang hendak mengulanginya.

Akhirnya saya sekali lagi menegaskan bahawa oleh sebab polisi Kerajaan hendak mengujudkan satu masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputra adalah objektif jangka panjang dan oleh sebab ianya masih dalam peringkat awalan, maka tentulah sukar bagi saya untuk mengukur kejayaan yang telah dicapai setakat ini.

GURU-GURU BUKAN KERAJAAN DI SARAWAK

24. Tuan Edwin Anak Tangkun minta Menteri Pelajaran menyatakan mengapakah guru-guru yang berkhidmat di sekolah-sekolah bantuan Kerajaan di Sarawak yang bersara sebelum bulan Mac, 1973 tidak akan menerima tunggakan-tunggakan gaji kebelakangan mereka dengan pelaksanaan Rancangan Pelajaran Sarawak.

Menteri Pelajaran (Datuk Hussein bin Datuk Onn): Bagi guru-guru bukan Kerajaan di Sarawak, penempatan ke dalam tangga-gaji-tanggagaji baru mengikut Pekeliling Perkhidmatan Bil. 1 Tahun 1973 bertarikh 15hb Mac, 1973, melibatkan pemilihan sendiri (option); yaani mereka hendaklah terlebih dahulu memilih untuk menjadi pegawai Kerajaan di bawah Perkhidmatan

Pelajaran Sarawak yang baru itu sebelum boleh ditempatkan ke dalam tanggagaji-tanggagaji baru itu. Guru-guru yang telah bersara sebelum 15hb Mac, 1973 itu tidak layak membuat pemilihan sendiri kerana mereka sudah tidak berkhidmat lagi pada tarikh pekeliling itu dikeluarkan dan dengan itu tidaklah layak untuk mendapat sebarang tunggakan gaji.

Peraturan ini adalah serupa dengan peraturan yang digunakan bagi guru-guru bukan Kerajaan di Semenanjung Malaysia.

RANCANGAN TANAH PINGGIR

25. Tuan Su Liang Yu minta Menteri Kemajuan Tanah dan Menteri Tugas-tugas Khas menyatakan:

- (a) luas tanah yang telah dibuka di bawah Rancangan Tanah Pinggir di Perak mulai tahun 1970 hingga sekarang; dan
- (b) bilangan pemohon-pemohon yang berjaya menyertai rancangan ini di negeri Perak mulai tahun 1970 hingga sekarang.

Menteri Kemajuan Tanah dan Menteri Tugas-tugas Khas (Datuk Haji Mohamed Asri bin Haji Muda):

- (a) FELCRA telah membuka 2 Rancangan Tanah Pinggir di Negeri Perak dalam tahun 1972, iaitu:
  - (i) Changkat Sulaiman 1,500 ekar; dan
  - (ii) Sungai Durian ... 450 ekar
- (b) Pemohon-pemohon bagi Rancangan Changkat Sulaiman yang berjaya ialah seramai 130 orang. Pemohon-pemohon bagi Rancangan Sungai Durian akan ditemuduga tidak berapa lama lagi.

PEKERJA-PEKERJA MENUBUHKAN KESATUAN

26. Wan Sulaiman bin Haji Wan Ibrahim minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan, memandang kepada kenyataan beliau bahawa masih ada majikan-majikan yang tidak suka pekerja-pekerja mereka menubuhkan kesatuan sekerja, apakah tindakan yang telah diambil terhadap majikan-majikan seperti ini.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tan Sri V. Manickavasagam): Selaras dengan Dasar Ekonomi Baru, semua langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi membanyakkan lagi peluang-peluang pe-

kerjaan adalah bertujuan ke arah mencapai matlamat untuk menentukan supaya semua kaum adalah diwakili secara samarata dalam tenaga kerja dan dengan ini dapat mencerminkan komposisi kaum di negara ini. Serta juga untuk menentukan bahawa tidak ada sebarang bentuk diskriminasi dari segi kadar gaji dan syarat-syarat pekerjaan. Terima kasih kepada majikan-majikan di perusahaan-perusahaan besar di atas kerjasama mereka yang mana dengan kerjasama mereka itu kita telah dapat mencapai kejayaan yang agak memuaskan setakat ini. Hal ini akan dapat diketahui oleh Ahli Yang Berhormat jika Ahli Yang Berhormat melihat sendiri akan keadaan yang terdapat diberbagai perusahaan-perusahaan besar. Walaubagaimanapun masih terdapat sebilangan kecil majikan-majikan yang belum lagi mengikut dasar Kerajaan. Sekiranya dengan cara-cara pujukan tidak juga dapat mencapai hasil yang dikehendaki, maka kita terpaksa memikirkan cara-cara lain untuk mengatasinya.

Kementerian saya dalam berbagai-bagai tugasnya akan terus berusaha untuk memperbaiki keadilan di dalam pekerjaan.

TANAH KAMPUNG DEW, TAIPING

27. Tuan Ng Hoe Hun minta Menteri Kemajuan Tanah dan Menteri Tugas-tugas Khas menyatakan samada beliau sedar bahawa pada awal tahun 1964, iaitu sebelum Pilihan Raya Umum, tanah di kawasan Kampung Dew, Taiping, telah diberikan kepada peneroka-peneroka untuk mendirikan ladang dan kolam ikan atas syarat T. O. L.; jika ya, sila nyatakan:

- (a) kawasan-kawasan tanah T. O. L. yang telah diberikan kepada peneroka-peneroka itu yang telah dimajukan;
- (b) bilangan orang-orang Melayu, Cina dan India yang telah diberi tanah T. O. L. di kawasan tersebut;
- (c) bilangan peneroka yang masih membayar bayaran T. O. L. tanpa mengetahui di mana tanah itu;
- (d) samada Jabatan Ukur telah mengukur tanah itu untuk peneroka-peneroka;
- (e) bilangan peneroka-peneroka yang T. O. L. mereka dibatalkan; dan
- (f) apakah rancangan Kerajaan untuk memajukan tanah di kawasan Kampung Dew.

Datuk Haji Mohamed Asri bin Haji Muda: Setahu saya tidak ada tanah di Kampung Dew, Taiping yang diberikan kepada peneroka-peneroka untuk mendirikan Ladang dan Kolam Ikan dengan Lesen Tumpangan Sementara (T. O. L.). Yang ada ialah satu Rancangan Tanah Terkawal, iaitu Rancangan Kerajaan Negeri, di kawasan Air Puteh Jalan Kampung Dew yang diluluskan di dalam tahun 1967. Jika Yang Berhormat itu bermaksudkan kepada Rancangan ini, bolehlah saya memberi sedikit sebanyak maklumat seperti berikut:

- (a) Luas kawasan itu ialah 1,540 ekar.
- (b) Peserta-peserta yang telah dipilih ialah:

247 Orang Melayu
88 Orang Cina dan
37 Orang India

Jumlah ... 372 Orang peserta

- (c) Kawasan ini telah siap diukur pada tahun 1969.
- (d) Tidak ada dikeluarkan T. O. L. kepada sesiapa pun dalam kawasan ini.

PEPERIKSAAN SPM/MCE

28. Tuan V. Veerappen bertanya kepada Menteri Pelajaran adakah benar bahawa orang-orang yang bukan guru adalah diambil untuk memeriksa kertas-kertas jawapan peperiksaan SPM/MCE tahun 1973, dan jika ya, adakah beliau akan memastikan bahawa orang-orang yang bukan menjadi guru atau yang telah meninggal lapangan perguruan buat beberapa waktu tidak dilantik lagi menjadi pemeriksa-pemeriksa kertas-kertas jawapan penuntut di masa yang akan datang.

Datuk Hussein bin Datuk Onn: Peperiksaan SPM/MCE tahun 1973 belum lagi diadakan.

SEKOLAH-SEKOLAH—PEMBINAAN

29. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah benar bahawa kerja-kerja pembinaan sekolah-sekolah tidak dapat disiapkan dalam jangka masa yang dianggarkan. Jika ya, apakah sebab-sebab terjadi demikian. Sila nyatakan berapa banyak wang yang patutnya dibelanjakan tetapi masih belum dibelanjakan dan juga beban kerja yang tidak dapat diselesaikan dalam tahun 1972.

Datuk Hussein bin Datuk Onn: Benar. Sebab-sebabnya ialah:

- (i) Kekurangan bahan-bahan pembinaan.
- (ii) Kontrektor meninggalkan kerja (abscond) kerana telah nampak kerugian. Oleh itu pihak J.K.R. kena memanggil tawaran semula untuk menyudahkan kerja yang terbengkalai.
- (iii) Kadang-kadang tapak terpaksa ditimbun dan ditunggu beberapa minggu sehingga tapak itu keras sebelum kerja dijalankan.
- (iv) Hujan yang menghalang pekerjaan.

Wang yang sepatutnya dibelanjakan dalam tahun 1972 ialah sebanyak \$42 juta. Yang telah dibelanjakan ialah sebanyak \$36 juta. Bilangan projek yang diluluskan ialah 500; yang tidak dapat diselesaikan, 70.

YURAN DI SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN

30. Tuan Chan Fu King minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (i) bilangan murid-murid yang sedang menerima bantuan biasiswa percuma ataupun pengurangan yuran sekolah tahun ini, dengan memberi angka-angka yang berasingan menurut kaum dari sekolah-sekolah menengah yang mempunyai bahasa pengantar yang berlainan; dan
- (ii) samada beliau sedar bahawa ramai murid-murid yang miskin tetapi cerdik tidak diberi sebarang biasiswa ataupun pengurangan yuran sekolah.

Datuk Hussein bin Datuk Onn:

- (i) Bayaran sekolah tidak dikenakan di Sekolah-sekolah Menengah Kebangsaan. Bilangan murid-murid yang tidak dikenakan bayaran sekolah di Sekolah-sekolah Menengah Jenis Kebangsaan pada tahun ini adalah seperti berikut:

Melayu ...	...	34,473
China ...	...	15,654
India ...	...	4,258
Lain-lain ...	...	212
Jumlah ...	...	54,597

Bilangan murid-murid yang membayar separuh bayaran yuran di Sekolah-sekolah Menengah Jenis Kebangsaan pada tahun ini adalah seperti berikut:

Melayu	11,552
China	15,356
India	3,620
Lain-lain	226
Jumlah	30,754

- (ii) Biasiswa atau pengurangan yuran diberikan kepada murid-murid yang benar-benar memerlukan bantuan itu. Adalah menjadi dasar Kementerian Pelajaran menentukan tidak ada murid-murid yang tidak bersekolah semata-mata kerana tidak dapat membayar yuran sekolah. Jika sekiranya terdapat kes-kes demikian Kementerian saya sedia mempertimbangkan bukan sahaja pengurangan yuran sekolah bahkan membenarkan mereka tempat percuma.

CARIGALI PETROLIAM

31. Tuan Haji Shafie bin Haji Abdullah minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan jumlah wang yang dibelanjakan oleh Kerajaan untuk mencarigali petroliam di darat dan di pantai Malaysia dalam usaha bersama dengan syarikat-syarikat minyak asing.

Menteri Perusahaan Utama (Datuk Haji Abdul Taib bin Mahmud): Kerajaan setakat ini tidak ada mengeluarkan satu sen pun untuk mencarigali petroliam di darat ataupun di pantai Malaysia.

Ini kerana Kerajaan, setakat ini, tidak ada berusaha bersama (joint venture) dengan syarikat-syarikat minyak asing dalam usaha mereka dalam mencarigali ataupun mengeluarkan minyak.

Menurut perjanjian kita dengan syarikat-syarikat yang mencari minyak ini, semua risiko-risiko dalam mencarigali minyak adalah ditanggung oleh syarikat-syarikat asing. Untuk pengetahuan ahli-ahli Yang Berhormat, belanjawan perbelanjaan yang telah dikeluarkan untuk mencari dan mengeluarkan minyak dalam Malaysia ini sampai hujung tahun 1972 ialah lebih kurang \$811.5 juta.

TABUNG PERWIRA

32. Dr Chen Man Hin minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (i) tujuan menubuhkan Tabung Perwira dan berikan secara detail berkenaan pentadbiran dan pengurusan;
- (ii) mengapa perlu dilanjutkan masa kutipannya walaupun jumlah sasarannya sebanyak \$1.5 juta telah tercapai kerana ini boleh menghalang kutipan dan perhatian ke atas tabung-tabung lain seperti Tabung Bekas Pasukan Keselamatan.

Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tun Dr Ismail Al-Haj):

- (i) Tujuan utama Tabung Perwira ialah untuk memberi bantuan kepada balu-bal, anak-anak dan lain-lain tanggungan bagi:
  - (a) Ahli-ahli Pasukan Keselamatan iaitu Polis dan Tentera yang telah terkorban atau hilang upaya semasa bertugas di dalam bencana negara, darurat, serangan dari luar atau semasa mengawal keselamatan awam; dan
  - (b) Ahli-ahli Pasukan Keselamatan yang telah terkorban atau hilang upaya semasa menjalankan tugas kerana mempertahankan negara dan bangsa.

Tabung Amanah ini adalah ditadbirkan oleh satu Jawatankuasa yang dilantik oleh Lembaga Pengurus Tabung. Ahli-ahlinya yang berjumlah seramai 6 orang terdiri daripada—

- (i) Pemegang Amanah Raya, Malaysia—Pengerusi.
- (ii) Ketua Setiausaha—Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri.
- (iii) Ketua Pengarah Kebajikan Masyarakat.
- (iv) Ketua Turus Jawatan Anggota Angkatan Tentera Malaysia.
- (v) Timbalan Pengarah "A", Polis Diraja Malaysia.
- (vi) Ketua Pengarang Utusan Melayu.

Jawatankuasa inilah yang mentadbirkan dan menguruskan segala perkara yang berkaitan dengan Tabung Amanah ini. Semua permohonan untuk bantuan adalah diproses oleh Jawatankuasa ini.

Selain dari Jawatankuasa Pentadbir yang tersebut, Lembaga Pengurus telah juga melantik satu Jawatankuasa Pungutan Derma yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Tengku Ahmad Rithaudeen dan dianggotai oleh Yang Berhormat Encik Ali bin Haji Ahmad, Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri dengan 21 orang lain terdiri daripada pegawai-pegawai Kerajaan dan pihak Swasta.

- (ii) Soal perlanjutan masa sebenarnya tidak timbul kerana pada hakikatnya kempen ini adalah untuk masa 6 bulan yang bermula pada 29-3-1973. \$1.5 juta itu adalah ramalan yang pesimistik. Dalam tempoh masa kempen ini dijalankan pihak Tabung berharap akan mendapat beberapa banyak sumbangan dari orang ramai dan menggalakkan semua rakyat dari segala golongan kaum memberi sumbangan di atas jasa-jasa Pasukan Keselamatan kita. Dengan ini tidaklah benar pihak Tabung telah melanjutkan tempoh masanya setelah mendapat wang sebanyak \$1.5 juta. Misalnya, jika Tabung dapat memungut \$1.5 juta dalam masa tempoh satu hari tidaklah bermakna pihak Tabung akan memberhentikan kempen kutipan derma.

Pihak Tabung tidak sekali-kali berniat hendak menghalang kutipan dari lain-lain persatuan. Untuk makluman Dewan, sepatutnya Tabung ini telah melancarkan kempen kutipan dermanya pada tahun lepas. Tetapi kerana memberi peluang kepada Persatuan Bekas Perajurit untuk menjalankan kempen derma bangunan Wisma Pahlawan, Tabung ini telah menundakan usaha kempen kepada tahun ini.

RUMAH PANGSA HARGA MURAH

33. Tuan Yeoh Teck Chye bertanya kepada Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, adakah beliau sedar akan rasa tidak puashati atas peruntukan rumah pangsa harga murah kepada orang ramai. Adakah beliau menimbangkan hendak membina secukupnya rumah pangsa untuk menampung keperluan orang-orang yang berpendapatan rendah.

Tun Dr Ismail Al-Haj: Suka saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat itu bahawa tugas memperuntukan rumah pangsa harga murah ataupun rumah murah yang dibina daripada wang pinjaman Kerajaan Persekutuan adalah diserahkan kepada satu Jawatankuasa yang dilantik oleh Kerajaan Negeri kecuali rumah-rumah pangsa murah dan rumah-rumah murah yang dibina oleh Bandaraya, Kuala Lumpur yang diselenggarakan oleh Datuk Bandaraya Kuala Lumpur. Walaubagaimanapun saya sangat berbesar hati jika sekiranya Ahli Yang Berhormat itu dapat memberitahu saya butir-butir lanjut seperti nama-nama mereka yang tidak berpuas hati atas peruntukan rumah-rumah pangsa murah yang dibina daripada peruntukan wang Persekutuan dan juga nama-nama negeri yang terlibat termasuklah Dewan Bandaraya Kuala Lumpur supaya dapat satu penyiasatan dijalankan oleh Kementerian saya dan diambil tindakan yang wajar selanjutnya.

Saya juga suka memberitahu Ahli Yang Berhormat itu bahawa Kementerian saya telah meluluskan pembinaan sebanyak 12,609 unit rumah pangsa/rumah awam yang akan dijalankan oleh Kerajaan-kerajaan Negeri dan Bandaraya Kuala Lumpur di dalam Rancangan Malaysia Kedua. Peruntukan yang terlibat adalah berjumlah sebanyak \$80,299,554.

UJIAN NUKLEAR PRANCIS

34. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Luar Negeri menyatakan samada Kerajaan telah membuat sebarang bantahan secara formal kepada Kerajaan Perancis mengenai ujian Nuklear Prancis di rantau Pasifik, dan jika tidak, mengapa; dan nyatakan samada Kerajaan bercadang mengemukakan perkara ini dalam Perhimpunan Bangsa-bangsa Bersatu.

Menteri Luar Negeri (Tun Haji Abdul Razak): Kerajaan telahpun mengistiharkan pendiriannya dengan secara resmi melalui saluran-saluran diplomatik kepada Kerajaan Perancis di atas keputusan mereka untuk menjalankan ujian-ujian nuklear di kawasan Pasifik. Kerajaan sudah pun membuat rayuan kepada kerajaan Perancis supaya ditimbang semula keputusan mereka itu. Perkara ini dibincangkan pada tiap-tiap tahun diperhimpunan Agung Bangsa-bangsa Bersatu di bawah perkara yang lebih luas lagi, iaitu Gencatan Senjata Sedunia. Diperhimpunan

Agung yang lepas Malaysia telah meng-
anjurkan satu Usul bersama-sama dengan
Australia, Bolivia, Chile, Colombia, Fiji,
Indonesia, Japan, New Zealand, Peru,
Philippines dan Thailand. Usul tersebut
menyeru supaya diberhentikan dengan segera
ujian-ujian nuklear yang sedang dijalankan
di kawasan Pasifik atau di tempat-tempat lain
di dunia. Kita akan terus mengambil pen-
dirian ini apabila perkara ini dibincangkan
di Perhimpunan Agung Bangsa-bangsa Ber-
satu dan di forum Antarabangsa yang lain-
lain.

UJIAN NUKLEAR DI PASIFIK

35. Tuan Fan Yew Teng minta Menteri Luar Negeri menyatakan samada Kerajaan telah menghantar sebarang bantahan ataupun surat amaran kepada Kerajaan Perancis mengenai keputusan Kerajaan itu untuk menjalankan ujian Nuklear di rantau Pasifik, dan jika tidak, mengapa.

Tun Haji Abdul Razak: Saya telah menjawab soalan yang serupa pada hari Rabu minggu lepas.

AHLI-AHLI PARLIMEN KE CINA— ROMBONGAN

36. Tuan Hor Cheok Foon minta Menteri Luar Negeri menyatakan samada beliau akan menimbang menghantar suatu perwakilan Parlimen yang berbilang kaum dan diwakili oleh semua parti melawat ke negeri Cina untuk membuat tinjauan untuk merintis jalan bagi mengadakan perhubungan diplomatik dengan seberapa awal yang boleh.

Tun Haji Abdul Razak: Kerajaan merasai tidak perlu untuk menghantar rombongan ahli-ahli Parlimen untuk melawat Republik Rakyat Cina sebagaimana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat. Sepertimana Dewan ini termaklum, perbincangan-perbincangan resmi sedang berjalan di antara Malaysia dengan Republik Rakyat Cina, dengan tujuan untuk menubuhkan hubungan diplomatik.

SARA HIDUP—KENAIKAN

37. Dr Tan Chee Khoo bertanya kepada Perdana Menteri samada beliau sedar kenaikan sara hidup terutama sekali dalam tempoh dua tahun yang lalu dengan sendirinya telah menelan semua keuntungan yang

didapati di bawah Tangga Gaji Suffian. Sehingga sampai masanya Kerajaan berjaya menurunkan sara hidup, adakah Kerajaan akan menimbangkan mengadakan Elaun Sara Hidup Sementara untuk Perkhidmatan Awam.

Perdana Menteri: Saya telah menjawab soalan yang serupa pada hari Isnin lepas.

LEMBAGA PERANCANG KELUARGA NEGARA

38. Tuan Haji Abdul Wahab Yunus minta Perdana Menteri menyatakan adakah benar bahawa Lembaga Perancang Keluarga sedang melaksanakan ataupun akan melaksanakan satu rancangan menggugurkan anak terhadap ibu-ibu mengandung hasil dari perkongsian yang tidak halal (seperti rogol, zina, dll.) dengan laki-laki. Apakah maksud usaha seperti ini dibuat. Adakah pihak Lembaga meninjau pendapat-pendapat dari ahli-ahli semua agama. Tidakkah Kerajaan sedar bahawa mengikut hukum Islam usaha seperti itu adalah haram kerana anak itu adalah bersih.

Perdana Menteri: Tidakkah benar sama-sekali mengatakan bahawa Lembaga Perancang Keluarga Negara sedang ataupun akan melaksanakan satu rancangan menggugurkan anak daripada ibu yang mengandung hasil daripada perkongsian yang tidak sah. Oleh yang demikian soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat itu tidak mengandungi asas sama sekali.

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG PERKONGSIAN (PINDAAN)

Rang Undang-undang bernama suatu Akta bagi meminda Ordinan Perkongsian, 1961 Sabah, dan bagi memperluaskan Ordinan itu, sebagaimana dipinda, ke semua bahagian Malaysia; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Peguam Negara; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Persidangan akan datang.

RANG UNDANG-UNDANG KONTREK (NEGERI-NEGERI MELAYU) (PINDAAN DAN PERLUASAN)

Rang Undang-undang bernama suatu Akta bagi meminda Ordinan Kontrek (Negeri-negeri Melayu), 1950, dan bagi memperluaskan Ordinan itu, sebagaimana dipinda, ke semua bahagian Malaysia; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Peguam Negara; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Persidangan akan datang.

RANG UNDANG-UNDANG RELIEF TERTENTU (NEGERI-NEGERI MELAYU) (PINDAAN DAN PERLUASAN)

Rang Undang-undang bernama suatu Akta bagi meminda Ordinan Relief Tertentu (Negeri-negeri Melayu), 1950, dan bagi memperluaskan Ordinan itu, sebagaimana dipinda, ke semua bahagian Malaysia; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Peguam Negara; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Persidangan akan datang.

USUL

LAPURAN JAWATANKUASA PILIHAN KHAS MENGENAI FILEM-FILEM YANG MENDATANGKAN PERSOALAN

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Haji Mohamed bin Yaacob): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mengusulkan:

Bahawa Lapuran Jawatankuasa Pilihan Khas Mengenai Filem-filem Yang Mendatangkan Persoalan yang telah dibentangkan dalam Dewan ini sebagai Kertas No. DR. 2 tahun 1973 pada 8hb Mei, 1973 itu diterima.

Saya telah diarah oleh Jawatankuasa dan sebagai Pengerusi Jawatankuasa Pilihan Khas dengan hormatnya menyampaikan lapuran berserta penyata minit-minit mesyuarat dan keterangan lisan. Lapuran yang disampaikan yang telah dibentangkan di dalam Dewan ini adalah dicetak dan dijadikan 4 buku. Satu buku, 43 muka mengandungi penyata berkenaan bidang tugas, kuasa Jawatankuasa Pilihan Khas, ahli-ahlinya, huraian urusan pengkajian dan rumusan pendapat-pendapat yang diterima oleh Jawatankuasa secara bertulis dan lisan.

Pendapat dan perakuan Jawatankuasa Pilihan Khas adalah pada muka 24 hingga 27B di dalam buku itu.

Minit-minit mesyuarat dan Lapuran Lisan adalah dicetak dan dijadikan 3 buku: Volume I—364 muka; Volume II—428 muka dan Volume III—350 muka; adalah tiap-tiap satunya mengandungi penyata mesyuarat dan Lapuran Verbatim dari saksi-saksi yang dijemput hadir atau yang hadir secara bersendirian bagi memberi keterangan secara lisan di tempat-tempat yang ditentukan oleh Jawatankuasa di seluruh Semenanjung Malaysia dan di Sabah dan Sarawak.

Selain dari keterangan yang diterima secara lisan di atas pelawaan Jawatankuasa sebanyak 316 keterangan yang bertulis berupa surat dan memorandum telah diterima yang memberi pandangan dan pendapat-pendapat tentang filem-filem yang dipersoalkan. Surat-surat dan memoranda ini oleh sebab sangat banyak tidaklah dapat dicetak bagi edaran kepada majlis, tetapi naskah asalnya dan beberapa salinannya adalah disimpan dan boleh dilihat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di Pejabat Setiausaha Jawatankuasa ini.

Jawatankuasa telah mengadakan mesyuarat yang pertamanya pada 25-5-72 dan seterusnya mengadakan beberapa penyiasatan dan pengkajian. Jawatankuasa telah mengadakan 29 kali mesyuarat, 18 kali daripadanya adalah berupa persidangan bagi mendengar pendapat-pendapat dari saksi-saksi dan juga mereka yang dijemput hadir dan yang hadir dengan sendirinya bagi memberi keterangan kepada Jawatankuasa ini. Seramai 104 orang telah datang memberi keterangan kepada Jawatankuasa. Pendapat yang diterima itu baik secara lisan ataupun bertulis bolehlah dikatakan meliputi semua golongan rakyat negeri ini.

Rumusan dari pendapat dan pandangan orang ramai ada terkandung dalam Lapuran itu. Hasil daripada pengkajian dan penyiasatan Jawatankuasa, semua ahli berpendapat bahawa sebahagian yang terbesar daripada orang ramai adalah menentang penayangan filem-filem sex yang menggambarkan lakunan dan action yang berunsur kenafsaan syawat dan sebilangan besar masyarakat tidak bersetuju dengan filem-filem yang bercorak ganas dan jenayah.

Setelah meneliti dan mengkaji dan menimbang hujjah-hujjah dari pendapat dan keterangan Jawatankuasa memperakukan

supaya kemasukan dan penayangan filem-filem sex, jenayah dan keganasan yang terdapat sekarang diharamkan melainkan filem-filem yang berikut:

- (a) filem-filem sex yang berfaedah bagi bidang-bidang tertentu yang ada hubungan dengan pendidikan sains dan teknologi seperti dalam bidang perubatan, penyelidikan, perancang keluarga, penyakit jiwa, juga filem-filem sex yang ada hubungan dengan pelajaran bagi kebaikan rumahtangga dan suami isteri; dan
- (b) filem-filem sungguhpun berupa ganas mempunyai unsur-unsur pengajaran dari segi sejarah dan kebudayaan dan tatatertib. Kemasukan filem-filem jenis ini hendaklah ditapis dan penayangan-nya hendaklah dikawal dengan ketat.

Bagi menapis dan mengawal kemasukan filem-filem yang dibenarkan di bawah syarat pengecualian yang disyaratkan ini, Jawatankuasa memperakukan selain daripada Lembaga Penapis diadakan satu Jawatankuasa Penilaian Filem yang anggotanya adalah terdiri dari ahli-ahli pakar dari golongan tertentu. Perakuan-perakuan lain seterusnya bolehlah dilihat pada muka 24 hingga 27B yang dinyatakan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan.

Setiausaha Parlimen kepada Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tuan Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Ali bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan satu pindaan kepada Usul yang baharu sahaja dibawa oleh Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pilihan Khas Parlimen bagi mengkaji filem-filem yang mendatangkan persoalan, dengan cara membuat tambahan kepada Usul itu seperti berikut:

“kecuali—

- (a) perenggan 11.04 (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) dan (10) berkaitan dengan keanggotaan Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan itu; saraan, elaan dan kemudahan-ke-mudahan anggota-anggotanya; koram bagi Lembaga yang dicadangkan itu;

kedudukan anggota-anggota Lembaga Penapis Filem yang sedia ada sekarang ini; dan tugas-tugas Pengerusi dan ahli-ahli Lembaga yang dicadangkan itu dan perlantikan Setiausahanya;

- (b) perenggan 11.06 berkaitan dengan keanggotaan dan kelayakan Lembaga Penilaian yang dicadangkan dan koramnya; dan
- (c) perenggan 11.08 berkaitan dengan penerbitan di dalam *Warta Kerajaan* semua filem-filem yang telah diluluskan untuk tayangan;

dan semua perakuan-perakuan yang dinyatakan dalam perenggan-perenggan itu dikaji dan diubahsuaikan, jika perlu, oleh pihak Kerajaan untuk dilaksanakan.”

Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya sukacita hendak menyatakan bahawa dengan pindaan yang baharu sahaja saya cadangkan tadi bukanlah bermakna Kerajaan membangkang perakuan-perakuan yang dikehendaki oleh Jawatankuasa Pilihan Khas itu. Perakuan-perakuan yang terkandung dalam perenggan-perenggan yang saya sebutkan tadi adalah perkara-perkara bercorak pentadbiran (administrative), yang tidak perlu bagi Dewan ini membuat keputusan tepat dan dengan hal yang demikian eloklah dipulangkan kepada budibicara pentadbiran menentukannya.

Umpamanya perenggan 11.04 (2), menentuhkan keanggotaan Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan itu. Adalah kurang sesuai bagi Dewan ini menetapkan dengan tepat bilangan Ahli-ahli Lembaga Penapis Filem itu oleh kerana ini tergantunglah kepada keperluannya pada satu-satu masa. Pada hari ini mungkin bilangan 8 orang Penapis yang dicadangkan itu memadai, tetapi pada masa hadapan, setelah bilangan filem-filem yang dibawa masuk ke negeri ini bertambah banyak untuk ditapis, maka semestinyalah bilangan itu diperbesarkan. Jika demikian, maka pihak Kerajaan terpaksa terikat atau merojok kepada Dewan ini satu permohonan untuk menambahkan bilangan Ahli Lembaga Penapis Filem itu. Untuk makluman Dewan ini, saya suka menyatakan Akta Filem Wayang Gambar, Penapisan, 1952 ada peruntukan bagi Yang

di-Pertuan Agong melantik sekurang-kurangnya 3 orang dan tidak dihadkan maksimumnya, oleh itu peruntukan ini adalah mencukupi sebagaimana yang dikehendaki.

Tuan Yang di-Pertua, begitu juga Butiran (3) dalam perenggan yang sama, yang berkaitan dengan kelayakan Ahli-ahli Lembaga Penapis. Mungkin kelayakan seperti yang dicadangkan itu menimbulkan salah pengertian di kalangan orang awam dan juga kesulitan-kesulitan bagi pihak Kerajaan untuk melaksanakannya. Umpamanya seseorang ahli itu hendaklah lahir dalam negeri ini. Ini akan menimbulkan perasaan tidak puas hati antara warganegara yang lahir dalam negeri ini dengan mereka yang lahir di luar negeri. Walaupun kedua-dua pihak adalah warganegara dan mempunyai kebolehan dan kelayakan yang diperlukan.

Butiran (5), dalam perenggan yang sama adalah perkara-perkara bersangkutan dengan saraan, elaun dan kemudahan-kemudahan bagi Ahli-ahli Lembaga yang dicadangkan itu, yang wajar dikaji dan diselaraskan oleh pihak pentadbiran.

Berkenaan dengan Butiran (6), mungkin pada hari ini Kerajaan menghadapi kesulitan untuk melantik 3 orang wanita untuk menjadi Ahli Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan itu dan mungkin juga pada masa hadapan Kerajaan berasa hendak menambahkan bilangan itu lebih daripada 3 orang lagi.

Butiran-butiran (7) hingga (10) dalam perenggan 11.04 itu adalah juga perkara-perkara yang bercorak pentadbiran (administrative) dan tidak payahlah dimasukkan dalam pertimbangan Dewan ini. Saya suka juga hendak menyatakan bahawa dalam perenggan 11.06 lapuran ini yakni berkaitan dengan Jawatankuasa Penilaian, Keanggotaan dan Kelayakan Ahli-ahli Jawatankuasa Penilaian dan Koramnya tidak perlu ditetapkan oleh Dewan ini sebagaimana juga keanggotaan dan koram Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan oleh lapuran itu.

Perkara menyiarkan tajuk-tajuk filem yang telah diluluskan bagi tayangan dalam *Warta Kerajaan* sebagaimana yang dinyatakan dalam perenggan 11.08 (1) adalah juga perkara pentadbiran (administrative). Dalam Cinematograph Film Censorship Act, 1952 perkara mewartakan filem-filem yang diluluskan itu tidak diperuntukkan dan saya

tidak nampak keperluan filem-filem yang diluluskan itu disiarkan dalam *Warta Kerajaan*. Langkah demikian jika dipersetujui bukan sahaja membazirkan wang Kerajaan bahkan juga mensia-siakan tenaga dan masa pegawai-pegawai Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, demikianlah sahaja sedikit sebanyak penjelasan yang hendak saya berikan berkenaan dengan Usul (Pindaan) ini dan saya percaya Dewan ini akan dapat memberikan pertimbangan yang wajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Menteri Kebajikan Am (Puan Aishah binti Haji Abdul Ghani): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Usul yang asal yang telah dikemukakan oleh Pengerusi Jawatankuasa itu sekarang ini telah dibuat pindaan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri. Saya percaya kertas pindaannya itu telah diedarkan kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat. Untuk menjimatkan masa Dewan, tak payahlah saya bacakan Usul atas pindaan itu. Sekarang ini perbahasan adalah terbuka atas pindaan yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, dan adalah dihadkan perbahasan itu atas pindaan, maknanya adakah Ahli Yang Berhormat bersetuju dengan pindaan itu ataupun tak bersetuju, bolehlah membawa hujah-hujahnya sekali. Kemudian aturannya, bila habis perbahasan itu, Yang di-Pertua akan mencadangkan bagi timbangan Dewan samada bersetuju atau tidak. Saya mintalah dihadkan perbahasan kepada pindaan yang telah dicadangkan itu.

Sekarang usul ini terbuka untuk perbahasan.

Raja Nong Chik bin Raja Ishak (Kuala Selangor): Tuan Yang di-Pertua, saya adalah menyokong di atas pindaan yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan tadi.

Saya menyokong oleh kerana lapuran daripada Jawatankuasa yang telah dipilih pada masa dahulu adalah untuk mengkaji filem-filem yang mendatangkan persoalan, iaitu filem-filem sex. Ertinya filem-filem yang

mendatangkan semangat-semangat kita, meninggikan syahawat lelaki atau Perempuan, itu yang dipersoalkan oleh Jawatankuasa Pilihan Khas yang dilantik dahulu supaya mengkaji, bukannya mempersoalkan anggota-anggota penapis. Dengan sebab itu, dengan pendek sahaja, saya adalah menyokong pindaan tadi.

Tuan V. Veerappen (Seberang Selatan): *(Dengan izin)* Mr Speaker, Sir, I am surprised that the Government at this stage has decided to bring in the amendments. We do not have copies of these amendments before us. Anyway, as we have listened to what the . . . . .

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Saya percaya salinan telah diedarkan semalam kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat.

Tuan V. Veerappen: None of us seems to have any copies.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, benarkan saya menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat itu. Kertas Pindaan ini bertarikh 16hb Julai dan telah diedarkan.

Tuan V. Veerappen: Minta maaf. The Deputy Minister of Finance, who was the former Deputy Minister of Home Affairs, in introducing the Motion has told us that the Committee has taken great pains and interviewed a great number of people and visited many places and has come to certain conclusions which it has recommended. Therefore, indeed it is surprising to me that the Government should think fit to bring these amendments.

Now, one of the reasons, it says, is that these are mainly administrative matters and, therefore, this House should not interfere or should not decide or fix what Government should do. The Motion before the House is the recommendations of the Committee and of course, the implementation part, if it is accepted by this House, will be left to the Government. These are mere recommendations and if the House accepts the recommendations of the Committee in full, I do not believe it would hamper the Government in anyway in its administration. Nevertheless, Mr Speaker, Sir, even with regard to the reasons the Government has given, that is to say, for example, the Government feels that the three persons who are appointed by the

Yang di-Pertuan Agong today are sufficient, there is evidence, as the Honourable Deputy Minister will admit, that there have been cases where the Censorship Board only consists of one man where the other members are unable to attend. This is very, very undesirable because if there is one man, there can always be scope for manipulations, to put it mildly. That is why we have a Board, Mr Speaker, Sir, and the number recommended being eight, I do not see why the Government should stick to three when sometimes even the three are not available.

The Committee has gone into details and studied the whole aspect of it and, perhaps, it is not satisfied with the qualifications of the present members of the Board. Therefore, it has made certain suggestions. As for allowances, because a person has as I have said earlier, to take charge of such matters as these where the releasing of a film could create a box office record, this can have serious financial implications. Therefore, the giving of allowances should be carefully considered.

Although at this stage I do not agree with the amendments that have been made by the Government, I hope, as we no doubt know the Government will carry the day, the Government will give full consideration to the recommendations that have been made, including on matters which are administrative matters, and will act in accordance with the recommendations that have been made by this Committee.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman (Besut): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil bahagian sedikit di dalam Usul pindaan yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan. Saya ingin menyentuh pindaan mengenai dengan perenggan 11.04 (6) yang diminta oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, waktu membuat pindaan dipotongkan perkataan:

"Sekurang-kurangnya tiga orang dari Ahli Lembaga itu hendaklah dari kaum wanita".

Dengan alasan yang diberi baharu sekejap bahawa kiranya ayat ini diterima akan menyusahkan Kerajaan membuat perlantikan kaum wanita di dalam Lembaga ini.

Saya perhatikan daripada keterangan yang diberikan baru sekejap tadi dengan apa yang tertulis di dalam lapuran ini tidak menghalang pihak Kerajaan untuk melantik lebih daripada tiga orang, sebab saya sebagai salah seorang daripada Ahli Jawatankuasa yang duduk di dalam Jawatankuasa merangkakan lapuran ini semasa kami berbincang maka kami dapati bahawa di dalam Jawatankuasa Penapis yang ada sekarang ini tidak ada seorang pun wanita yang dilantik sebagai anggota penapis. Maka dengan sebab itulah, kita mengkehendaki di sini setelah mengkaji dari beberapa aspek yang lain, kita menekankan atau pihak Jawatankuasa menekankan bahawa perlu sekurang-kurangnya tiga orang wanita dilantik duduk di dalam Lembaga ini. Tetapi, saya boleh menerima pindaan yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, kiranya Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat memberi jaminan di dalam Dewan ini bahawa Lembaga yang akan ditubuhkan nanti dijamin ada anggota wanita, samada seorang, dua orang, tiga orang atau berapa orang, tetapi hasrat saya kepada Jawatankuasa ialah menghendaki sekurang-kurangnya enam orang kerana berpandu kepada butiran (7) yang kita katakan :

“Tiap-tiap filem yang ditapis itu hendaklah dilakukan oleh sekurang-kurangnya tiga Ahli Lembaga.”

Ertinya tiap-tiap kali penapisan itu diadakan adalah seorang anggota wanita yang bersama-sama pada tiap-tiap kali penapisan dibuat, sebab mengikut hemah Jawatankuasa, pandangan daripada orang laki-laki di dalam beberapa perkara yang tertentu tidak bersamaan dari apa yang dipandang oleh orang perempuan. Barangkali ada yang dipandang seronok oleh laki-laki dan dipandang malu oleh seorang perempuan. Itulah yang dikatakan perlu sekurang-kurangnya tiga orang wanita duduk di dalam Lembaga.

Kemudian Kandungan 10 juga kita mengatakan di situ pihak Jawatankuasa mengatakan Pengerusi Lembaga Penapis dan Ahli Lembaga Penapis hendaklah bebas dari menjalankan kerja urusan pejabat, jawatan Setiausaha hendaklah diisikan sebagai membuat kerja ini. Kerana dari maklumat yang diterima semasa kita menjalankan kajian, sekiranya Pengerusi Lembaga Penapis dan Ahli-ahli Lembaga Penapis itu terikat dengan urusan pejabat,

maka mereka tidak dapat memberi tumpuan yang lebih di dalam masa menjalankan kerja penapisan filem dan inilah barangkali salah satu daripada sebab-sebab yang terdapat filem-filem yang diluluskan pada masa yang lalu itu mendatangkan persoalan, kerana ahli-ahli Lembaga mungkin mempunyai masa yang sibok dengan urusan pejabat dan mereka juga dikehendaki menumpukan kerja dengan kerja-kerja jabatan. Tetapi sekiranya ahli-ahli Lembaga ini diberi khusus untuk mereka hanyalah bekerja menapis filem sahaja dan dikecualikan dari tugas-tugas pejabat dan tugas pejabat itu dapat dilaksanakan oleh Setiausaha, maka adalah difikirkan bahawa Lembaga ini ataupun ahli-ahli Lembaga ini dapat menjalankan kerja dengan memuaskan.

Saya suka mengatakan bahawa salah seorang daripada sahabat saya yang duduk berhampiran di sini dalam masa memberi persetujuan kepada pindaan ini mengatakan bahawa tugas Jawatankuasa ialah mengkaji filem-filem. Memanglah tugas Jawatankuasa ialah mengkaji filem-filem, tetapi oleh kerana filem-filem yang disekat ataupun yang diluluskan itu ada terlibat dengan Jawatankuasa Penapisannya, maka mahu tidak mahu kita terpaksa menyentuh kedudukan anggota Lembaga Penapis dan tugas-tugasnya. Jadi, dengan sebab itulah saya sebagai salah seorang daripada ahli Jawatankuasa, sebelum mengatakan persetujuan, saya ingin mendapatkan jaminan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah pindaan ini, sebab pindaan ini walaupun dikatakan pindaan yang berkaitan dengan kuasa perlantikan oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong tetapi ada beberapa perkara di dalam pindaan itu, pindaan yang mungkin akan menggagalkan 100% daripada apa yang dikemukakan oleh Jawatankuasa mengenai dengan repot ini.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad (Muar Utara): Tuan Yang di-Pertua, saya dalam menyokong pindaan Usul asal yang ada di hadapan kita ini, sebelum daripada itu, gemar saya memberikan tahniah kepada Jawatankuasa Pilihan Khas yang ditubuhkan oleh Kerajaan. Tetapi . . . . .

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ucapan tahniah itu nanti dahulu, sekarang di atas pindaan ini, sebab kita akan berbahas lagi. Bincangkan atas pindaan ini sahaja.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Kalau begitu, saya tangguhkan dahulu, dan saya akan bercakap berkenaan dengan pindaan.

Ini saya cuba hendak memberi gambaran dalam masaalah Lembaga tadi, Yang Berhormat Menteri telah mengatakan ahli-ahli Lembaga itu 8 orang patut ditambah lagi. Saya mengharapkan kelayakan ahli-ahli Lembaga itu patut dirombak, jangan ahli-ahli Lembaga yang ada sekarang, sebab kesimpulan menilai filem-filem yang akan ditayangkan dalam negeri ini hasil daripada Lembaga Penapis Filem. Saya fikir Lembaga Penapis Filem yang ada pada hari ini kurang kelayakannya. Oleh itu pada masa akan datang hendaklah Kerajaan mencari ahli-ahli Lembaga itu daripada ahli akademik, ahli ilmu jiwa, ahli pendidikan, ahli ugama, ahli kebudayaan termasuk juga wanita. Sebab kalau mereka bukan daripada ahli kebudayaan, bukan ahli ilmu jiwa, segala keputusan itu dia akan memberitahu kepada Menteri, kepada pihak yang berkenaan. Pihak yang berkenaan itu enggeh sahaja. Dengan itu, saya harap supaya ahli-ahli Lembaga ini atas apa yang saya syorkan itu diambil perhatian supaya benar-benar filem-filem yang hendak ditayangkan dalam negeri ini bukan sahaja dari segi hiburan, tetapi akan menjadi pelajaran kepada rakyat negeri ini.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan pindaan ini dan saya suka menjelaskan sekali lagi bahawa bukanlah bererti bahawa dengan mengemukakan pindaan ini, Kerajaan tidak bersetuju dengan Lapuran ini. Sekadarkan Kerajaan meminda perkara-perkara yang dianggap purely administrative ataupun semata-mata pentadbiran. Tujuan mengemukakan pindaan ini ialah semata-mata hendak membolehkan pihak pentadbiran mempunyai lebih peluang untuk bergerak yakni samada dilebihkan lagi bergantunglah kepada keadaan-keadaan. Saya pun terperanjat tadi bila Ahli Yang Berhormat dari Seberang Selatan mengatakan pindaan ini pindaan mengejut. Saya berharap Ahli Yang Berhormat itu lain kali bila duduk dalam Dewan ini hendaklah tengok apa-apa kertas yang dibentangkan oleh Pejabat Parlimen. Pindaan ini telah dibentangkan pada 16 haribulan, tetapi Ahli Yang Berhormat itu tidur dia tidak ternampak . . . . .

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Bukan tidur, dia tidak nampak.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Barangkali dia ternampak hendak menentang Kerajaan sahaja sampai tidak ternampak dokumen. Yang sebenarnya pindaan ini bukanlah pindaan mengejut dan saya suka menyatakan iaitu pihak Kerajaan, khasnya Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dan juga Jabatan-jabatan di dalamnya telah mengkaji lapuran ini beberapa lama, dan telah berunding mengenai perkara ini, dan keputusannya itulah ertinya pihak Kerajaan berpendapat bahawa beberapa perkara yang disebutkan tadi patut dipinda.

Ahli Yang Berhormat itu juga salah fact lagi iaitu dia berkata pernah satu-satu masa Ahli Lembaga Penapis itu tinggal seorang. Yang sebenarnya tidak pernah Ahli Lembaga Penapis ini tinggal seorang. Ahli Lembaga Penapis ini ada 7 orang sebagaimana yang ada pada hari ini, tidak pernah seorang. Di sini Ahli Yang Berhormat itu dapat factnya salah, tunggu balik, tidak betul.

Tuan V. Veerappen: Tuan Yang di-Pertua . . . . .

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Adakah hendak menerangkan ucapan Ahli Yang Berhormat tadi?

Tuan V. Veerappen: Ya.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Baik, itu boleh.

Tuan V. Veerappen: Apa yang saya cakap tadi iaitu kadang-kadang Ahli Lembaga Penapis itu hadir seorang sahaja, ahli-ahli yang lain tidak hadir—the other members did not attend (absent), so there was only one person present.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Tidak ada koram.

Tuan V. Veerappen: Ada koram atau tidak ada koram, saya tidak tahu, tetapi tinggal seorang sahaja.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Seorang yang hadir, tetapi Ahli Yang Berhormat itu mengatakan ada seorang sahaja ahli tadi. Dia cakap tidak berapa jelas.

Ahli Yang Berhormat dari Besut menimbulkan perkara lebih tepat yakni perkara paragraph 11.04 (6). Tujuan hendak dilonggarkan itu begini: kalau sudah ditetapkan 3 sekarang ini yakni sekurang-kurangnya 3, kita pun tidak tahu, barangkali dalam masa hendak melantik orang-orang ini kita mungkin ada menempuh masaalah yakni tidak dapat sekurang-kurang 3 orang itu untuk masa ini. Ertinya kalau kita tidak dapat 3 orang, katakanlah dalam tempoh sebulan, dua bulan, tiga bulan, enam bulan kita tidak dapat 3 orang itu, ertinya seluruh Lembaga Penapis itu tidak boleh berjalan. Maka apabila seluruh Lembaga Penapis tidak boleh berjalan, semua panggung-panggung wayang termasuk juga talivisyen terpaksa ditutup. Untuk membolehkan Kerajaan sementara mendapatkan 3 ataupun lebih lagi, kalau sekiranya tidak boleh didapati oleh kerana berbagai-bagai masaalah, kita berharap pentadbiran yang ada sekarang ini dapat berjalan. Ertinya tidaklah terpaksa panggung-panggung wayang di dalam negeri ini ditutup ataupun T.V. terpaksa ditutup tidak dapat menunjukkan wayang gambar. Inilah satu daripada sebabnya. Dan hasrat Kerajaan memanglah untuk membanyakkan ahli-ahli Lembaga ini dan saya jaminlah di sini bukan sahaja 3 bahkan jika perlu dan jika dapat lebih daripada 3 kita akan timbangkan dan ambil pada masa hadapan.

Perkara yang lagi satu ialah berkenaan dengan 11.04 (10), tugas Pengerusi, di sini disebutkan hendak dibebaskan daripada menjalankan kerja urusan pejabat. Perkara ini juga dapat diuruskan. Tetapi sebagai Pengerusi, kita semua tahu, tentulah dia juga bertanggungjawab pada amnya tentang perjalanan badan yang di bawahnya. Tetapi, kalau untuk menjaga adakah tidak bekalan kertas, adakah tidak bekalan dakwat, adakah tidak jurutaip menaip ataupun sebagainya, maka perkara-perkara yang purely routine ini bolehlah dilepaskan kepada Setiausaha ataupun pegawai-pegawai yang lain.

Saya nampak perkara ini tidak menimbulkan apa-apa dan tidak diperlukan sangat di dalam ini kerana sebagaimana yang saya katakan mula-mula tadi, perkara ini ialah purely administrative, bolehlah diuruskan secara pentadbiran.

Ahli Yang Berhormat dari Muar Utara tadi menyebut kelayakan Ahli Lembaga Penapis. Yang sebenarnya saya fikir Ahli

Yang Berhormat dari Muar Utara inipun dia tidak berapa perasan tadi tentang Ahli Lembaga Penapis seperti yang tersebut di dalam perenggan 11.04 (4) itu tidakpun tersentuh di dalam pindaan ini. Yang sebenarnya, Ahli Yang Berhormat itupun bercakap di luar landasan perkara pindaan ini. Sekianlah sahaja.

Pindaan kepada Usul, dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

“Tambah pada akhir usul asal itu dengan perkataan-perkataan: ‘kecuali—

- (a) perenggan 11.04 (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9) dan (10) berkaitan dengan keanggotaan Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan itu; saraan, elaun dan kemudahan-kemudahan anggota-anggotanya; koram bagi Lembaga yang dicadangkan itu; kedudukan anggota-anggota Lembaga Penapis Filem yang sedia ada sekarang ini; dan tugas-tugas Pengerusi dan ahli-ahli Lembaga yang dicadangkan itu dan perlantikan Setiausahanya;
- (b) perenggan 11.06 berkaitan dengan keanggotaan dan kelayakan Lembaga Penilaian yang dicadangkan dan koramnya; dan
- (c) perenggan 11.08 berkaitan dengan penerbitan di dalam *Warta Kerajaan* semua filem-filem yang telah diluluskan untuk tayangan;

dan semua perakuan-perakuan yang dinyatakan dalam perenggan-perenggan itu dikaji dan diubahsuai, jika perlu, oleh pihak Kerajaan untuk dilaksanakan’ ”.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang, Usul asal sebagaimana yang dipinda adalah terbuka untuk dibahaskan.

Raja Nong Chik bin Raja Ishak: Tuan Yang di-Pertua, saya adalah menyokong usul ini, kerana saya fikir kalau filem sex ini didiamkan dengan sewenang-wenangnya dalam negeri ini suruh budak-budak dan orang tua menengoknya, saya fikir negeri kita akan jadi huru-hara, orang muda, bila tuannya nanti akan naik gila semuanya. Dengan sebab itu, saya fikir filem sex ini mestilah dilarang masuk ke dalam negeri kita ini, tetapi sex yang bagaimana? Kadang-kadang semasa saya kecil-kecil dahulu ada

juga filem seperti filem bercium, itu juga mendatangkan syahwat dan seronok. Adakah ini dikatakan filem sex? Ada juga dalam filem itu menari-nari, tetapi menari setengah bogel, ini adakah yang dikatakan filem sex? Jadi bagaimana hendak define filem sex ini? Adakah filem sex ini macam blue filem, kalau dikatakan blue filem, saya memang benci sangat menengoknya (*Ketawa*). Sebab saya sudah jadi haji sekarang ini, dengan sebab itulah saya sudah benci menengoknya sekarang.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat nampaknya ada pengalaman dalam perkara ini (*Ketawa*). Tidakkah ambil peluang hadir di hadapan Jawatankuasa memberi keterangan!

Raja Nong Chik bin Raja Ishak: Tidak ada. Kalau misalnya sex yang tidak begitu menimbulkan sex, saya fikir di Jeddah sana apabila saya menengok filem, boleh juga filem itu ditayangkan, melainkan di Mekah tidak ada, tetapi di Jeddah, di Mesir dan negeri-negeri Islam yang lain seumpama Turkey, Iraq, Iran dan Pakistan semua ada filem-filem yang begini, supaya orang itu seronok sedikit tidak menimbulkan setinggi syahwat kepada manusia, itu saya ingat barangkali manusia biasa hendak menengok begitu. Sayapun sebagai Pak Haji hendak juga menengok filem begitu sekali-sekali.

Yang keduanya, dalam lapuran ini ada mengatakan filem violence. Semasa kecil-kecil sampai sekarang, saya tengok orang main boxing, wrestling, cowboy bertembak-tembak, orang mencuri dengan berpistol dan sebagainya, ini juga dikatakan violence, tetapi bagaimana akhirnya filem ini yang akhirnya orang yang buat salah ini kena hukum mati, siapa yang buat salah, akhirnya Tuhan akan hukum di dunia ini, kalau tidak di sini di akhirat akan dihukum oleh Tuhan dan dengan sebab itu orang-orang yang buat keganasan-keganasan ini akhirnya ditangkap oleh polis, digantung dan sebagainya. Ini satu pengajaran kepada manusia semuanya. Kalau inipun dilarang susah juga, tidak dapat kita menengok cerita-cerita begini, tetapi cerita-cerita yang mengandungi kejadian-kejadian yang lalu, yang silam, ada yang itu dan ini, itupun mestilah diperkenankan oleh Jawatankuasa Penyemakan Filem ini.

Satu lagi berkenaan dengan filem-filem yang dikatakan oleh Jawatankuasa ini di-blanketkan, ban semua sex, crime dan

violence. Kalau hendak di-blanketkan semua sekali tidak boleh juga masuk, saya fikir tidak begitu sesuai, hendaklah dikaji betul-betul oleh kerana kalau dibuat satu blanket permit, dikatakan tidak boleh masuk, akhirnya nanti kita juga tidak dapat entertainment.

Itulah sahaja yang dapat saya kemukakan di sini, oleh kerana filem ini ada yang menjadi pengajaran, rosak akhlak pun ada. Yang mendatangkan pengajaran dengan insaf kepada manusia itu tidak apalah macam mana kejadian di Rome pada masa dahulu, bahawa orang-orang Rome itu satu Kerajaan yang cukup besar pada masa dahulu asyikkan kemewahan-kemewahan, kalau kita tengok dalam filem-filem atau kita baca dalam tawarikh penuh dengan perempuan-perempuan yang setengah bertelanjang, yang bertelanjang, pembesar-pembesar asyik di kelilingkan oleh perempuan-perempuan, akhirnya negeri itu binasa. Kalau kita tengok macam mana kejadian cerita The Last Day of Pompei, bagaimana orang-orang besar zaman dahulu, asyikkan berseronok dengan perempuan-perempuan dengan sex, akhirnya bumi meletop, semuanya habis. Dengan sebab itu, filem-filem begini adalah baik untuk ditunjukkan kepada masyarakat supaya mereka insaf iaitu satu hari, satu masa kelak, manusia ini akan mati. Dengan sebab itu, filem-filem yang begini akan menunjukkan bagaimana dosanya kepada seseorang yang menuntun filem-filem ini.

Tuan Haji Abdul Wahab bin Yunus (Dungun): Tuan Yang di-Pertua, suka saya mengambil bahagian ketika Usul untuk menerima Lapuran Jawatankuasa Filem-filem Yang Mendatangkan Persoalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa yang tersebut.

Saya bersetuju supaya filem-filem yang dikatakan mengandungi filem sex dan filem yang menjadi tauladan dan ikutan yang buruk boleh berlaku di kalangan pemuda-pemuda kita itu diharamkan.

Satu perkara yang saya berasa keliru tentang pentafsiran apa yang dikatakan sex. Saya nampak dalam pentafsiran filem sex ini ialah yang berkaitan dengan perkara jantina semata-mata yang terlibat perkara yang khas, sedangkan itu adalah yang akhir dalam babak sesuatu kaedah sex. Yang penting juga ialah masaalah-masaalah

lain. Kita tahu bahawa filem yang dikatakan filem yang mengandungi unsur-unsur sex kadang-kadang yang dikatakan sex yang akhir benar tidak ditunjukkan dalam filem itu dan itu, saya rasa, kepada Jawatankuasa yang mengkaji masalah filem tidak dinamakan filem sex. Sedangkan matlamatnya itu juga misalnya permainan daripada awal filem itu ditayangkan menuju ke arah yang tersebut, tetapi akhirnya dengan menggambarkan sahaja, misalnya si lelaki dan wanita berada dalam satu tempat dan kesan-kesan tempatnya dapat dilihat melalui pertunjukan yang tersebut. Saya nampak apa yang ditafsirkan itu tidak termasuk filem sex. Saya memahamkan bahawa cara seperti itu adalah termasuk dalam bab filem sex, kerana daripada awal sudah nampak jalannya itu maka di situlah dimaksudkannya dan walaupun maksud itu tidak terang betul dalam filem yang tersebut. Saya minta supaya pihak Kerajaan mentafsirkan ini adalah satu daripada babak filem sex.

Tuan Yang di-Pertua, hal mengharamkan filem sex ini nampaknya pihak persatuan-persatuan pemuda pun bersetuju untuk mengharamkannya. Saya akan tabik dan hormat kepada persatuan-persatuan pemuda yang memberi pandangan di dalam lapuran yang tersebut walaupun mereka adalah gulungan-gulungan muda tetapi mereka berani menyuarakan bahawa ini adalah tidak baik walaupun disukai oleh mereka. Tambahan pula, kalangan muda ini kebanyakannya tidak ada tempat untuk menunaikan keperluan sexnya, jadi kalau ditayangkan pada mereka dan melihatnya dengan semangat yang penuh, maka akan menjadi huru-hara keadaan masyarakat kita dengan keadaan semangat yang ada di kalangan orang-orang muda itu.

Masalah filem sex ini kadang-kadang menjadi salah fikiran di kalangan orang-orang kita khasnya kalau filem-filem itu datang daripada yang dibuat oleh orang-orang yang sealaran dengan orang-orang Melayu sendiri, misalnya filem-filem yang datang daripada Indonesia. Patut juga diambil perhatian walaupun filem-filem ini datang daripada Indonesia, tetapi kalau filem ini banyak mengandungi unsur-unsur yang kurang menyenangkan seperti juga filem yang datang daripada Eropah, maka saya rasa, harus diambil perhatian dan ditinggalkan dahulu ke belakang, kerana ini

merusakkan moral bagi rakyat negeri kita, sebab kita tidak kira daripada mana datangnya asalkan yang baik tetap kita mengatakan yang baik dan kalau yang tidak baik, tetap kita mengatakan tidak baik. Selain daripada itu, dalam perkara pengecualian dari pengharaman filem sex ini tentang filem-filem yang dikatakan untuk pengajaran. Saya bersetuju, kalau filem itu ada mengandungi unsur pelajaran seperti filem bagaimana kelahiran anak, itu satu contoh yang baik misalnya, bagaimana untuk menjaga kesihatan yang baik. Tetapi ini hendaklah diawasi, kerana salah guna boleh berlaku, kadang-kadang filem itu hanya mengandungi cara yang tidak termasuk di dalam apa yang saya katakan tadi pun ditafsirkan pengajaran juga. Pada hal dalam bab pengajaran, kalau kita sebagai seorang Islam dari segi sex, adalah dari umur 12 tahun, dari segi Islam telah diajar bagaimana sex, tetapi pengajaran Islam adalah tepat dan tidak pula mendatangkan satu kenaikan nafsu. Pengajarannya bagaimana cara bersuci, bagaimana seorang itu bersuci, bagaimana kalau seorang itu kalau keluar sesuatu yang wajib dimandi, maka diwajibkan dan sebagainya itu pengajaran telah ada dan kalau seperti itu benda yang ditayangkan dalam filem apa yang dikatakan filem pengajaran, maka itu baiklah, tetapi saya bimbang perkataan pengajaran ini akan digunakan filem-filem yang seronok juga ditafsirkan sebagai filem untuk pengajaran dalam bidang sex.

Saya harap, pihak yang berkenaan khasnya Kerajaan sendiri mengambil perhatian dalam hal ini agar perasaan orang-orang seluruh rakyat negeri kita khasnya di kalangan orang-orang muda sendiri yang mahu mengharamkan filem sex ini dilaksanakan oleh pihak Kerajaan sendiri.

Tan Sri Fatimah binti Haji Hashim (Jitra-Padang Terap): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk menyokong atas Usul yang dicadangkan di Dewan ini berhubung dengan Lapuran Jawatankuasa Pilihan Khas Mengenai Filem-filem Yang Mendatangkan Persoalan dan juga saya mengambil kesempatan mencatatkan penghargaan tinggi saya terhadap Jawatankuasa Pilihan Parlimen kerana mempertahankan soal-soal (disyorkan supaya diharamkan):

- (i) Filem-filem sex dan filem-filem berkenaan dengan jenayah dan keganasan;

- (ii) Siaran-siaran barang bercetak yang mengandungi gambar-gambar dan cerita-cerita lucu;
- (iii) Pertunjukan pementasan yang selalunya menayakan, atau pelakun bogel atau separuh bogel;
- (iv) Iklan-iklan yang menggunakan tubuh wanita yang mengghairahkan dan bernafsu.

Saya percaya wanita di negeri ini dan rakyat seluruhnya dan ibubapa mengakui bahawa Jawatankuasa ini telah melakukan sesuatu yang patut dipuji, kerana boleh menyenangkan hati kami, sungguhpun filem-filem di dalam kategori-kategori yang dibincangkan boleh mendatangkan hasil dan kewangan negara yang banyak, tetapi Jawatankuasa ini telah membuat syor-syor tersebut di atas tadi bahawa Jawatankuasa yang bertanggungjawab tentang lapuran ini, kami berasa bangga yang mana kami dapati mereka telah menunjukkan minat sepanjang masa dan menunjukkan kebajikan negara dan istimewa menunjukkan kepentingan belia-belua yang mudah dipengaruhi.

Perasaan tanggungjawab yang ada kepada wakil yang dilantik oleh rakyat melalui Dewan Parlimen menunjukkan dengan jelas bagaimana tinggi tafsiran yang diberi oleh tiap-tiap ahli itu terhadap nilai-nilai rohani yang pasti dan kesudahannya akan menjulang bangsa kita seluruhnya. Bukan hanya keturunan yang ada sekarang ini, juga keturunan yang akan datang akan terhutang budi kepada Kerajaan sekarang dan kepada Pengerusi khususnya dan tiap-tiap Ahli Jawatankuasa ini, kerana mempertahankan kekukuhan atas soal-soal itu.

Saya dan juga wanita di negeri ini adalah sesungguhnya bersyukur kerana saya dapati hujjah-hujjah pendapat oleh orang ramai yang dikemukakan semasa dalam pertemuan itu berkenaan dengan menggunakan perempuan atau wanita dan berhubung dengan hujjah-hujjah berkenaan dengan sex yang bertambah sekarang ini adalah begitu ikhlas dan bertanggungjawab atau menunjukkan kerjasama orang ramai terhadap Jawatankuasa ini. Dengan tulus ikhlas di sini, saya sekali lagi dengan kebenaran Tuan Yang di-Pertua untuk saya merakamkan ucapan terima kasih saya kepada orang-orang dan badan-badan sukarela atas kerjasama mereka juga kepada tiap-tiap Ahli Jawatankuasa ini yang telah menghabiskan masanya

berjam-jam untuk menjalankan tugas yang penting ini yang telah diamanahkan kepada mereka tempoh hari dan terima kasih kepada Kerajaan bagaimana bersungguh-sungguh mengambil berat dalam hal ini juga usaha Kerajaan untuk menubuhkan menyusun kembali Lembaga Penapis Filem adalah menunjukkan minat Kerajaan ke arah untuk menjayakan syor lapuran Jawatankuasa ini. Terima kasih saya ucapkan kepada Kerajaan dan harap ahli-ahli lembaga akan dapat berpandu atas lapuran itu.

Tuan Hashim bin Gera: Tuan Yang Di-Pertua, saya mengambil bahagian dalam Usul yang dikemukakan oleh Jawatankuasa Penyemakan Filem yang dibentangkan kepada kita pada hari ini.

Saya mengambil bahagian bercakap dengan ringkas untuk memberi peluang kepada orang yang lain.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Terima kasih, pantun tidak payahlah.

Tuan Hashim bin Gera: Kalau tidak berpantun, tidak sempurna, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sedikit-sedikit boleh.

Tuan Hashim bin Gera: Ya. Sebabnya kita mengadakan penapisan filem yang sedemikian itu, kerana ditakutkan merusakkan akhlak pemuda-pemuda kita di negeri ini sebagaimana kata pantun:

Tegak rumah kerana sendi,
Pecah sendi rumah binasa,
Rusak akhlak kerana budi,
Rusak budi jahanamlah Negara.

Kerana apabila filem-filem sex itu ditayangkan:

Gambar sex bila ditayang,
Orang berlakun berkasih sayang,
Perhubungan jantina dibayang-bayang,
Iman penuntun terbang melayang.

Bila iman sudah terbang,
Tak peduli adik, tak peduli abang,
Kecil besar boleh diterbang,
Akhirnya banyak melahirkan anak gampang.

Dengan sebab itu, pihak Kerajaan patut mengharamkan filem sex kerana memandangkan keselamatan negara, tetapi ada lebih baik jika pihak Kerajaan memandang: Kuman di seberang laut nampak, gajah di hadapan mata tak nampak.

Bukankah baik Kerajaan hari ini sebelum filem-filem yang dikatakan merusakkan akhlak itu, mengharamkan pertunjukan tarian-tarian bogel dan mengharamkan tempat-tempat berasmara yang hari ini sangat menjolok mata yang ada di Ibukota kita, yang lebih jelas lagi "tempat motokar rosak" banyak di Jalan Duta sana. Malam ini kalau kita pergi ke sana pukul 11.00 sampai pukul 12.00 malam, nampaklah perkara yang menjolok mata, bukan berlingdung-lindung lagi.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat tengok sendiri di tempat itu?

Tuan Hashim bin Gera: Ya, ada saya menengok. Memang perkara itu saya siasat barulah saya hendak bercakap mengenainya.

Jadi kalau dapat Kerajaan menghapuskan perkara ini, maka bersertalah pula dengan filem sex itu, maka elok sangat negara ini akan menjadi aman. Itulah satu daripada cadangan dan pandangan saya kepada Kerajaan dengan memberikan sokongan, tetapi lebih dahulu perlulah dibersihkan apa yang saya katakan tadi.

Dr S. Seevaratnam (Seremban Barat): (*Dengan izin*) Mr Speaker, Sir, first of all, let me congratulate the Chairman and the Members of the Special Select Committee on Controversial Films for the excellent work they have done and in producing such a bulky report.

Tuan Speaker, man has tried, from time immemorial, to contain all the yearnings of human beings like drinks, liquor, drugs, gambling, prostitution and even over-eating or what we call gluttony but even till today, these things persist. To my mind, it is not the rules and regulations that we are going to make that will correct that things, but it is the education and elucidation and probably the treatment and rehabilitation that we can give to these people.

I know, Sir, this is a very controversial subject. It has been not only now, Sir, but

even before films were invented, even on the stage, in drama shows, even in art and to go even further, even in morals, these things were always controversial. This is attested to by the fact that there are so many religions professing their views on morals. What we must not forget when we take into consideration morals as a whole is the changing society and changing values. With education and enlightenment, many views previously held immoral no longer remain so.

I must say that although this Committee has written a wonderful Report, I am sure it has not had the last word. The views expressed therein will keep on changing with changing society and changing values. Nothing in this world is static, Sir. In fact, nudism was the first law of nature. It is man who decided to cover himself and now it is man who has decided to uncover himself. Curiosity is a funny thing, the more you feel it, the more people become curious, till man decides to know it by hook or by crook.

Thus, Sir, if we are too prudish, we invite more crimes, more subversive activities and more infringements of the law. Therefore, Sir, I call on the Censor Board to apply these observations with care and judiciously. It must not be considered from the personal or individual point of view but each member of this Board must also be aware of the feelings and views of the people. They are not the society, nor the society the Committee. Even justice, they say, Sir, must be tempered with mercy. So also, Sir, censorship of the films must be viewed with tolerance and magnanimity, keeping in mind also the purpose for which this Committee was set up. Only the sick and the curious see these controversial films. To separate the sick from the curious is a medical problem, not that of the Censor Board.

I therefore hope, Sir, that the Censor Board will take my humble suggestions and when they come to view these films, will use their discretion wisely and appropriately.

Tuan Chan Fu King (Teluk Anson): (*Dengan izin*) Mr Speaker, Sir, I am glad that this Report on Controversial Films is being moved today to be adopted by the House. I think, Sir, this is one instance in which all the Members of this House will be unanimous in their opinion and stand. Sir, I must congratulate the Special Select Committee for coming out with a report which

reflects the feelings of the majority of Malaysians. The Members of the Special Select Committee must be commended for their hard work in trying to get the opinions of the people of all walks of life.

The issue of controversial films has been a hot issue for a number of years. And during these long years, millions of concerned Malaysians have strongly called on the Government to take positive measures to ban these sex films and films with excessive violence. But the Government, in its usual "tidak apa" manner, refused to listen to the views of the people. It is interesting to note that apart from the D.A.P. and other Opposition parties, social and religious organisations, the UMNO too called on the Government to ban all sex films and films with excessive violence.

On 9th May, 1972, His Majesty the Yang di-Pertuan Agong ordered that a Select Committee be set up to study the screening of controversial films. And accordingly on 19th May, 1972, a Special Select Committee was set up. And today in its Report, we find that the feelings of the rakyat are truly shown.

Sir, we in the D.A.P. have long been asking the Government to ban "X" films. The D.A.P. strongly urges the Government to ban all kinds of sex and violent films from being imported, produced locally or screened. We hope the Government will conform to the wishes of the majority of the rakyat. Sir, these films which play up sex and violence as their main theme have caused the morality of the Malaysian society to go down the drain. These films have greatly influenced our society and more so, our youths. Our youths have been subjected to a great deal of influence brought about by these films which have no moral value. And that is why we find today that there is an increase in the incidence of sex outside marriage throughout the country. Sir, we have heard of orgies being held in many parts of the country; we never heard of orgies before the invasion of these sex films on the screen of Malaysian cinemas. This is what our society has benefited from the screening of sex films.

Coming to films depicting violence of the worst kind, I am shocked to learn that the Government still allows the screening of

these films on the screens of Malaysian cinemas. This is highly regrettable. These films will definitely influence the innocent minds of our young. Therefore, I call upon the Government to stop screening these films which depict violent scenes.

Sir, apart from these type of films, we also hear of certain categories of films which, I believe, must be worse than what we see on the screens of Malaysian cinemas. This category of films is being shown in many parts of the country. I am referring to blue films. It looks like the Government is not taking any firm action to see that blue films are not imported, produced locally or screened in secrecy. I hope the Government will take a serious view of this matter which is far worse than sex and violent films.

Apart from sex films, which have caused considerable damage to the morality of our Malaysian society, because we find that "yellow literature" is circulated in picture form and in writing. I have been given to understand that thousands of pornographic books are being sold under the counter throughout the country. Although I think the authority concerned has raided several shops selling these books, I believe that a great many of them have been left untouched. Sir, the important point is the extent of damage done to the morality of the Malaysian society. Young men and women are greatly influenced by these books and this, I submit, Sir, has degraded the morality of the Malaysian society, and therefore, I call upon the Government to take a more serious view of this matter. These books, I have been given to understand, are selling like hot cakes on the market and I have also been given to understand that shopkeepers who sell this kind of books do also have a loan system under which these books would be lent out for a sum of money.

Sir, the Government must not only ban the sex and violent films, it must also take firm action to see that pornographic books and literature do not exist in the country any more. The Government must be sincere in its efforts to build a society which has high moral values, and which can fight the evil influence of the so-called Western culture. Although the Government may say that it has taken action against the sale of these books, it is very disheartening to note there are still many shops and shopkeepers who are selling this kind of books. I hope the

Government will be more serious in its efforts to get rid of all pornographic books and literature on sale and in circulation.

Before I conclude, I would again like to strongly urge the Government to ban all sex and excessively violent films immediately.

Tuan V. Veerappen: Tuan Yang di-Pertua, saya minta izin untuk bercakap dalam bahasa Inggeris.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Jangan panjang-panjang!

Tuan V. Veerappen: (*Dengan izin*) Mr Speaker, Sir, this Motion was at the end of the Order Paper, but for some reason of which I do not know, it became the first in the Order Paper. I am sure the Clerk of the House did not do it out of his own personal whim and fancy. But I think it must be the work of the Government trying to play cats and mice with the Opposition. The Honourable Deputy Minister was personal in that he was saying that I was sleeping. We on this side of the House, as you would well know, Mr Speaker, are not sleeping and we are prepared to take on the Government until midnight or next day, for twenty-four hours; if we want to, we can. We have the ability and we can do it. With your indulgence, we can, Mr Speaker, Sir.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Well, the Speaker will be very tired; I am afraid he cannot go on for twenty-four hours.

Tuan V. Veerappen: Mr Speaker, Sir you told me that this Paper was circulated. But if you will see who is sleeping, it is neither I nor this side. It is the wrong Paper that was given to me—this sets out the procedure for the Bill—it is not the Paper amending the Motion. I hold it up for all to see and I will hand it over to the Speaker himself if he wants to. So it is not we who are sleeping. So please be statesmen and try to grow out of your coconut shell if you cannot be statesmen.

Mr Speaker, Sir, I would like to join the others, and on behalf of Parti Pekemas, to thank the Committee, and particularly the Chairman of this Committee, who was able to show and behave as a true Parliamentarian and be the Head of a Parliamentary Committee and not a mere Deputy Minister of

Home Affairs, and for that matter I congratulate him for being able to detach himself from the Ministry and be a true Member of this Parliament. Mr Speaker, Sir, this, I believe, is the first Parliamentary Committee that has ever been set up, if my memory is correct, and I am sure you will agree that this Committee has done a difficult job very well indeed. The conclusions that have been made are in the Report and I would not like to add any further. But I would like to say, as the Honourable Member for Seremban Barat was saying, about the human form. The human form, particularly the feminine form, has been said to be the most beautiful in the world and it has been exalted, it has been painted and it has been preserved for posterity in statues and so forth like the Statue of Venus. But, Mr Speaker, Sir, this beautiful form has been abused and debased in some instances by commercialism—people who want to make money even out of the human form, who have no care for the effects of what they portray will have on the young and innocent. Therefore, it is necessary that the commercialists should not be allowed free rein and, therefore, there should be this limitation. The Parliamentary Committee has made excellent recommendations, but unfortunately, the Government has thought fit to amend them. But as I said earlier, I hope that the Government will adhere to the recommendations.

Mr Speaker, Sir, we have had censorship for a very long, long time. But what is the difficulty? The difficulty, Mr Speaker, Sir, is the enforcement, the implementation, because this matter is subjective and it is very difficult to approach it in an objective manner. As such, the bigger the Censorship Board, I think the easier will it be for the members to approach this subject of censorship more objectively.

On the other hand, the enforcement of this is again a matter of administration, the Government will claim, but I think if the Report is read carefully, it may be an indictment against the failure of the Government to enforce and implement its own policies properly. In other words, the Government is weak. For example, Mr Speaker, Sir, has there ever been any check in any of these theatres which show these sex films even today, whether the persons who go in are above the age of 18 or not? I personally have gone into cinemas for

quite a number of times and there is this entertainment duty inspector who is supposed to come and check that the duty is paid on every ticket sold, but never in my life, Mr Speaker, Sir, has any inspector ever confronted me and asked for my ticket and said, "Show me your ticket, I want to see whether duty has been paid." Never in my life has this happened and I do not remember how many films I have gone to. Therefore, this is only one example to show, Mr Speaker, Sir, that the enforcement is very weak. In fact there is none. Perhaps the enforcement officers go to the office of the theatre and enjoy a glass of beer or brandy or something like that and never ever enter the theatre at all. Perhaps they may watch the film from a vantage point somewhere up there.

Mr Speaker, Sir, I would not like to take up the time of the House any more and I would like to appeal to the Government to pay great heed to the recommendations of this Committee. Thank you very much.

Tuan Luhat Wan (Baram): Tuan Yang di-Pertua, saya suka menurut rakan-rakan yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan mengenai hal filem sex yang kita bincangkan dalam Dewan Rakyat pada hari ini.

Sebelum saya melanjutkan ucapan saya, saya terlebih dahulu memberi setinggi-tinggi tahniah kepada Pengerusi Jawatankuasa Pilihan Khas Parlimen yang mana telahpun dengan daya-upaya membuat berbagai-bagai lawatan di seluruh negara kita Malaysia, bukan di Malaysia Barat sahaja tetapi juga di Negeri Sarawak dan di Negeri Sabah. Perkara ini, Tuan Yang di-Pertua, sudah cukup jelas dan cukup nyata oleh kerana filem sex adalah sangat bertentangan dengan Rukunegara Malaysia. Oleh kerana kita sekalian sedar bahawa apa yang terkandung di dalam Rukunegara kita, iaitu kepercayaan kepada Tuhan dan Kesopanan dan Kesusilaan, akan tetapi bukan Rukunegara ini satu perkara yang dapat kita bermain-mainkan, melainkan kita harap semua rakyat jelata di dalam negara Malaysia akan mematuhi diri dengan Rukunegara, iaitu Rukunegara yang ada di dalam Malaysia pada masa ini.

Tuan Yang di-Pertua, dalam lawatan kami, oleh kerana saya adalah salah seorang di antara rakan-rakan yang menjadi Ahli

Jawatankuasa Pilihan Khas mengenai hal filem ini, kami dapati satu bilangan yang besar dari gulungan bumiputra mahupun yang bukan bumiputra di seluruh Malaysia telah memberi kenyataan yang begitu jelas bahawa pendapat mereka mengenai filem sex ini adalah sangat-sangat mendukacitakan, oleh kerana perkara ini ada bertentangan dengan ugama dan ada juga bertentangan dengan sikap-sikap kemajuan di negara kita Malaysia.

Mungkin sebilangan dari pihak yang hendak menyukakan untuk menuntun filem-filem sex ini mengatakan perkara ini ada juga hasilnya yang baik, oleh kerana mendapat kehasilan yang begitu besar daripada cukai-cukai (tax) yang didapati daripada filem-filem. Akan tetapi, Tuan Yang Di-pertua, dalam pendapat saya mata duit atau wang ringgit itu hanyalah benda yang dapat hilang sekejap mata sahaja daripada kehilangan jiwa rakyat Malaysia yang kita kasih. Oleh kerana ada tersurat di dalam Al-Kitab, oleh kerana saya seorang Kristian; KERISTUS mengatakan bahawa jika seseorang manusia mempunyai seluruh dunia tidak untung padanya jika dia kehilangan jiwa. Oleh hal yang demikian, kita sedar bahawa jiwa manusia itu lebih berharga daripada benda yang kita percaya berguna sebagai emas dan wang ringgit. Oleh kerana itu, saya memberi setinggi-tinggi tahniah kepada Kerajaan, oleh kerana Kerajaan yang telah mengambil tindakan yang jelas dan juga saya harap filem-filem yang menjadi persoalan di dalam negara kita ini akan diharamkan sama sekali.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad (Muar Utara): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun menyokong dengan kuat usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan berhubung dengan menubuhkan Jawatankuasa Pilihan Khas mengenai filem-filem yang mendatangkan persoalan, dan hasil daripadanya telah dikemukakan laporan yang di hadapan kita ini.

Pertama sekali, Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan tahniah kepada Pengerusi dan Jawatankuasanya yang menerima dengan sabar akan pandangan-pandangan yang diberikan oleh masyarakat dalam negeri ini. Yang kedua, kita juga bangga bahawa rakyat Malaysia ini tidak menelan bulat-bulat segala tayangan filem yang diedarkan di seluruh negeri ini. Rakyat bangun

menentang akan filem-filem yang akan merusakkan masyarakat dan anak-anak mereka dan dengan itu Kerajaan telah menubuhkan Jawatankuasa ini dan Jawatankuasa ini telah membuat khidmatnya hampir setahun.

Dalam masaalah filem ini, Tuan Yang di-Pertua, gemar saya mengemukakan dengan cara ringkasnya tayangan filem di dalam negeri ini dan juga di mana-mana juga di negara, akan berkesan kepada masyarakat, akan menjadi kelakuan buruk kepada anak-anak kita dan akan juga menghancurkan kebudayaan sesebuah negeri yang menerima kebudayaan daripada tayangan filem-filem itu. Saya gemar menyatakan, bahawa filem-filem yang akan ditayangkan dalam negeri ini, saya harap tajuk-tajuk filem itu hendaklah dikotakan, jangan hendaknya dipenuhi dengan tajuk filem hiburan, hendaklah diadakan tajuk filem yang berunsur pelajaran, kesihatan, sejarah dan pergaulan rumah-tangga yang baik. Sebab daripada keadaan ini, Tuan Yang di-Pertua, saya contohkan dalam masaalah filem keganasan dan filem jenayah. Kita dapati anak-anak muda kita satu daripada contohnya filem Samurai. Anak-anak kita telah bersedia membuat pedang Samurai dan mencuba kekuatannya menjadi Samurai. Perkara ini telah sampai kepada pengetahuan Polis: Begitu juga filem keganasan yang ditayangkan, terutama filem-filem yang datang dari Hong Kong. Anak-anak muda kita menggunakan pedang, menggunakan lembing hendak mencuba bagaimana kejayaan yang telah dinyatakan oleh pahlawan-pahlawan ganas itu.

Jadi, dengan keadaan yang macam ini kita kena memikirkan filem yang bercorak ganas ini jangan kita leluaskan dalam negeri ini, kerana kesannya akan diterima oleh rakyat negeri ini dan cuba hendak melaksanakan pengajaran yang diterima daripada filem itu, bukan sahaja akan berkesan kepada anak-anaknya, kepada masyarakatnya, kita khuatir mereka juga akan menerima satu semangat hendak menjalankan pemberontakan dalam negeri ini. Masaalah filem ini, Tuan Yang di-Pertua, ada kesannya kepada masyarakat sebagaimana yang telah saya katakan tadi.

Selain daripada itu, Kerajaan juga dengan adanya filem-filem yang ditayangkan dalam negeri ini akan dapat cukai hiburan yang begitu lumayan, tetapi Kerajaan kena ingat

bahawa dalam masaalah jualan tiket ini banyak manusia yang menggunakan tiket palsu. Dengan filem yang begitu baik mutunya hingga ditayangkan dua bulan, atau tiga bulan di sesebuah panggung, jualan tiket palsu ini telah diedarkan kepada orang ramai. Dengan cara tidak langsung, maka Kerajaan telah rugi dalam masaalah segi kewangan.

Selain daripada itu, jual mahal juga. Sepatutnya tiket dijual dengan harga \$1.60 tetapi orang ramai kena membeli tiket itu hingga \$5 hatta \$10. Masaalah ini juga patut diperhatikan oleh Kerajaan.

Akhirnya, gemar saya mengulangi atas apa yang saya sudah kemukakan waktu pindaan usul ini supaya Lembaga Penapis Filem itu terdiri daripada orang yang telah saya katakan tadi, saya tidak ulangi lagi sebab daripada manusia yang bukan keahlian, bukan mempunyai kelayakan dalam menapis filem ini akan terlahirlah juga filem-filem yang ditayangkan kepada orang ramai dalam negeri ini sama dengan bentuk dan keadaan yang lalu. Jadi hilanglah maksud dan tujuannya Kerajaan mengadakan Jawatankuasa ini.

Satu perkara lagi, telah menjadi lazim iklan-iklan itu ditayangkan gambar wanita yang menarik keberahian. Ini satu perkara yang saya fikir patut Kerajaan berikan perhatian bahawa iklan-iklan wanita yang bercorak bogel atau yang menarik keberahian itu supaya tidak dilekatkan gambarnya pada simpang-simpang jalanraya. Jadi dengan dilekatkan pada simpang jalanraya itu akan menjadikan satu masaalah dalam negeri ini iaitu pelanggaran jalanraya kerana pemandunya sentiasa hendak menoleh gambar yang ditayangkan pada tempat-tempat yang saya sebutkan itu. Ini juga satu perkara yang patut Kementerian ini mengambil perhatian.

Itulah sahaja, yang dapat saya katakan dan sekali lagi saya ucapkan terima kasih.

Dr Chen Man Hin (Seremban Timur):
(Dengan izin) Tuan Yang di-Pertua, I would just like to mention one or two points about this Motion. I have made some extracts of the Report of this Committee, and I admit that it is quite comprehensive, in that we have had the opinions of learned people coming forward to give their views on this matter of X films and films of violence.

Talking about X films, in particular, Mr Speaker, Sir, my comrade from Seremban Barat has said that quite a number of the people who had viewed these X films had gone there purely out of curiosity. What I would like to stress and press home the point is this matter of developing a healthy interest in sex among the people in this country. This point has been brought out by various people who appeared before the Special Select Committee. But I would like to press the Ministries concerned, especially the Ministry of Education and the Ministry of Information, to study this matter of sex education not only for our school children in schools but also for the people of this country, so as to develop a healthy attitude towards sex, so as to prevent a perversion or distortion of sex as displayed on the screens and cinemas throughout the country. It is important for our educationists to draw up a programme of sex education starting from primary school right up to secondary school, so that they can understand their bodies and that they can understand their sex organs and their functions so that they can understand their feelings and urges and look at them in a proper perspective. Sex education is not difficult if our educationists will look into the matter more systematically and more conscientiously. I am sure a suitable programme can be brought about whereby our pupils in schools will be instructed in stages on the elements of sex and what it means, how they can become good parents and how they can use sex in a proper healthy perspective. Adult education too should not be too difficult, Mr Speaker, Sir. There is the medium of television which, if properly used, can also instruct or give information to the people of this country on the elements of sex. So, instead of giving no outlet for the people of this country on matters of sex, instead of forcing them to look to blue films as a source of satisfying their curiosity, probably if the Ministry of Information can draw up a suitable television programme on the fundamentals of sex, then the curiosity of the people will be satisfied and they themselves can probably view sex in a proper perspective and enjoy sex as human beings should naturally. Thank you, Mr Speaker, Sir.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, hari ini adalah merupakan satu hari yang bersejarah kerana kira-kira

14 bulan yang lalu Dewan ini telah melantik sebuah Jawatankuasa Pilihan Khas yang mengenai dengan filem dan pada hari ini suatu laporan dapat dikemukakan ke dalam Dewan ini sesudah Jawatankuasa ini bekerja selama 14 bulan lamanya.

Apa yang saya hendak sebutkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa semua perkara-perkara yang berkaitan dengan filem sudah dikumpulkan di dalam laporan ini dan cara-cara untuk mencegah serta mengawalinya bagi menjamin apa yang dikehendaki oleh rakyat negeri ini sudahpun ada di dalam laporan ini.

Pada hari ini sewaktu usul hendak meminta kelulusan Dewan ini dimajukan oleh Pengerusi yang berkenaan, maka suatu pindaan telah dibuat oleh pihak Kerajaan. Pindaan yang telah dibuat oleh Kerajaan seperti yang telah saya katakan waktu perbahasan pindaan tadi adalah merupakan kunci yang paling penting kepada laporan Jawatankuasa. Ini memberi erti bahawa apa yang dibincangkan sekarang ini bukanlah merupakan laporan penuh daripada Jawatankuasa tetapi adalah merupakan laporan yang dikemukakan oleh Jawatankuasa dengan sedikit pindaan di atas perkara penting dari Kerajaan.

Maksud saya, kiranya sesudah Dewan ini meluluskan laporan ini dan menjadi tanggungjawab Kerajaan untuk melaksanakan sepenuhnya, tiba-tiba terdapat beberapa kelemahan, terdapat beberapa kekeliruan, terdapat beberapa kekurangan untuk memenuhi apa yang dimaksudkan dengan laporan ini maka bukanlah Jawatankuasa yang mengemukakan laporan ini patut dipersalahkan. Yang patut dipersalahkan pada masa itu ialah semua Ahli-ahli Parlimen yang telah menerima pindaan yang telah dikemukakan kepada Kerajaan.

Saya terpaksa menyatakan ini, kerana di dalam masa 14 bulan Jawatankuasa menjalankan tugas di mana saya salah seorang daripadanya, kalau tidak silap ingatan saya perkara yang dikemukakan pindaan oleh Kerajaan baharu sekejap tadi agaknya dua hari kita membahaskan di dalam Jawatankuasa. Tetapi apa boleh buat sampai kepada kemuncak yang akhirnya perkara yang begitu penting pihak Parlimen sendiri telah menerima pindaannya. Maka saya sebagai salah seorang daripada Ahli

Jawatankuasa yang dapat kesempatan bercakap di dalam Dewan ini saya ingin mengatakan bahawa sudah sampai yang lapuran yang begitu baik, kehendak yang begitu baik bila sampai kepada kemuncaknya dipotong apa yang menjadi kunci kepada lapuran ini saya menunggu perlaksanaannya dengan penuh rasa berdebar dan mengharap kepada Tuhan semoga Tuhan memberi taufik kepada pemimpin yang ada sekarang ini di dalam perlaksanaannya dapat mencari jalan-jalan yang baik supaya apa yang kita maksudkan dengan lapuran ini tidak dikecam oleh masyarakat pada masa yang akan datang.

Tuan Haji Mohamed bin Yaacob: Tuan Yang di-Pertua, saya bagi pihak Jawatankuasa mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah melafaskan perkataan yang manis-manis kepada Ahli Jawatankuasa dan juga kepada diri saya.

Izinkan saya mengambil kesempatan sedikit untuk menyampaikan ucapan setinggi-tinggi terima kasih Jawatankuasa ini kepada Kerajaan Pusat dan juga Kerajaan-kerajaan Negeri kerana memberi segala kemudahan kepada Jawatankuasa kami untuk menjalankan tugas-tugas kami dengan lincin dan sempurna. Saya tak lupa juga hendak berterima kasih kepada kakitangan Parlimen yang telah berkhidmat dan telah bertungkus-lumus untuk menolong kami menyediakan lapuran ini. Dengan tidak kerana pertolongan dan kerjasama daripada segenap golongan baik kakitangan Parlimen, Kerajaan-kerajaan Negeri dan juga orang ramai termasuk badan-badan dan persatuan-persatuan yang telah datang ke hadapan untuk memberi pandangan-pandangan yang sangat berguna kepada kami, sudah tentu kami tidak dapat hendak mengadakan atau hendak menyediakan lapuran sebagai yang telah dibentangkan dan diterima dengan pindaan yang dibuat sekejap tadi.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak hendak menjawab teguran-teguran yang dibuat bahkan syor-syor telah dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah bercakap sekejap tadi dengan sebab semua teguran-teguran ini, saya percaya akan diambil oleh Kerajaan dengan berat dan teliti untuk melaksanakan lapuran yang dibuat oleh pihak Jawatankuasa ini. Saya cuma suka memberi penjelasan sedikit tentang teguran

yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Selangor tentang permintaan beliau apakah tafsir ataupun definisi filem-filem yang mendatangkan persoalan. Ini memanglah sukar bagi Jawatankuasa ini mengadakan definisi yang terang dan tegas kerana memanglah soal sex dan sebagainya ini adalah soal abstract yang sukar hendak digaris dengan terangnya. Dengan sebab itulah Jawatankuasa ini mengesyorkan supaya satu penapisan filem yang mengandungi ahli-ahli yang berkaliber tinggi daripada sekarang. Dengan adanya kaliber yang macam ini diharapkan filem-filem yang akan ditayangkan pada masa akan datang adalah filem-filem yang benar-benar untuk pelajaran dan sebagainya.

Selain daripada itu, Jawatankuasa ini juga mengesyorkan satu Jawatankuasa Penilaian iaitu Assessment Committee bagi meluluskan filem-filem yang difikirkan menjadi persoalan dan sebagai dalam pengsyoran kami ialah ahli-ahli dalam Jawatankuasa Penilaian adalah mengandungi ahli-ahli professional seperti psychologist, sociologist, educationist dan sebagainya, kerana pada pandangan kami mereka ini boleh memberi pandangan yang sewajarnya tentang filem-filem, corak-corak filem mana yang patut sesuai ditunjukkan kepada khalayak ramai.

Satu lagi saya suka sentuh berkenaan dengan teguran yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Seberang Selatan iaitu ia menyatakan iaitu Kerajaan telah tidak berjaya tentang melaksanakan ataupun meng-enforcekan undang-undang yang ada sekarang. Ini suka juga saya memberi penjelasan iaitu bukanlah Kerajaan tidak berjaya untuk melaksanakan undang-undang yang ada sekarang, bahkan Kerajaan dengan seberapa boleh telahpun berjalan. Cuma sekarang ini untuk membaiki sedikit sebanyak lagi untuk memolekkan lagi filem-filem yang akan ditayangkan pada masa hadapan.

Berkenaan dengan enforcement cukai dan sebagainya itu adalah tanggungjawab Kerajaan-kerajaan Tempatan ataupun Kuasa-kuasa Tempatan berkenaan dengan kutipan cukai tiket dan sebagainya. Ini tidak bolehlah disalahkan kepada Kerajaan semata-mata dan hendaklah bekerjasama di antara Kerajaan Tempatan dan juga Jawatankuasa Tempatan untuk melaksanakan berkenaan dengan cukai dan sebagainya.

Saya suka juga menyentuh sedikit tentang kebimbangan saudara saya yang duduk bersama dalam Jawatankuasa mengenai pemindaan yang dibuat oleh Kerajaan sekejap tadi. Saya rasa kita tidak payah bimbang, kerana saya pun bersimpati ataupun bersetuju dengan pindaan yang dibuat oleh saudara saya Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, dengan sebab itu adalah perkara perlaksanaan dan masa pelaksanaan itu ada kesukaran-kesukaran. Tetapi kita berharap semua Ahli-ahli Jawatankuasa berharap iaitu lapuran kami ini dilaksanakan dan kami berharap satu lagi kepada pihak Kementerian yang akan menjalankan ataupun melaksanakan lapuran ini juga akan meminta pandangan kami dimana kesulitan-kesulitan yang mereka barangkali harus tidak berapa faham tentang pengsyoran-pengsyoran yang ada dibentangkan pada hari ini.

Usul dikemuka sebagaimana yang dipinda bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Lapuran Jawatankuasa Pilihan Khas Mengenai Filem-filem Yang Mendatangkan Persoalan yang telah dibentangkan dalam Dewan ini sebagai Kertas No. DR. 2 tahun 1973 pada 8hb Mei, 1973 itu diterima.

"kecuali—

- (a) perenggan 11.04 (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9) dan (10) berkaitan dengan keanggotaan Lembaga Penapis Filem yang dicadangkan itu; saraan, elaun dan kemudahan-kemudahan anggota-anggotanya; koram bagi Lembaga yang dicadangkan itu; kedudukan anggota-anggota Lembaga Penapis Filem yang sedia ada sekarang ini; dan tugas-tugas Pengerusi dan ahli-ahli Lembaga yang dicadangkan itu dan perlantikan Setiausahaanya;
- (b) Perenggan 11.06 berkaitan dengan keanggotaan dan kelayakan Lembaga Penilaian yang dicadangkan dan koramnya; dan
- (c) perenggan 11.08 berkaitan dengan penerbitan di dalam Warta Kerajaan semua filem-filem yang telah diluluskan untuk tayangan;

dan semua perakuan-perakuan yang dinyatakan dalam perenggan-perenggan itu

dikaji dan diubahsuakan, jika perlu, oleh pihak Kerajaan untuk dilaksanakan".

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG MAKLUMAT PEKERJAAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Setiausaha Parlimen kepada Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tuan Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang yang dinamakan Rang Undang-undang Maklumat Pekerjaan (Pindaan), 1973 dibaca bagi kali yang kedua.

Tujuan utama Rang Undang-undang ini ialah untuk meminda Seksyen 2 Ordinan Maklumat Pekerjaan, 1953 dengan menggantikan perkataan, "Pesuruhjaya Buruh" dengan "Ketua Setiausaha, Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat termasuk pegawai-pegawai yang diberi kuasa oleh beliau".

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum Ordinan Maklumat Pekerjaan, 1953 hanya memberikan kuasa kepada Pesuruhjaya Buruh kini dikenali sebagai Ketua Pengarah Buruh dan pegawai-pegawainya sahaja untuk memperolehi maklumat-maklumat yang dikehendaki daripada pihak majikan sedangkan Ketua Setiausaha Kementerian sendiri tidak mempunyai apa-apa kuasa di bawah Ordinan tersebut.

Pemberian kuasa kepada seorang Ketua Jabatan yang tertakluk kepada Ketua Kementerian adalah dianggap tidak teratur, tambahan pula dengan terbatasnya kuasa sedemikian kepada segulungan kecil kakitangan di Kementerian ini. Kerja-kerja pengumpulan maklumat-maklumat tidak akan dapat berjalan dengan pesat, kalau tidak pun tergendala, lebih-lebih lagi dewasa ini tatkala keperluan mendapatkan maklumat-maklumat pekerjaan semakin bertambah demi untuk kepentingan merangka dasar-dasar buruh dan gaji serta bagi membentuk rancangan-rancangan latihan dan keperluan-keperluan tenaga rakyat seluruhnya dengan lebih sempurna. Sebaliknya pula andainya kuasa diberi kepada Ketua Setiausaha Kementerian untuk mengawal kerja pengumpulan maklumat dan

terpulanglah kepada beliau untuk menggunakan budi-bicaranya bagi menyerahkan kuasa kepada pegawai-pegawai bukan sahaja di dalam Jabatan Buruh bahkan juga kepada mana-mana pegawai di dalam Kementerian yang memerlukan untuk membuat kerja-kerja mereka dengan lebih berkesan. Ini adalah difikirkan lebih wajar malahan mustahak terutamanya memandangkan kepada hakikat bahawa pegawai-pegawai dari bahagian-bahagian lain di Kementerian ini juga perlu memperolehi maklumat-maklumat pekerjaan untuk kegunaan mereka sendiri.

Pindaan yang dicadangkan ini akan membolehkan pegawai-pegawai dari bahagian-bahagian lain menjalankan tugas-tugas mereka dengan lebih mudah tanpa melalui Bahagian Buruh di samping membolehkan mereka mendapat maklumat-maklumat yang lebih cepat dan tepat dan teliti kerana merekalah yang lebih mengetahui akan kehendak-kehendak mereka sebenarnya. Di samping itu, Rang Undang-undang ini juga bertujuan meminda seksyen 3, Ordinan Maklumat Pekerjaan, 1953 untuk memperluaskan tafsiran mengenai maklumat-maklumat yang boleh diminta daripada pihak-pihak majikan. Ini adalah penting terutamanya memandangkan jenis maklumat-maklumat pekerjaan yang diperlukan untuk tujuan penyusunan dasar dan perancangan telah semakin bertambah lagi beraneka corak sambil mengelakkan timbulnya tanda tanya dan kecurigaan di kalangan majikan-majikan ketika pengumpulan maklumat-maklumat dilakukan kelak. Dalam hubungan ini kepercayaan dan keyakinan pihak majikan haruslah diberi keutamaan sekiranya kerjasama terus-menurus mereka dikehendaki. Untuk mencapai tujuan ini satu seksyen baharu iaitu seksyen 7 telah disisipkan ke dalam Rang Undang-undang ini untuk memberi jaminan kepada pihak-pihak majikan bahawa maklumat-maklumat yang dibekalkan oleh mereka akan sentiasa dianggap sulit dan penggunaannya akan terhad hanya kepada tujuan-tujuan rasmi sahaja.

Sayugia juga dimaklumkan bahawa Rang Undang-undang ini telahpun dibincangkan di dalam mesyuarat Majlis Penasihat Buruh Bersama Kebangsaan yang telah diadakan pada 28hb Mei, 1973 dan telah dipersetujui dengan sebulat suara.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan.

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Raja Nong Chik bin Raja Ishak: Tuan Yang di-Pertua, saya adalah menyokong penuh di atas Rang Undang-undang ini, tetapi cuma menegur sedikit sebanyak di atas perkara ini iaitu jangkanya Rang Undang-undang ini telah lama dibuat oleh Kementerian yang tersebut.

Satu daripadanya ialah:

“untuk menampung kehendak-kehendak yang bertambah-tambah dari Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat untuk mendapatkan maklumat yang penting bagi membentuk dasar-dasar buruh dan gaji . . . . .”

Ini berkenaan dengan gaji-gaji buruh. Saya telah menegur beberapa kali berkenaan gaji buruh-buruh ini. Ada setengah-setengah kilang, majikan-majikan kilang-kilang ini adalah bercita-cita untuk menghisap darah pekerja-pekerja sahaja. Oleh kerana saya dapati setengah-setengah daripada kilang ini dia tahu kebanyakan daripada orang-orang yang datang daripada luar bandar datang ke bandar hendak mencari kerja terutama sekali bumiputra yang lapar pekerjaan oleh kerana satu masa dahulu harga getah cukup murah, datang mendesak ke bandar-bandar. Pengajianpun tidak ada, apapun tidak ada, cuma tenaga sahaja yang ada. Dengan sebab itu digunakanlah, oleh kerana pekerjaan tidak ada, hendak makan, maka digunakan oleh majikan-majikan kilang-kilang ini. Kalau hendak kerja boleh gaji \$1.50. Telah beberapa kali saya menegur di atas perkara ini di Dewan ini, tetapi dikatakan kita berkehendakkan orang-orang bekerja, dengan sebab itu ini ada kilang-kilang hendak mengambil orang \$1.50 sehari, bagus, memang terutama sekali bumiputra dan orang-orang warganegara yang lain di Malaysia ini hendakkan pekerjaan. Tetapi Kementerian tersebut mestilah menengokkan jangan sekali-sekali bekerja sahaja dibuat semacam hamba (slave), oleh kerana dia lapar terpaksa dia bekerja dengan pendapatan yang serendah-rendahnya. Setengahnya dia lapar, terutama sekali pada masa ini, hari ini oleh kerana semua barang mahal, beras mahal, belacan mahal, ikan kering mahal, sayor mahal, jadi serba-serbinya mahal, kalau gaji \$1.50 apa yang dapat dibeli, apa yang dapat dimakan. Saya dapat tahu setengahnya yang

telah mendapat gaji \$1.50 daripada kilang-kilang ini, makan bubur hari-hari yang ditanggung, ada yang dua tiga orang anak. Sebab apa yang hendak bekerja ini adalah janda-janda dari kampung, suami ceraikan dia, datang ke bandar untuk mencari kerja bagi menanggung anak-anak, apa yang hendak disekolahkan anaknya dengan gaji \$1.50?

Inilah yang dipersoalkan oleh rakyat pada hari ini dan saya hendak menengur sedikit ada kilang-kilang di Kajang, kilang kain, gajinya cuma \$2.50 sahaja, \$2.50 gajinya satu hari. Jadi dikatakan ini pada mulanya \$2.50 akhirnya dinaikkan, tetapi sampai hari ini orang mengadu kepada saya, itu betul atau tidak, barangkali dia betullah oleh kerana mengadu kepada saya sebagai wakil rakyat. Sudah tidak hendak orang kampung masuk ke kilang ini bekerja dengan gaji \$2.50. Pada hari ini bagaimana? Perkara itu masih lagi disiasat dan gaji yang ditentukan, yang ditetapkan mengikut dari semasa ke semasa, kalau tidak begitu kilang-kilang ini menjual barang-barangnya mahal, gaji tentu dinaikkan, jangan ditetapkan sahaja \$2.50. Biarlah \$2.50 jangan peduli kepada pekerja-pekerja ini.

Saya dapat tahu juga ada setengah-setengah majikan lombong di Sungai Besi pada hari ini sungguhpun ada quota, oleh kerana bijih tidak mahu dikeluarkan berapa banyak, oleh sebab itu ada quota. Dengan sebab itu sekarang majikan lombong di Sungai Besi apa yang dibuatnya? Buang orang. Kebanyakan bumiputra yang ada di situ dan juga warganegara kita yang hendak dibuang banyak. Ini mestilah ditengok betul-betul, masa dia untung gaji diberi murah, masa dia berquota dia hendak buang orang, esok dipanggil balik suruh orang bekerja. Cara begini dipermainkan, terutama sekali oleh majikan-majikan daripada bangsa asing mempermainkan warga-negara Malaysia, malu kita orang Malaysia dipermainkan oleh majikan-majikan daripada negeri asing ini. Saya harap kepada Menteri yang bertanggungjawab menengokkan gaji yang boleh hidup seseorang manusia di negeri kita ini. Jangan melepaskan sahaja supaya dia makan gaji, ada kerja, sudah. Kalau begitu difikirkan, di dalam tempoh 5 tahun yang akan datang ini walaubagaimanapun kita hendak kehidupan rakyat di kampung ataupun di dalam bandar ini supaya ditinggikan taraf hidupnya di

dalam tempoh 5 tahun sebagaimana yang dikehendaki oleh Kerajaan Perikatan, tetapi tidak boleh tercapai oleh kerana gaji \$1.50 bagaimana hendak menyekolahkan anak, hendak makan, hendak berpakaian, hendak itu dan hendak ini, kalau gaji \$1.50/\$2.00, tidak terjamin, tidak ditengok oleh Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat ini. Ini bukanlah tentangan daripada saya, untuk Menteri yang bertanggungjawab berfikir di atas dasar ini dan juga sebagai manusia mereka juga hendak hidup dengan orang Perikatan. Mereka juga manusia. Dengan sebab itu, saya harap tengokkanlah kepada buruh ini oleh kerana buruh di Tanah Melayu, di Malaysia ini, adalah sama-sama juga pekerja untuk membina negara ini dan juga untuk meninggikan taraf hidup penduduk-penduduk di dalam dan di luar bandar.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong pindaan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan.

Saya cuma hendak memberitahu Kementerian ini bahawa atas ulusan-ulusuan yang diberi tadi satu pengharapan besar kepada kaum pekerja kita di dalam negeri ini mana kita tahu amalan Kementerian ini pada masa yang lalu pada menerima maklumat ini dalam urusan menyelesaikan pertikaian antara kaum pekerja dengan majikan ini sangat lambat. Saya harap suatu perkara, maklumat yang diberikan oleh majikan atau buruh hendaklah diambil tindakan dan diselesaikan dengan seberapa segera yang boleh. Kita tidak hendak bahawa dengan kelambatan Kementerian ini satu kejadian buruk merugikan negara dan menyulitkan buruh dan juga boleh menjejaskan sosial dan ekonomi negara kita. Kita hendak jangan sampai pekerja-pekerja kita telah bertindak cara liar baharu Kementerian hendak campur tangan. Kita tidak mahu diadakan mogok, pertikaian yang hangat antara buruh dengan majikan bahan campur tangan, hendaklah sebaik-baiknya sahaja berlaku pertelingkahan antara majikan dengan pekerja maka Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat ini harus mendapatkan maklumat dan memberikan penyelesaian yang adil kepada kedua pihak.

Sebagai satu contoh, saya hendak memberi tahu Kementerian yang berkenaan ini lebih 20,000 anggota Kesatuan Guru-guru DTC

sebagai kaum pekerja yang ringan dalam negeri ini akan menjalankan tindakan kepada majikannya iaitu kepada Kementerian Pelajaran. Pihak Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat sayugia mencampuri masalah ini sebelum tindakan ini berlaku. Ini akan merugikan. Kalau sifat kilang, kilang itu akan berhenti barang-barangnya tidak akan laris jalan, tetapi kalau tindakan ini dilakukan oleh guru-guru DTC yang 20,000 pekerja ini akan merugikan anak-anak kita. Masalah ini patut dicampur dan dipertimbangkan demi tuntutan keadilan pekerja yang 20,000 ini adalah adil pada segi pendapat mereka. Sebab perkara-perkara yang diminta itu adalah perkara-perkara yang telah diberikan oleh majikan kepada rakan sejawatnya yang sama taraf mereka telah menerima latihan yang sama, pekerjaannya sama tetapi tentang tingkatan gaji mereka dibeza-bezakan. Masalah ini patut diberikan perhatian dan diberikan keadilan.

Yang kedua, saya berharap kepada Setiausaha yang kita akan lantik dan memberi kuasa kepadanya itu, kebajikan buruh-buruh kita yang bekerja cara kontrek di rancangan tanah atau di mana-mana tempat. Sebab mereka ini walau bekerja secara kontrek tempat tinggalnya sangat tidak sesuai sebagai tempat tinggal seorang manusia. Juga perjalanannya, umpamanya kilang tebu di Perlis. Mereka, belia-belia kita disuruh bekerja di kilang itu tetapi tempat tinggalnya daripada kawasan kilang tebu itu 50 batu. Belia-belia kita ini sentiasa berjalan dengan basikal, gajinya \$2.70. Dari segi keadilan kebajikan mereka ini patut dipertimbangkan oleh Kementerian ini dengan tidak menurut apa kehendak majikan-majikan. Majikan memang berkehendakkan keuntungan.

Lagi satu tentang kesihatan mereka. Kita mesti tengok dan kaji. Sebab manusia yang bekerja ini walau bekerja buruh pada ladang Kerajaan atau ladang swasta yang berbentuk Kerajaan mereka sama menyumbangkan tenaga pada membangunkan ekonomi negeri ini tetapi pada masa mereka bekerja mendapat upah yang tidak begitu adil pada sisi mereka, kemudahan-kemudahan ini patut diperhatikan. Pernah saya perhatikan, satu kawasan tanah rancangan tanah Tabung Haji. Orang yang tinggal bekerja dengan kontrek di tanah Tabung Haji ini rumahnya bukan rumah panjang dan saya memikirkan tidak layak sebagai manusia duduk di tempat itu. Padahal tenaga mereka kita

kehendaki dengan hal yang macam ini majikan yang telah menjadi kontrek di mana juga ladang, di mana juga perusahaan, supaya memikirkan kebajikan buruh. Bukan kita hendakkan tenaga, kebajikan kita hendak. Kalau mereka sakit macam mana mereka boleh bekerja.

Masalah ini, saya fikir, dengan adanya Bil ini akan dapat menyeluruh dan memberi kuasa kepada Kementerian ini demi menjaga, memelihara, kebajikan, kepentingan kaum pekerja kita dalam negeri ini yang sama ingin hendak mencurahkan tenaganya kerana pembangunan negara kita.

Tuan Haji Ahmad bin Said (Seberang Utara): Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong di atas Rang Undang-undang Pindaan bagi Ordinan Maklumat Pekerjaan tahun 1953 yang bertujuan "untuk mendapatkan maklumat yang penting bagi membentuk dasar-dasar baru dan gaji dengan menyusun rancangan tenaga rakyat dan latihan."

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya mahu manakala sudah dikumpulkan maklumat-maklumat yang penting itu saya harap dengan setinggi-tinggi harapan supaya Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat ini akan memikirkan masalah mengadakan undang-undang berkenaan dengan gaji minima bagi pekerja-pekerja dalam negara kita ini. Sebagaimana yang kita sedia maklum pada masa sekarang ini Kerajaan tidak ada undang-undang untuk hendak mengadakan gaji minima bagi pekerja-pekerja, dengan ini pekerja-pekerja khususnya bumiputra dan di antaranya wanita menjadi mangsa kepada majikan-majikan yang menggunakan tenaga mereka itu dengan memberikan bayaran gaji yang tidak patut. Ini merupakan pada pendapat saya, separuh pengabdian atau perhambaan oleh majikan-majikan yang tidak bertanggungjawab. Oleh yang demikian, saya berharap pihak Kementerian ini manakala dapat maklumat ini akan membentuk atau mengadakan undang-undang demi kepentingan pekerja-pekerja yang baru masuk bekerja di dalam kilang-kilang perusahaan.

Bagi pekerja-pekerja yang dapat menubuhkan kesatuan yang mana dikehendaki 60% daripada pekerja-pekerja dalam kilang itu jikalau pekerja boleh menubuhkan kesatuan boleh bertindak. Dengan perjuangan kesatuan ini dapat mereka hasilkan gaji minima

bagaimana National Union of Plantation Workers (NUPW). Mereka dapat gaji minima dengan akuan daripada tuan punya ladang dengan menentukan \$3.10 sehari bagi seorang pekerja, juga bagi kilang-kilang besar yang ada kesatuan.

Saya berharap tak payahlah Kerajaan kita menunggu tindakan Kesatuan Sekerja, tetapi cubalah dengan dayautama (initiative) daripada Kementerian ini mengadakan gaji minima sebagai undang-undang kepada pekerja-pekerja kita.

Yang kedua, berkenaan dengan Jabatan Pendaftaran Pekerjaan. Kita dapati laporan-laporan yang menunjukkan banyak orang yang mendaftar untuk mencari kerja. Di Pulau Pinang sahaja, sungguhpun begitu banyak perindustrian ditubuhkan, masih lagi didapati sehingga bulan yang lalu ada sebanyak 17,000 orang lagi yang masih mencari pekerjaan. Orang yang mendaftar nama itu, mengadu, sebab mereka tidak berpeluang langsung memasuki temuduga bagi mendapatkan kerja di kilang-kilang atau di pejabat-pejabat Kerajaan. Saya berharap Kementerian ini akan menggesa supaya Kerajaan sendiri akan mengutamakan pengambilan pekerja-pekerja melalui Pejabat Pendaftaran Buruh dengan membuat satu undang-undang supaya Badan-badan Berkanun, Majlis-majlis Tempatan, Jabatan Keretapi, Lembaga Letrik Negara, Lembaga Pelabuhan dan lain-lain, dengan memaksa Badan-badan Berkanun Separuh Kerajaan dahulu mengambil pekerja melalui Pejabat Pendaftaran Buruh. Selepas daripada itu baharulah Kerajaan mengadakan undang-undang supaya tiap-tiap majikan yang hendak mengambil buruh mestilah melalui Pejabat Pendaftaran Buruh. Dengan secara itu kita akan dapat memberikan keadilan kepada orang yang mendaftarkan nama mencari kerja supaya mereka itu dapat peluang dipanggil temuduga sekurang-kurangnya, kalau berjaya atau tidak terpuanglah kepada mereka, bahkan apa yang mereka harapkan sekurang-kurangnya dapat peluang memasuki temuduga. Mudah-mudahan kalau ada rezki mereka itu dapatlah mereka bekerja di sana.

Akhirnya, saya mengambil peluang bagi pihak pekerja-pekerja di Seberang Prai mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri yang telahpun memperluaskan Sekim Keselamatan Pekerja

(SOCSO), ke seluruh Seberang Prai. Pihak pekerja di sana berterima kasih banyak kepada Menteri yang berkenaan dan berharap terlaksananya sekim SOCSO ini banyak di antara pekerja itu akan dapat kebaikan atau dapat kemudahan.

Dr Tan Chee Khoon: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil bahagian dalam Rang Undang-undang yang dikemukakan oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Buruh dan di samping ini saya mohon bercakap dalam bahasa Inggeris.

Tuan Yang di-Pertua, saya berasa gembira dan berasa puas hati dan bangga apabila saya mendengar ucapan wakil-wakil daripada Kuala Selangor, Muar Utara dan juga Seberang Utara. Pada masa dahulu di dalam Dewan ini boleh dikatakan saya seorang sahaja yang menyuarakan kehendak dan kesulitan ataupun masalah buruh di Dewan ini. Tetapi, pada masa sekarang nampaknya ada wakil-wakil yang lain yang sedar.

Tuan Haji Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memberi penjelasan. Apa yang dikatakan oleh rakan sejawat saya dari Batu itu tidak betul. Bukan pihak Pembangkang sahaja, jangan banggakan diri, kami pihak Kerajaan juga sebagai wakil Rakyat pernah mengemukakan hal kesulitan yang dihadapi oleh rakyat, khasnya saya wakil dari Muar Utara, pernah bercakap atas hal itu.

Tuan Yang di-Pertua: Kalau dia memuji tak apalah.

Dr Tan Chee Khoon: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya katakan, boleh disiasat dalam Hansard, bukan cakap-cakap sahaja. Tetapi pada masa sekarang nampaknya ada beberapa orang wakil di hadapan dan di sebelah kiri saya yang sedar tentang masalah kaum buruh di tanahair kita.

Tuan Yang di-Pertua, tadi wakil dari Seberang Utara menyebutkan tentang gaji minima (minimum wage). Saya hendak menyatakan gaji minima yang tidak diperolehi oleh kaum buruh dan oleh M.T.U.C. di tanahair kita.

Apa sebab gaji minima tidak diperolehi oleh kaum buruh di tanahair kita, ialah oleh sebab sekiranya Kerajaan hendak memberi gaji minima, maka Kerajaan mungkin

menerima cadangan daripada kaum majikan atau kaum kapitalis di tanahair kita, dan apa yang dikehendaki oleh kaum buruh di tanahair kita, bukanlah gaji minima, tetapi ialah gaji sewajarnya atau living wage.

A living wage takes into consideration not just what is "minimum" for a person to exist in this country today, but what is necessary for him to live like a human being. Just now the Honourable Member for Kuala Selangor quite rightly asked, "What can you do with a wage of \$2.50 a day?" The person has to feed himself, feed his family, to send his children to school and to clothe his family. How can you do all these with a salary of \$2.50? Now if the Government wants to set a minimum wage, I am afraid, and this is the fear of the workers of this country, that the Government will not take into consideration all these factors. The Government will yield to capital, as it has always yielded to capital in this country, and fix a wage that is well below the needs of the workers of this country. But if the Government agrees to fix a living wage, whether in the National Joint Labour Advisory Council or outside in consultation with the M.T.U.C., I am sure the Government will find the workers of this country ready and willing to have a dialogue with the Government and capital to find out what should be a living wage for the workers of this country.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kuala Selangor dan dari Muar Utara menyatakan tentang gaji buruh yang sangat rendah sebanyak \$2.50 sehari. Saya hendak menyatakan bahawa ada beberapa ramai pekerja di tanahair kita pada masa ini yang mendapat gaji \$1.50. Bagaimanakah mereka boleh hidup dengan gaji \$1.50? Kalau salah seorang pekerja yang duduk 5 batu daripada kilangnya, dia naik bas ke kilang, tambang bas pergi-balik sekurang-kurangnya 30 sen, makan tengah hari sekurang-kurangnya 30 sen. Jumlah perbelanjaan sehari 60 sen. Kalau gajinya \$1.50 maknanya pekerja itu membawa pulang ke rumah 90 sen sehari. Kalau sekiranya dia boleh bekerja penuh 30 hari sebulan, pendapatannya berjumlah \$27.00. Saya hendak bertanya kepada Menteri Buruh dan Kerajaan Perikatan bagaimanakah seorang boleh hidup dengan pendapatan \$27.00 sebulan?

Saya berharap Kerajaan Perikatan atau Menteri Buruh boleh mengkaji semula gaji sewajarnya atau living wage untuk pekerja-pekerja di tanahair kita.

Saya hendak menarik perhatian Menteri Buruh apa yang telah berlaku pada seminggu yang lalu di Majlis Tempatan Jinjang di sana ada perundingan, Menteri Kesihatan dan juga ada beberapa pensyarah-pensyarah termasuk Menteri Kesihatan telah menuduh Majlis Tempatan Jinjang Baharu. Tetapi Setiausaha Majlis Tempatan Jinjang Baharu mengatakan bagaimanakah kita boleh berharap pekerja-pekerja di Majlis Tempatan Baharu ini bekerja bersungguh-sungguh kalau gaji mereka cuma \$3.40 sehari, 20 tahun yang lalu gajinya \$3.40, sampai sekarang pun \$3.40 juga Kerajaan menerima keadaan seperti ini bagaimanakah boleh pekerja-pekerja di negeri ini ada harapan jika Kerajaan tidak mengambil tindakan untuk memberi gaji yang sewajarnya kepada pekerja-pekerja.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak sentuh sedikit tentang apa yang disebutkan oleh Ahli dari Seberang Utara, beliau mengatakan kalau sekiranya majikan mengakui hak pekerja-pekerja untuk menubuhkan kesatuan sekerja, maka boleh diadakan perundingan atau dialog antara kesatuan majikan dengan pekerja-pekerja. Saya hendak menarik perhatian Menteri Buruh, baharu-baharu ini saya ada campur tangan di dalam suatu mogok di Kuala Lumpur dan apabila saya berjumpa dengan majikan, majikan kata, Oh! saya tidak hendak berniaga di sini, saya hendak membahagikan kerja ini kepada beberapa pemimpin-pemimpin kilang itu. Maknanya, beliau mengambil kontrak dan sub-contract kepada pemimpin-pemimpin di kilang itu. Dan beliau menyatakan, cadangan ini datang daripada pegawai-pegawai Kementerian Buruh. Saya terperanjat, pegawai-pegawai Kementerian Buruh yang kita harap sentiasa menjaga kehidupan pekerja di tanahair kita, sekarang sentiasa menjaga kehidupan kaum kapitalis di tanahair kita. Saya berharap Menteri Buruh boleh mengambil perhatian dan boleh mengambil tindakan sewajarnya terhadap pegawai-pegawai yang memberi nasihat seperti yang saya sebutkan.

Tuan Hor Cheok Foon (Damansara): Tuan Yang di-Pertua, saya hendak berucap sedikit di atas Rang Undang-undang Maklumat Pekerjaan (Pindaan), 1973 dan saya mohon izin untuk berucap dalam bahasa Inggeris.

(*Dengan izin*) Tuan Yang di-Pertua, I am glad that the Government is introducing this Bill at this juncture when the national problems on labour and industrial relationships critically need to be resolved. The Government must be able to resolve the problems arising from the industrial development programme which it is going to implement failing which the discontentment and the sufferings of our labour force and the eventual eruption of discord in the industrial relationship might destroy the very fruit and the objective of the Government's industrialisation programme. Therefore, Sir, I urge the Government to call for a national symposium whereby representatives of the employers and the employees from all sectors of the industry could sit down, discuss and exchange views and opinions related to the interests of all parties concerned. The Ministry could then formulate a practical rationale and an acceptable wage policy and, if possible, could set minimum wages at all levels of the industry at this present stage of industrialisation of our country.

Tuan Yang di-Pertua, any wage policy made without the above process and consultations will be seen and will be taken as one-sided, prejudiced and biased and would be impossible to be implemented.

Tuan Yang di-Pertua, the other aspect of the amendments which are sought in this Bill, as explained in the Explanatory Statement, is to enable the Ministry to draw up manpower planning and training programmes. Sir, it is most unfortunate that the present industrial and technical training of our country is hardly adequate and need a complete overhaul and a stepping-up in the nearest possible future.

Tuan Yang di-Pertua, we note that there are some industrial vocational training schools set up here and there in the country; and we also note these schools are mainly established under the aid programmes by some of the developed nations. Sir, while we say "Thank you" to those countries which have come forward to help us in this respect, we must also do our part in this urgent task to get our industrial labour force trained. I suggest that in order to get the mass industrial training programme going, we must consider the necessity of having industrial and technical training in the final stage of the curriculum of our

secondary schools. Typical set-ups of model factories should be built in our schools whenever possible, so that the theory of industrial and technical knowledge could be taught and the students could be given the earliest opportunity of discovering their aptitude in technical and industrial subjects in their early school days.

Sir, evening classes must be conducted on a massive scale in the schools with such facilities, so that the thousands of unskilled workers from the factories could be trained simultaneously while they work during the day time. Tuan Yang di-Pertua, in short, the Ministry of Labour and Manpower should work closely and synchronically with the Ministry of Education in bringing about the ideal and the objective of having educated and skilled industrial and technical labour.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tan Sri V. Manickavasagam): Tuan Yang di-Pertua, di samping saya menjawab dalam bahasa Malaysia, saya mohon izin menjawab dalam bahasa Inggeris.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang memberi pandangan atas Rang Undang-undang yang dikemukakan oleh rakan saya Setiausaha Parlimen tadi.

Ahli-ahli Yang Berhormat ada menyebutkan di atas gaji minima dan juga Ahli Yang Berhormat dari Batu ada berkata berkenaan living wage. Kerajaan sedar ada majikan-majikan yang membayar gaji yang rendah, but we will have to look into it in the overall national context.

Sir, we in Malaysia know that not many years ago it was normally only one or two persons in the family who used to do work and earn salaries, but today, with increased facilities of education, training and other facilities, whether it is boys or girls, once they have completed an education either at a lower level or secondary level, they feel that they want to do something and earn some dollars and cents. This has increased the number of people looking for jobs. Further with the increase in the population growth, more people are coming into the labour market looking for jobs. So there are more people looking for jobs than jobs that are being created. However, Sir, the Government has taken every step to increase the number of jobs. We have within the last few

years created many jobs not only in the agricultural sector and the manufacturing sector, but in various other sectors. However, we have not come to a position where we have got jobs for everybody. Realising that the number of people who are going into the labour market are increasing, the main task of the Government is to see that we find jobs for them and we have given encouragement to foreign investors to come here, as well as to local investors, in order that they can help the Government in the creation of jobs.

Sir, as I said earlier, we are aware that some of the employers do pay low wages, but we have the M.T.U.C., the Government and others who have, as far as possible, helped these people to get themselves organised into trade unions and with collective bargaining they have been able to get agreements whereby, on their own, they have been able to reach agreements on whatever salary scales that they should get.

Sir, as I have said repeatedly in this House, we have not reached the stage where we can either have a minimum wage or a law to state that so much would be the salary for any particular job. However, Sir, a number of national unions have, through their collective bargaining, established in their particular industries what the wages should be in those particular industries. For example, in the rubber industry, the collective agreement between the National Union of Plantation Workers and the Malayan rubber estate owners has set an example of what could be paid in the rubber industry. I would ask Honourable Members to be a bit more patient. What we need now is for these industrialists to properly set their feet here. Once they are here; once they start making profits, then I am sure the workers, through their trade unions, could negotiate for a proper share of the profits from these industries.

We will also have to look into the other question, that quite a number of our citizens are not only working as workers but they are also self-employed and are getting much lesser overall incomes than some of those who are in industries as organized workers.

The Honourable Member for Muar Utara mentioned about contract labour—he said housing is bad. In contract labour, there are two types. As far as I know, some contract labourers are not given any housing but

there are some who are housed on a temporary basis where they have certain kongsi-type houses which may be for a certain duration, for two or three weeks, but those too are inspected by the health authorities and they make sure that the houses are properly put up and that the health facilities are there. If, however, there are any places where such kongsi houses or other dwelling houses are sub-standard, I can assure this House that if Honourable Members can kindly pass the information on to us, we will surely look into it. But I can also say here, Sir, that at the moment the price of rubber is very good and I would like to see that employers in the rubber industry who of course a few months ago were giving the excuse that the prices were low, now the price of rubber is very good and they could do better and the Government is looking into that not only with a view of improving the existing houses, but also with a view to seeing how best workers on estates could own their own houses.

Sir, the Honourable Member from Muar Utara also said that settlement of disputes takes time. Normally where there are trade unions and employers' organisations, the Ministry expects the two parties to settle their differences and it is only when we are called upon or when we know that there is some dispute that we step in because these two sides don't like our intervention unless either party needs us, but I can assure this House that we would see to it that the settlement of disputes are done as expeditiously as possible.

Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara mengatakan bahawa pekerja-pekerja perempuan di Pulau Pinang mendapat gaji yang rendah, tetapi Ahli Yang Berhormat sendiri sedar apabila elektroniks factory di Bayan Lepas baharu ditubuhkan, gaji memang kurang, tetapi pada masa sekarang demand sudah banyak, dan gaji sudah dibayar double. I know myself that the workers there, especially the female workers, are getting almost double of what they were getting about a few months or one year ago and some of them are coming all the way from Kelantan to work in Pulau Pinang because there is already a shortage of girls in the Bayan Lepas area.

Sir, the Honourable Member for Batu also mentioned about a living wage. I agree with

him that everyone should have a living wage, but whether we have reached that stage or not is the question. I would ask Honourable Members to be patient for a while. As I said earlier, Government is not keeping quiet; we are looking into this question. As the Honourable the Prime Minister said a few days ago in this House, we are giving this matter consideration.

Berkenaan dengan Jinjang Local Council, perkara ini adalah di dalam timbangan Suruhanjaya Harun. This is one of those things which will come under the recommendations of the Harun Commission. So, I would request the Honourable Member to wait till then.

Perkara lain yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat that an officer of the Ministry advised an employer to change it into contract system. If the Honourable Member could give me the name of the officer and when it happened and which factory, I can assure him that we will take proper action.

Dr Tan Chee Khoon: Tuan Yang di-Pertua, since this is the appropriate time—I do not know the name of the officer but I do know the name of the factory and it is Lian Aik. I went and spoke to the boss of Lian Aik and he told me, "This is the proposal made by the official of the Labour Department. Why are you grumbling?" This is the Government's view, he told me.

Tan Sri V. Manickavasagam: Tuan Yang di-Pertua, ini baru saya dengar begitu. Ahli Yang Berhormat sendiri ada memberitahu kepada saya bila masa perkara ini ada, that there was a dispute between the workers. Tetapi perkara ini saya belum tahu, baru saya dapat tahu. Macammanapun, perkara Lian Aik Factory ada di dalam Mahkamah Perusahaan. I would'n't want to say anything much on this particular subject.

Ahli Yang Berhormat dari Damansara ada berkata, the labour industrial relations problems should be resolved if we are to have any successful implementation of the national programme. I can assure the House that everything is quite in order as far as the labour and industrial relations are concerned. Sir, in any democratic country, we could expect differences of opinion between employers and employees, but from what we know of other countries and what we know of Malaysia, I can say that we are

far better and slight irritations here and there should not give the impression that we are having industrial unrest in this country. So it is only in countries with dictatorship that we do not hear of any unrest. But if somebody wants to hold a placard or if somebody wants to throw off a little bit of steam, I do not think we should stop such things because it shows that they are also human. But as long as it does not go far to bring in any problem as well as to disrupt the industry, I can assure that the Ministry will look into such cases.

He also suggested that a national symposium should be held. Sir, there is a National Labour Advisory Council which is very well represented both by the employers and workers' organisations from the various sectors and I do not see any reason for any other body to represent either the employers or workers because it is a very proper tripartite committee with Government employers and workers.

He also said that the manpower programme and industrial training programme is not sufficient. I am only sorry that he is ignorant of what has been going on in the country for the last so many years. Sir, not only the Ministry of Labour but there are other agencies which do a lot in the field of training—MARAs, Ministry of Culture, Youth and Sports, Ministry of Education and other agencies also have training programmes and all these training programmes are co-ordinated by a Central Committee under the Prime Minister's Department and the Ministry of Labour and we have preparatory trade courses, apprenticeship courses, inplant training and this is all in keeping with the needs of industry today. So I can assure this House that all this is being adequately taken care of.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbangkan dalam Jawatankuasa.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa)*

Fasal 1 hingga 3 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Jadual diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilapurkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG MAJLIS AMANAH RAKYAT (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Abdul Ghafar bin Baba): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan satu Rang Undang-undang untuk meminda Akta Majlis Amanah Rakyat, 1966 dibaca bagi kali yang kedua.

Pindaan ini diperlukan untuk melicinkan pentadbiran MARA supaya menjadi sebuah badan Berkanun yang lebih efektif bagi mencapai objektif Dasar Ekonomi Baru lebih daripada yang telah dicapai selama ini.

Adalah dicadangkan supaya dua Lembaga diwujudkan, satu untuk menasihatkan Menteri yang berkenaan akan tujuan-tujuan Majlis dan rancangannya bagi masa hadapan serta masalah lain yang ditetapkan oleh Menteri tersebut, dan yang satu lagi sebuah Lembaga Pengurusan dan Perlaksanaan.

Menteri Kemajuan Tanah dan Menteri Tugas-tugas Khas (Datuk Haji Mohamed Asri bin Haji Muda): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Latip bin Haji Dris (Mukah): Tuan Yang di-Pertua, sukacita saya menyentuh sedikit mengenai Rang Undang-undang ini yang saya anggap sangat perlu bagi kemajuan rakyat Malaysia di luar-luar bandar mahupun di bandar pada masa ini.

Majlis Amanah Rakyat sejak ianya dibentuk di Negeri Sarawak tidak asing lagi kepada rakyat yang berbilang kaum mengambil bahagian cergas untuk mendapat segala-gala bantuan, baik berupa pinjaman modal dan biasiswa pelajaran dan sebagainya. MARA adalah salah satu badan yang dapat mempengaruhi rakyat di luar bandar berkecimpung di bidang perniagaan walaupun dengan cara kecil-kecil bagi melatih dan memberi semangat baru kepada rakyat khususnya kaum bumiputra yang jauh ketinggalan

di bidang perniagaan di negeri ini sejajar dengan Dasar Ekonomi Baru yang dimaksudkan oleh Kerajaan kita.

Tuan Yang di-Pertua, MARA adalah sangat nyata bagi bukti yang memberi pertolongan kepada rakyat, lebih-lebih lagi rakyat di luar bandar. Misalnya di tempat saya MARA telah memberi banyak pinjaman modal kepada tukang kayu membuat motorbot yang kecil untuk nelayan dan sebagainya dan juga memberi pinjaman modal kepada kilang-kilang sagu yang kecil serta kedai-kedai di kampung yang berniaga dengan modal di antara \$2,000 sampai \$5,000. Orang-orang yang mendapat pinjaman modal ini adalah dengan satu cagaran yang tertentu seperti tanah kebun. Begitu juga pinjaman kepada kaum nelayan untuk membeli bot dan sebagainya serta alat perkakas menangkap ikan berkehendakkan segala cagaran.

Sukacita juga saya menyebutkan di sini bahawa banyak lagi kaum-kaum nelayan yang berkehendakkan pinjaman-pinjaman modal untuk membeli bot beserta enjin dan juga perkakas nelayan seperti pukut dan sebagainya. Malangnya mereka ini tidak berjaya disebabkan tidak ada harta untuk cagaran.

Dengan adanya kelulusan Rang Undang-undang ini, maka saya berharap wakil-wakil dari Kementerian yang tertentu dan wakil daripada sektor awam atau swasta yang mempunyai pengalaman dilantik oleh Menteri yang berkenaan dapat menimbang-nantikan serta mencari satu jalan untuk memberi pinjaman modal kepada nelayan-nelayan di Negeri Sarawak, khususnya di kawasan saya yang benar-benar berkehendakkan pertolongan modal kepada rakyat yang tidak mempunyai harta.

Bagi MARA memang sentiasa banyak untuk mempertingkatkan lagi taraf kehidupan rakyat yang malang di tanahair kita sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai penuntut-penuntut Institut Teknologi MARA adalah yang menjadi satu harapan baik pada masa hadapan khususnya bagi penuntut-penuntut itu sendiri dan rakyat negara ini pada umumnya bagi faedah baik kepada negara serta jenerasi akan datang yang akan bertanggungjawab sebagai "masyarakat adil". Walaupun demikian terdapat pula penuntut ITM yang malang disebabkan gagal bagi

mendapat kelulusan peperiksaan tahun pertama untuk melanjutkan pelajaran mereka. Penuntut-penuntut seperti ini ada juga datangnya dari Sarawak. Seperti yang saya telah difahamkan terpaksa balik ke tempat mereka dengan perasaan yang hampa. Dengan hal yang demikian, saya merayu kepada ahli-ahli yang baru yang bertanggungjawab di atas perkara seperti ini yang dilantik mengikut seperti yang dikehendaki oleh Rang Undang-undang ini melunggarkan sedikit peraturan dan menimbangkan semula supaya memberi peluang dan kesempatan kepada penuntut-penuntut seperti itu mengulang lagi pelajarannya bersama-sama dengan penuntut-penuntut tahun pertama mengikuti mata-pelajaran yang sama diambil olehnya supaya tidak menghampakan perasaan penuntut-penuntut seperti yang saya katakan itu.

Kami rakyat Sarawak adalah terhutang budi kepada MARA di atas segala usaha yang telah dibuat, yang sedang dibuat bagi faedah rakyat seluruhnya di Negeri Sarawak seperti yang saya sebutkan awal tadi. Dan saya tidak lupa memberi ucapan tahniah kepada Menteri yang berkenaan yang membentangkan Rang Undang-undang ini tepat pada masanya di mana negara Malaysia kita yang sedang membangun sekarang bagi mempersaibangkan di antara rakyat miskin dengan yang berada supaya rakyat khususnya kaum bumiputra dapat sama-sama merasai nikmat kemakmuran negara Malaysia kaya-raya dengan segala hasil buminya.

Akhirnya, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih dan memberi sokongan penuh di atas Rang Undang-undang ini.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Tuan Yang di-Pertua, bercakap mengenai dengan Akta Majlis Amanah Rakyat ini, saya teringat kira-kira setahun yang lalu di dalam Dewan ini telah dilaporkan oleh Menteri yang berkenaan bahawa suatu jawatan Timbalan kepada Pengerusi MARA perlu diadakan kerana hendak melicinkan jentera-jentera pentadbiran dan lain-lain masa yang berkaitan dengan pentadbiran MARA.

Pada masa itu, saya telah menyebut beberapa perkara yang barangkali tentulah masih diingat oleh Menteri yang berkenaan tentang kecacatan yang akan timbul berikutan dengan Rang Undang-undang ini. Mahu tidak mahu pada waktu itu Dewan yang mulia ini telah meluluskan juga Rang

Undang-undang itu. Sesudah Rang Undang-undang itu diluluskan dan diadakan jawatan Timbalan Pengerusi kerana hendak membantu kerja-kerja Pengerusi. Tetapi kekuasaan yang diberi kepada Timbalan Pengerusi mengatasi kekuasaan yang ada kepada Pengerusi maka berlakulah sedikit kekecohan di dalam MARA dan akhirnya Pengerusi MARA dan Timbalan Pengerusi pada masa ini orang-orang yang berkenaan itu sudah tidak ada lagi di dalam MARA. Barangkali itulah suatu penyelesaian yang paling baik difikirkan oleh pihak Kerajaan. Walau bagaimanapun kedua-duanya di dalam penyelesaian itu diberi kenaikan pangkat.

Pada hari ini, datanglah ke Dewan yang bertuah ini oleh Menteri yang berkenaan untuk meminda Rang Undang-undang ini, iaitu kalau di dalam tahun 1972 yang lalu dikatakan mustahak Pengerusi itu dibantu oleh Timbalan Pengerusi, maka pada hari ini dikatakan pula tidak mustahak diadakan Timbalan Pengerusi dan cukuplah dengan Timbalan Pengerusi yang ada sekarang ini. Barangkali dengan kuatkuasa undang-undang ini akan dinaikkan pangkat menjadi Pengerusi dan dia juga akan bertanggungjawab sebagai Pengarah kepada Majlis Amanah Rakyat ini.

Akhirnya setahun, dicuba dengan cara yang agaknya sudah disebutkan setahun yang lalu, maka apa yang telah dibayangkan itu menjadi kenyataan dan hari ini terpaksa MARA mencari jalan lain untuk berjalan dengan keadaan yang lebih baik.

Saya apabila menyebut MARA ini agaknya tidak elok kalau saya tidak memuji kerja-kerja yang telah dijalankan oleh MARA dari semasa ke semasa dan orang-orang yang seperti saya ini tentulah memuji kerja-kerja yang dibuat oleh MARA. Tetapi bagi ahli-ahli perniagaan yang kecil-kecil yang tinggal di kawasan-kawasan pedalaman yang nama mereka dihujung tidak ada "Yang Berhormat" ataupun tidak ada "Datuk" atau "Tan Sri" mereka ini selalu bersungut kurang rasa senang, ataupun rasa kurang puashati bukan kepada MARA, tetapi kepada setengah-setengah pegawai yang dipertanggungjawabkan ke dalam MARA ini. Sebenarnya sebahagian besar daripada pegawai-pegawai MARA, walaupun menjalankan kerjanya dengan baik dan sempurna. Hanyalah sebilangan kecil sahaja daripada pegawai-pegawai MARA pada

masa ini yang saya dapat faham mereka masih bergaya ataupun masih bersikap seperti pegawai-pegawai Kerajaan yang tertakluk kepada kerja pejabat daripada pukul 8.00 pagi sehingga pukul 4.00 petang.

Tuan Yang di-Pertua, Majlis Amanah Rakyat ini, kalau . . . . .

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Masa sudah cukup. Ahli Yang Berhormat boleh sambung esok.

Tuan Hussain bin Haji Sulaiman: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

PENANGGUHAN

Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Datuk Haji Abdul Ghani Gilong: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN

PENUBUHAN LEMBAGA KAWALAN HARGA

Tuan Fan Yew Teng (Kampar): *(Dengan izin)* Mr Speaker, Sir, the scourge of rising prices for important commodities and services continue to affect adversely the living standards of hundreds of thousands of our people, particularly those in the lower income groups and those with large families. Though the Government has at last recognised the magnitude of the problem, it has not been able or willing to take the necessary measures to combat it effectively.

It is well and good for the Honourable Deputy Prime Minister who is also the Minister of Trade and Industry, for instance, to advise our people to boycott retail shops which are suspected to be notorious for price rise, but it is quite another thing to realise how or to what extent such an advice could be taken seriously or be implemented at the level of our kampungs, new villages, towns and estate settlements, because we must remember that hundreds of thousands of our people, particularly those in the rural areas, live day-to-day on what is called "credit account system" of purchasing their daily essential needs from the shops or from the markets.

Sir, meanwhile, the great majority of our people, particularly the wage earners and the "have-nots" in the rural areas, they are willy-nilly the poor and helpless victims of the vicious price spiralling on food, clothing and household essentials. For the working class people in the urban areas, it means that they also have to pay for higher house rents and costlier public services, besides having to suffer high prices for essential food, clothing and household items. For the great majority of our people in both urban and rural areas the cost of living has gone up, in some cases, by a few hundred per cent while the standard of living has remained stagnant and may have in fact gone worse and the Government must shoulder the greater part of the blame for this sorry state of affairs. It is no use for the Government to excuse itself entirely by putting the blame on what is called "imported inflation" and rising wages. The Government has been most reluctant and pusillanimous about coming out with a strict comprehensive and up-to-date prices policy. Today the Government has no prices policy apart from exhortations, promises, pleas, advices, warnings and platitudes. Its Price Control Ordinance dates back to 1946 and is horribly outdated. Of course to be fair, I have got to mention that by now, of course, the Ministry of Trade and Industry has already realised that this Ordinance is very out-dated and has already announced steps to up-date it.

We are glad that the Honourable Prime Minister has at last spoken about the need to check price spiralling of essential commodities. However, the Government has still not been able or willing to take the necessary measures to combat this scourge of price rise effectively and comprehensively.

It is not enough for the Honourable Prime Minister to talk glibly about the Government planning to buy essential commodities in bulk for sale at fair prices to wholesale and retail shops established by the State Economic Development Corporations, PERNAS and other official agencies when the Honourable Prime Minister himself knows very well that it would take quite some time before such a system can be put into practice effectively. At the moment the Government has not yet developed the necessary personnel, facilities and infrastructure for such a plan which, if it is to be

successful, must be implemented on a nationwide scale. Meanwhile the Government must take immediate measures to put a stop to the spiralling of prices of essential goods and services, apart from Ministers, as I have said, merely giving empty warnings to hoarders and profiteers.

The time has come when there should be in this country a prices policy to set a legal limit on price rises for essential and key commodities. There is an urgent need for a comprehensive system of price controls and it is therefore in line with this need that we call for the establishment of a National Prices and Incomes Board headed by a High Court Judge as an independent means of investigating the merits or otherwise of particular proposed price increases and pay claims. This Board should be able to issue guidelines to determine a list of fair prices and also have the power to permit or refuse price increases and to order reductions if necessary. To be able to police effectively a policy of prices restraint, this Board should have powers to compel companies to reveal details about prices charged at the point of purchase as well as at the point of sale. Then under the jurisdiction and direction of this Board, there should be what can be called a Consumer Prime Unit at district, town, village or kampung levels to which consumers themselves could report about any alleged overcharging. This Consumer Price Unit would have the responsibility of investigating such complaints, bring in proceedings, if necessary, and publicise the result.

The main cause of price inflation is not due to income movements or imported inflation, as it is now popularly called, but largely due to the free market system in which there is vast opportunity for gross, quick, irresponsible private profiteering. The Government must be more serious about price control before prices soar higher and perhaps even run amok, further aggravating the already existing hardships and burden of our people.

Lastly, Sir, I must thank Honourable Members for having the sense dawned on them to have made today's adjournment speech possible and thereby restoring the dignity and meaning of this House.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Musa Hitam): Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengambil kesempatan

mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah membuat pendapat-pendapatnya berhubung dengan penubuhan apa yang dikatakannya satu Lembaga Kawalan Harga. Nampaknya berasaskan kepada apa yang telah diperkatakan tadi dia telah memberi hujah bahawa penubuhan Lembaga Kawalan Harga ini akan dapat mengatasi soal harga barang-barang yang sedang dihadapi oleh negara kita ini.

Pihak Kerajaan tidak bersetuju dengan pendapatan ini, oleh sebab kita telah mengkaji dengan sedalam-dalamnya di atas keadaan harga barang-barang di dalam negara kita ini dan jentera-jentera yang ada di dalam tangan Kerajaan serta kuasa-kuasa yang ada di dalam tangan Kerajaan adalah mencukupi untuk menjaga kestabilan harga di dalam negara kita ini.

Apa yang disebutkan oleh saudara kita tadi berhubung dengan harga barang-barang yang diperkatakan adil ataupun fair prices telahpun dilaksanakan oleh Kerajaan. Barangkali yang menjadi soal di kalangan rakyat terutama sekali dari segi Ahli Yang Berhormat itu ialah berhubung dengan harga barang-barang pada keseluruhannya.

Pada saat ini, apa yang dilaksanakan oleh Kerajaan ialah untuk mengawasi harga barang-barang yang dikenalkan ataupun yang sudah diidentiti Kerajaan sebagai barang-barang keperluan. Di dalam tugas Kerajaan melaksanakan tanggungjawab untuk memastikan harga yang berpatutan ke atas barang-barang keperluan ini, sudahpun dijalankan apa-apa yang telah disyorkan oleh Ahli Yang Berhormat ini dengan penubuhan Lembaga Kawalan Harga yang diminta olehnya. Oleh sebab namanya, saya fikir, tidak begitu mustahak, apa yang telah dilaksanakannya lebih mustahak. Di dalam jentera pentadbiran Kementerian sendiri sudahpun ada cara-cara di mana sesuatu pengeluar yang hendak menetapkan harga barang-barang keperluan ini terpaksa datang kepada Jawatankuasa Khas yang telah ditubuhkan untuk mengawasi harga ini meminta kebenaran dan persetujuan Jawatankuasa ini bermakna meminta persetujuan daripada Kerajaan sebelum harga dinaikkan di atas barang itu. Dari segi Kerajaan, baiklah kita bercakap berterus-terang, bahawa kalau pihak Kerajaan berpuashati bahawa barang yang hendak dinaikkan harga itu kena pada tempatnya dan disebabkan

oleh harga bahan mentah yang naik daripada negeri asalnya ataupun oleh sebab yang lain-lain yang difikirkan menasabah, maka Kerajaan telah membenarkan dan akan membenarkan kenaikan harga barang-barang ini. Apa yang penting dari segi Kerajaan ialah memastikan bahawa harga sesuatu barang itu tidak naik melampau dan tidak berpatutan untuk kepentingan rakyat jelata.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka menarik perhatian Ahli Yang Berhormat yang berkenaan bahawa Kerajaan tidak menganjurkan boycott sebagai satu langkah untuk mengatasi soal harga barang-barang. Boycott yang dianjurkan oleh Kerajaan ialah melibatkan satu daripada empat lima langkah-langkah yang disyorkan oleh ketua-ketua kami, penganjur-penganjur kami untuk menstabilkan harga barang-barang. Tidak payahlah saya menghuraikan dengan panjang lebarnya apakah langkah-langkah itu, oleh sebab telah beberapa kali disebutkan di dalam Dewan ini ataupun di luar Dewan ini oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan juga oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sendiri.

Dari segi cadangan yang telah dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat tadi, saya sukalah menyatakan bahawa Kerajaan tidak pernah membuat amaran-amaran kosong kepada pengeluar-pengeluar ataupun kepada peniaga-peniaga apabila didapati bahawa keadaan tenat di dalam pendedaran sesuatu barang itu. Dari segi pengalaman saya tiap-tiap kali Kerajaan membuat apa-apa juga amaran kepada pengeluar-pengeluar dan pengedar-pengedar telah dituruti dengan tindakan yang begitu tegas. Saya suka menyebutkan sebagai contoh misalnya, dari segi Kerajaan menentukan kestabilan harga dan cukupnya pengeluaran gula di dalam negara kita ini. Pihak Kerajaan telah memberi amaran kepada pengeluar-pengeluar gula, peniaga-peniaga gula supaya menggerakkan gula supaya gula sampai kepada rakyat jelata, kalau tidak, Kerajaan kata, Kerajaan akan mengambil alih ataupun mengambil tindakan yang lebih tegas daripada yang diamarakan. Alhamdulillah oleh sebab amaran Kerajaan dan oleh sebab tindakan yang begitu tegas Kerajaan mengambil menangkap mereka yang menyurukkan gula, menangkap mereka yang menaikkan harga gula dengan tidak berpatutan, maka keadaan pengeluaran dan pendedaran gula

di dalam negara kita ini telah dapat dipulihkan semula. Jadi inilah yang penting yang dibahagikan apabila kita membahaskan soal harga barang-barang ini iaitu yang pertama dari segi barang-barang keperluan yang diterima oleh Kerajaan sebagai mustahak untuk kepentingan rakyat, Kerajaan sudahpun mengambil tindakan dan akan tetap mengambil tindakan mengikut jentera yang ada di dalam tangan Kerajaan.

Dalam soal ini, saya suka menyebutkan sahaja satu makluman tambahan iaitu pihak Kementerian Perdagangan dan Perindustrian baharu sahaja menubuhkan satu majlis—Majlis Perlindungan Pengguna yang telah dianggotai oleh beberapa ahli yang mewakili segala lapisan rakyat dan nampaknya berasaskan kepada mesyuarat yang pertama yang telah diadakan pada hari Sabtu yang lalu mereka nampaknya akan dapat bergerak dengan constructive membuat pendapat-pendapat yang tertentu untuk bersama-sama mengatasi soal harga yang dihadapi oleh negara kita pada masa ini dan seperti mana yang telah dijelaskan beberapa kali soal harga barang-barang ini bukanlah soal yang melibatkan satu pihak sahaja, malahan melibatkan ke semua peringkat masyarakat dan rakyat jelata di dalam negara kita ini dan ke semua peringkat dari segi Kerajaan kepada mereka yang berniaga dan mereka yang menggunakan bahan-bahan di dalam negara kita. Tidak ada lebih yang saya hendak tambah melainkan menarik perhatian Ahli Yang Berhormat itu kepada segala huraian-huraian berhubung dengan harga barang-barang yang telah dikemukakan beberapa kali oleh penganjur-penganjur kita terutama sekali Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri di dalam dan di luar Dewan ini.

PERHENTIAN TEKSI TAPAH

Tuan Loh Jee Mee (Batang Padang):
(*Dengan izin*) Mr Speaker, Sir, it is with deep regret that I have to bring to the attention of this House the unwarranted interference into the affairs of the Tapah Town Council by the Perak State Security Committee. I am fully aware of the functions of the State Security Committee and its tasks. I am not disputing as to the powers of the State Security Committee. In this case, I strongly feel that a principle is involved. The question is, "Was there any justification

for such a move—I mean, did they have to make such a move?” If they can do away with a case like the Taxi Stand in Tapah, as is the case here, then I am afraid there may be no end to all these.

Here I wish to relate briefly as to the case in question. During the month of March last year in the wake of a misunderstanding among a handful of taxi operators over the then existent Taxi Stand along the main road in Tapah, the then Chairman of the Town Council had made a ruling that the old Taxi Stand was to remain. The Chairman also stated in his letter that a new site would be made available to the disputing party. However, with the arrival of a new Chairman, who is also the District Officer, early this year and following some back-stage manoeuvres by a certain group of politically-inclined individuals, the State Security Committee ordered the re-siting of Tapah's only Taxi Stand. The 20 year old Taxi Stand, which was ideally situated along the trunk road within the vicinity of the bus station and without any obstruction to traffic, has now been removed to a site out of sight thereby causing not only the loss in business to the taxi drivers but also placing the travellers at great inconveniences.

Sir, I had sought an explanation in my capacity as a Town Councillor from the Chairman of the State Security Committee, but up till today I have received no reply from them. Sir, I hope that the Honourable Minister concerned will use his good offices and help to investigate this matter with a view to permitting the old Taxi Stand to remain at its original site and thereby restore the confidence of the people in the Town Council, their confidence having been lost by the meddling in the Council's affairs by a body such as the State Security Committee, whose prime task is to look after the security of the State and not make decisions on the siting of taxi stands.

Menteri Perhubungan (Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir): Tuan Yang di-Pertua, saya suka memberi penjelasan. Perkara mengadakan tempat meletakkan kenderaan di dalam kawasan Majlis Bandaran Tapah itu adalah di bawah kuasa Kerajaan Negeri. Yang sebenarnya Yang Berhormat sendiri mengakui telah menulis kepada Kerajaan Negeri yang kononnya belum dapat jawab. Beliau telah menulis kepada saya dan saya telah

berhubung juga dengan Negeri. Tetapi tuduhan yang menyatakan Kerajaan dengan sewenang-wenangnya mahupun Kerajaan Negeri ataupun Persekutuan mengeneipkan kemahuan orang ramai sebab saya mesti memberi penjelasan di sini tuduhan ini tidak betul.

Keputusan bagi mengadakan satu perhentian teksi terbuka di Lorong Tok Bayas. Tapah, telah dibuat, dijalankan di dalam satu perjumpaan yang telah diadakan pada 27hb Januari di antara Ahli-ahli Jawatankuasa Kerja Keselamatan Daerah, Jawatankuasa Keselamatan Negeri Perak dengan wakil-wakil pemandu-pemandu teksi yang berpengkalan di Tapah dan di luar pekan Tapah.

Di dalam perjumpaan tersebut wakil-wakil pemandu teksi yang berkenaan telah diberi peluang untuk menyuarakan kesulitan-kesulitan dan pandangan-pandangan masing-masing. Wakil-wakil pemandu teksi kedua-dua pihak telah bersetuju dengan keputusan-keputusan mengadakan perhentian teksi terbuka di Lorong Tok Bayas itu.

Kalau Ahli Yang Berhormat itu tak hadir, itu salah dia, sepatutnya dia hadir, kerana dia sebagai Wakil Rakyat di sana.

Tuan Loh Jee Mee: Tuan Yang di-Pertua, we were not invited to that meeting.

Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir: You could have made a request.

Tuan Loh Jee Mee: I was not aware of the meeting.

Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir: Well, that is your business, not mine.

Tuan Loh Jee Mee: We were not aware of the meeting.

Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir: Majlis Bandaran Tapah juga bersetuju dengan keputusan mengadakan Tapak Perhentian Teksi terbuka di Lorong Tok Bayas itu dan kenyataan Ahli Yang Berhormat bahawa Jawatankuasa telah campurtangan tanpa mendapat kebenaran daripada Majlis Bandaran Tapah dan teguran penduduk Tapah tidak dipedulikan adalah satu perkara atau satu dakwaan yang tidak berasas sama sekali.

Ucapan Penangguhan (Adjournment Speech) seperti inilah yang membuang waktu, membuang segala-galanya, tetapi kita mesti jawab kepada pihak Pembangkang, kalau tidak dikatakan kita zalim. Sebab-sebab keputusan yang dibuat untuk mengadakan perhentian teksi yang baru itu di Lorong Tok Bayas, Tapah adalah seperti berikut:

- (i) Pada keseluruhannya adalah sebab lebih kurang 30 buah teksi yang berpangkalan di Bandar Tapah, sementara pengkalan lama yang digunakan oleh mereka adalah begitu kecil bagi menempatkan ke semua teksi yang tersebut. Pengkalan tersebut hanya boleh menampung 14 buah teksi sahaja dengan keluasan tapak 16'×9' bagi sebuah teksi.
- (ii) Teksi-teksi luar bandar dari Cameron Highlands, Tapah Road, Jalan Pahang, Bukit Pagar dan kampung-kampung yang berhampiran adalah juga berkhidmat di sekitar bandar ini dan perhentian teksi yang lama itu tidak dapat menampung mereka. Jumlah teksi luar yang mengunjungi bandar ini setiap hari mengikut kajian Majlis Bandaran Tapah adalah sebanyak 25 buah.
- (iii) Pengkalan teksi lama adalah terletak berhampiran dengan satu jalan masuk ke Pasar Daging Babi yang mana berhampiran juga dengan jalan besar Persekutuan yang sentiasa sibuk dengan lalu lintas setiap hari. Saya selalu lalu di sana, saya tahu di mana letaknya pengkalan itu. Di hadapan pengkalan

lama itu ialah satu persimpangan jalan di mana setiap tahun banyak berlaku kemalangan jalanraya. Saya fikir, Ahli Yang Berhormat itu lebih tahu lagi kerana dia tinggal di sana.

Pengkalan teksi baru ini yang dipilih boleh menampung sebanyak 40 buah teksi dalam 6 blok terletak di sepanjang Lorong Tok Bayas kira-kira satu rantai sahaja daripada Stesyen Bas Tapah. Berhadapan dengan pengkalan ini ialah Jalan Raja dan Jalan Stesyen yang tidak sibuk dengan lalu lintas. Kawasan yang telah dipilih ini adalah difikirkan sangat sesuai dan boleh menampung dan boleh memberi kemudahan kepada teksi-teksi yang berpangkalan di bandar Tapah, dan juga teksi luar dan juga untuk mengelakkan kemalangan jalanraya yang selalu terjadi di kawasan pengkalan lama itu.

Saya harap Yang Berhormat itu sebagai Wakil Rakyat Tapah patut mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Negeri Perak dan Majlis Tempatan Tapah, kerana menguruskan tempat perhentian teksi yang cukup supaya tidak terjadi pergaduhan dan hendak mengelakkan kemalangan yang selalu terjadi kepada lalu lintas di situ.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Dewan ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.54 petang.